O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

60310100 – Iqtisodiyot ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha mutaxassislik fanlaridan yakuniy davlat attestatsiya sinovi

D A S T U R I

Namangan-2026

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

«Tasdiqlayman»
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
____________________A.Akramov
”_____”______________2026 y.

60310100 – Iqtisodiyot ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha mutaxassislik fanlaridan yakuniy davlat attestatsiya sinovi

DASTURI

Namangan-2026 yil

ANNOTATSIYA

Mazkur dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirining 2009 yil 5 iyundagi “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining Yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi №1963-sonli buyrug‘i, O’zbekiston Respublikasi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirining 2018 yil 26 sentyabrdagi “Oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi №3069-sonli buyrug‘i hamda 2025/2026 o’quv yilini yakunlash bo‘yicha OTM rektori buyrug‘i, Universitet Kengashining “Bitiruvchi kurs talabalarining Yakuniy davlat attestatsiyasini tashkil etish to’g’risida”gi qarorida belgilangan vazifalardan kelib chiqib hamda “Namangan davlat texnika universitetida bakalavriat ta’lim yo’nalishi bitiruvchilarining yo’nalish fanlaridan yakuniy davlat attestatsiyalarini tashkil etish tartibi to’g’risida yo‘riqnoma”ga asosan tayyorlandi.

Yo‘nalish fanlardan tuzilgan sinov dasturi 60310100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo’yicha) ta’lim yo‘nalishi mutaxassislik bo‘yicha o‘qitiladigan fanlarning namunaviy dasturi asos qilib olindi.

Dastur 3 ta bo‘limdan iborat bo’lib, “Iqtisodiyot nazariyasi”, “Mikroiqtisodiyot” va “Makroiqtisodiyot” kabi yo‘nalish fanlarini o’z ichiga olgan.

Tuzuvchilar: prof., DSc. O.Aripov
prof. i.f.n. M.Yu. Isakov
dots., PhD. F.Ergasheva
dots., PhD. E.Jurayev
dots., PhD. X.Raximov

Taqrizchilar: prof., i.f.d. B.Mullabayev
prof., i.f.n. R.Ismatov

Dastur Namangan davlat texnika universiteti “Iqtisodiyot” fakulteti yig’ilishida muhokama qilingan va tasdiqlash uchun institut kengashiga tavsiya etilgan
20___ yil “_____”________ dagi ______sonli majlis bayoni.

Dastur Namangan davlat texnika universiteti kengashi tasdiqlagan.
20___ yil “_____”________ dagi ______sonli majlis bayoni.

KIRISH

Mutaxassis kadrlar tayyorlash doimiy dolzarb hisoblangan masala hisoblanadi. Shu bilan birga mazkur masala barcha davlatlarning ijtimoiy rivojlanishida hal qilinishi zarur bo’lgan eng asosiy masalalari qatorida turadi. Xususan, “Ta’lim to’g’risida”gi Qonunda yuqori malakali mutaxassis kadrlar tayyorlash tizimi aks ettirilgan. Shuningdek, mazkur muammolarni tizimli hal qilish borasida Respublikada huquqiy me’yoriy asoslar yaratildi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot Strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-sonli Farmoni, o’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 11 sentyabrdagi “O‘zbekiston – 2030” Strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158-sonli Farmoni, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabrdagi “O’zbekiston respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to’g’risida”gi PF-5847-sonli Farmoni, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi PQ-2909-sonli qarori, 2017 yil 27 iyuldagi “Oliy ma’lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi PQ-3151-sonli Qarori hamda O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi “Oliy ta’lim muassasalarida ta’lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta’minlash bo’yicha qo’shimcha chora-tadbirlar to’g’risida”gi PQ-3775-sonli qarorlari iqtisodchi mutaxassislar tayyorlashning huquqiy-me’yoriy asoslari bo’lib xizmat qiladi.

Ma’lumki, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabrdagi “O’zbekiston respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to’g’risida”gi PF-5847-sonli Farmonida O‘zbekiston Respublikasida oliy ta’limni tizimli isloh qilishning ustuvor yo‘nalishlarini belgilash, zamonaviy bilim va yuksak ma’naviy-axloqiy fazilatlarga ega, mustaqil fikrlaydigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish, oliy ta’limni modernizatsiya qilish, ilg‘or ta’lim texnologiyalariga asoslangan holda ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirish belgilangan.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta’kidlaganidek, mamlakatimizda iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish, tadbirkorlik faoliyatini keng qo‘llab-quvvatlash hamda yoshlarning tashabbuslarini ro‘yobga chiqarish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu maqsadda iqtisodiyotimizga xorijiy investitsiyalarni keng jalb etish, tadbirkorlik va xususiy mulkni rivojlantirish uchun yanada qulay shart-sharoitlar yaratish bo‘yicha izchil islohotlar amalga oshirilmoqda.

Shuningdek, ilm-fan, innovatsiyalar, IT sohasi, “yashil” iqtisodiyot hamda raqamli texnologiyalarni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Bu jarayonlar esa milliy iqtisodiyotimizni yangi bosqichga olib chiqish bilan birga,

zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lgan malakali kadrlarni tayyorlash masalasini yanada dolzarb etib qo‘ymoqda.

Shu nuqtai nazardan, iqtisodiyotni rivojlantirish yo‘lida har tomonlama yetuk, zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lgan, iqtisodiy munosabatlarni chuqur anglaydigan, hududiy boshqaruv tizimlarini puxta biladigan hamda yangi innovatsion yo‘nalishlarda samarali faoliyat yurita oladigan mutaxassislarga bo‘lgan talab tobora ortib bormoqda.

Mazkur vazifalarni amalga oshirish esa, avvalo, oliy ta’lim muassasalari zimmasiga katta mas’uliyat yuklaydi. Shu bois, bugungi kunda oliy ta’lim tizimida raqobatbardosh, yuqori malakali va zamonaviy fikrlaydigan kadrlarni tayyorlashga alohida e’tibor qaratilib, bu borada keng ko‘lamli ishlar olib borilmoqda.

“MUTAXASSISLIK FANLAR”DAN TEST SINOVLARINING BAHOLASH MEZONLARI

60310100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo’yicha) ta’lim yo’nalishi bo’yicha Yakuniy Davlat attestatsiyasi mutaxassislik fanlaridan test sinov savollari dasturi doirasida o’tkaziladi. Test savollari ta’lim yo’nalishining “Iqtisodiyot nazariyasi”, “Mikroiqtisodiyot” va “Makroiqtisodiyot” kabi fanlarni ichiga olib 450 ta savoldan iborat bo’ladi. Test sinovini baholashning umumiy mezoni 0 baldan 100 balgacha tashkil etadi. Har bir savol maksimal 2 baldan baholanadi.

Savolnomadagi 50 ta test savolining javoblariga qo’yilgan ballar yig’indisi asosida bitiruvchi talabaning yakuniy davlat attestatsiyasida yo’nalish fanlaridan to’plagan umumiy bali aniqlanadi(1-jadval).

1-jadval

Yakuniy davlat attestatsiyasida baholash tartibi va mezonlar

t/r.	Umumiy ball	Testlar soni yoki %da	Baho	YaDA topshirgan talabaning bilim darajasi
1	90-100	45-50 ta 90-100%	A’lo	Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, mutaxassislik fanlararo (fanlarning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda mutaxassislik fanlar (fanlarning mavzulari) bo‘yicha tasavvurga ega deb topilganda.
2	70-89	35-44 ta 70-89%	Yaxshi	Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, mutaxassislik fanlararo (fanlarning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda mutaxassislik fanlar (fanlarning mavzulari) bo‘yicha tasavvurga ega deb topilganda.
3	60-69	30-34 ta 60-69%	Qoni-qarli	Talaba olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, mutaxassislik fanlararo (fanlarning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda mutaxassislik fanlar (fanlarning mavzulari) bo‘yicha tasavvurga ega deb topilganda.
4	0-59	0-29 ta 0-59%	Qoni-qarsiz	Talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, mutaxassislik fanlararo (fanlarning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas deb topilganda.

1-BO’LIM. IQTISODIYOT NAZARIYASI

№1 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiyot nazariyasi fan sifatida shakllangan:
XVII–XVIII asrlar orasida
XIX asrda
A.Smitning «Xalqlar boyligi...» kitobi chop etilishi bilan
Kishilik jamiyati vujudga kelgandan boshlab

№2 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi - 2;

Quyidagi sanab o’tilganlardan qaysisi iqtisodiyotni nazariy jihatdan o’rganishda amaliy ahamiyatga ega emas?
har bir kishi o’z bilimi va tajribasidan u yoki bu faoliyatda foydalanib pul ishlab topadi. Iqtisodiy nazariya odamlarni yashay bilishga o’rgatadi
har bir kishi iqtisodiyotning qonunlarini qanday amal qilishini bilsa, o’z iqtisodiy muammolarini to’g’ri yechishga qodir bo’ladi
har bir kishi iqtisodiy jarayonlar ta’sirida bo’ladi va unga o’zi ham ta’sir ko’rsatadi
har bir kishi siyosiy muammolar bilan to’qnashadi, ularning ko’pi esa iqtisodiyot bilan bog’liq

№3 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi - 2;

Quyidagilardan qaysi biri iqtisodiy modelning mazmunini ifodalaydi?
iqtisodiy jarayon va hodisalarning ob’ektiv xususiyatlariga va tadqiqot maqsadi va xarakteriga ko’ra abstrakt tarzda umumlashtirib ifodalangan reallikning konstruktsiyasi, maketi, andozasi
iqtisodiy prognozlash
iqtisodiy tamoyillar majmuasi
iqtisodiyot va siyosatning ideal tipi bo’lib, uni amalga oshirish uchun zarur

№4 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi - 1;

Quyidagi ifodalangan iqtisodiy maqsadlardan qaysi birini aniq miqdor bilan o’lchash mumkin?
iqtisodiy erkinlik
iqtisodiy kafolat
to’la bandlik
daromadlarni adolatli taqsimlash

№5 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi - 3;

Agar qo’yilgan ikki iqtisodiy maqsad bir - biriga zid ekanligi ta’kidlansa, u holda bu quyidagini bildiradi
bir vaqtning o’zida ikkala maqsadni amalga oshirib bo’lmasligini
amalga oshirilishi lozim bo’lgan maqsad sifatida qo’yib bo’lmasligini
ulardan birining amalga oshirilishi ikkinchisini ham amalga oshirilganini
ular qarama - qarshi ekanligini

№6 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi - 1;

Pozitiv iqtisodiy nazariya:
iqtisodiy hodisalarni qanday bo’lsa shundayligiga o’rganadi
iqtisodiy hodisalar qanday bo’lishi kerakligini ko’rsatadi
bildirilgan fikrlarni tahlil qiladi
iqtisodiy tahlillarni umumlashtiradi

№7 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi - 2;

Agar iqtisodiy jihatdan umumlashtirish dalillar, raqamlarga asoslansa, u holda bunday tahlil usuli:
deduktiv
qiyosiy tahlil
bayon qilish
induktiv

№8 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Agar iqtisodiyotda korxona, firma, uy xo’jaligi, alohida olingan bozorlar muammosi tadqiq qilinsa, bunday tahlil:
Mikroiqtisodiy
Makroiqtisodiy
Normativ
Ilmiy abstraktiv

№9 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiyot nazariyasining qaysi oqimida savdo - sotiq va asosan tashqi savdo barcha boyliklarning manbai deb hisoblanadi?
Merkantilizm
Fiziokratlar
Klassik burjua iqtisodiy maktab
Marjinalizm

№10 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Hozirgi zamon iqtisodiyot nazariyasining qaysi oqimida iqtisodiy o’sishni ta’minlashning va tartibga solishning asosiy vositasi pul deb hisoblanadi?
Monitarizm
Institutsionalizm
Liberalism
Yangi iqtisodiy oqimlar

№11 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti nimadan iborat?
iqtisodiy munosabatlarni va ijtimoiy xo’jaliklarni samarali yuritishning iqtisodiy qonun - qoidalarini o’rganish
ijtimoiy munosabatlarni o’rganish
huquqiy munosabatlarni o’rganish
tashkiliy munosabatlarni o’rganish

№12 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Quyidagilardan qaysi biri umumiy iqtisodiy qonunlar jumlasiga kiradi?
ehtiyojlarning yuksalish qonuni
qiymat qonuni
talab qonuni
taklif qonuni

№13 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Quyidagilardan qaysi biri iqtisodiy resurslar tarkibini to’liq aks ettiradi?
kapital, yer, ishchi kuchi va tadbirkorlik layoqati
mehnat vositalari va ishchi kuchi
tabiiy va inson resurslari
ishlab chiqarishning moddiy omillari

№14 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiy resurslarning barcha turi uchun umumiy bo’lgan xususiyat nimadan iborat?
nisbatan cheklangan yoki kamyob
qiymatga ega
tabiat mahsuli
mutlaq cheklangan

№15 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiyot nazariyasi fani nimani o’rgatadi?
kishilik jamiyati rivojlanishining iqtisodiy qonun va qonuniyatlarini
ijtimoiy tuzumlarni
kishilarning xulq – atvorini
moddiy ne’matlar ishlab chiqarishni

№16 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiy qonunlar qanday xarakterga ega?
ob’ektiv
sub’ektiv
huquqiy
ijtimoiy

№17 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Resurslar cheklanganligi muammosini yechish mumkin:

muammoni yechib bo'lmaydi
agar hamma odamlar resurslarni tejashsa
agar hamma ixtiyoriy ravishda o'z ehtiyojlarini cheklasa
to'g'ri iqtisodiy siyosat yuritilsa

№18 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Pulingiz yetmagani sababli bir nechta qimmat, lekin sifatli, shu bilan birga bir nechta arzon daftar sotib oldingiz. Siz ...
resurslar cheklanganligi, murosali tanlov zaruriyati va muqobil qiymatni baholash muammosiga duch keldingiz
resurslar cheklanganligi va muqobil variantni baholash muammosiga duch keldingiz
resurslar cheklanganligi tufayli murosali tanlovning zarurligiga duch keldingiz
resurslar cheklanganligi muammosiga duch keldingiz

№19 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Quyidagi keltirilgan qaysi iqtisodiy tushunchalar ishlab chiqarish imkoniyati egri chizig'ini ifodalaydi?
ishlab chiqarish resurslari cheklanganligi, murosali tanlov, muqobil qiymat
talab va taklif
yalpi talab va yalpi taklif
iste'mol va jamg'arma

№20 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiyotning asosiy muommolari quyidagi javob variantlaridan qaysi birida berilgan?
nima ishlab chiqarish, qanday ishlab chiqarish, kim uchun ishlab chiqarish?
nima iste'mol qilinadi, qanday ishlab chiqariladi, kim ishlab chiqaradi?
nima ishlab chiqariladi, qanday iste'mol qilinadi, kim ishlab chiqaradi?
nima iste'mol qilinadi, qanday ishlab chiqariladi, kim iste'mol qiladi?

№21 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Muqobil tanlov muammosi:
kishilar, firmalar hamda, davlat muassasalari oldida turadi
faqat firmalar oldida
faqat alohida kishilar oldida
faqat korxonalar oldida turadi

№22 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Quyidagilarni qaysi biri birgalikda qondiriladigan ehtiyoj hisoblanadi?
ijtimoiy ehtiyoj
moddiy ehtiyoj
mehnat ehtiyoji
madaniy - maishiy ehtiyoj

№23 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Jamiyat ehtiyojlarining miqdoran o'sib va tarkiban yangilanib borishiga nima ta'sir ko'rsatadi?
aholi sonining o'sishi, fan - texnika taraqqiyoti
mehnat unumdorligi
tovar sifati
mehnat intensivligi

№24 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Aholi ehtiyojlarining qondirilish darajasi qanday aniqlanadi?
aholining haqiqiy iste'moli darajasi va ehtiyojlari taqqoslanadi
aholi nominal va real daromadlari taqqoslanadi
aholi real daromadlari va ehtiyojlari taqqoslanadi
ularning talabi va ehtiyojlari taqqoslanadi

№25 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Alohida kishilar, korxonalar va davlat ehtiyojlarining umumiy xususiyatlari nimadan iborat?
tarkiban bir xil
cheksiz va chegarasiz
miqdoriy o'lchamga ega
miqdoran cheklangan

№26 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Quyidagi sanab o'tilganlardan qaysi birini transaktsion xarajatlarga qo'shmagan bo'lar edingiz?
tijorat menejeri uchun uyali telefon sotib olindi
shartnoma tuzmoqchi bo'lgan korxonaning moliyaviy ahvoli haqida ma'lumotlar to'plash
bitim tuzilganini tasdiqlash uchun notariusga xizmat haqi to'lash
bitim tuzayotgan korxona egasiga o'z mahsulotingizdan sovg'a qildingiz

№27 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Rivojlanish bosqichlariga tsivilizatsion yondoshuvning asoschisi kim?
Uolter Rostou
Alfred Marshall
Ronald Kouz
Artur Pigu

№28 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Qachonki iqtisodiy muammolar qisman bozor, qisman hukumat tomonidan yechilar ekan, bunday iqtisodiyot:
aralash iqtisodiyot
an'anaviy iqtisodiyot
bozor iqtisodiyoti
markazdan boshqariladigan iqtisodiyot

№29 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Barcha iqtisodiy tizimlarda asosiy muammolar: nima, qanday, qancha, kim uchun mikro va makro darajada yechiladi. Quyidagilardan qaysi biri mikro darajada yechiladi?
nima va qancha ishlab chiqarish zarur?
to'la bandlikni qanday ta'minlash mumkin?
inflyatsiyadan qanday qutilish mumkin?
iqtisodiy o'sishni qanday rag'batlantirish mumkin?

№30 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

TSivilizatsion yondoshuv bo'yicha jamiyat taraqqiyoti 5 bosqichga bo'linib, u quyidagilardan iborat:
an'anaviy jamiyat, o'tkinchi jamiyat, industrial jamiyatga o'tish, industrial jamiyat, ommaviy iste'mol jamiyati
an'anaviy jamiyat, o'tkinchi jamiyat, kommunistik jamiyat, industrial jamiyat, ommaviy iste'mol jamiyati
an'anaviy jamiyat, quldorlik, industrial jamiyatga o'tish, industrial jamiyat, ommaviy iste'mol jamiyati
o'tkinchi jamiyat, industrial jamiyatga o'tish, industrial jamiyat, ommaviy iste'mol jamiyati, kommunistik jamiyat

№31 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Ijtimoiy - iqtisodiy tizimlarning o'rin almashinish sabablarini formatsion yondashuvda qanday izohlanadi?
ishlab chiqarish kuchlarining rivojlanish darajasiga ishlab chiqarish munosabatlarining mos kelmasligi o'rtasidagi ziddiyat
ishlab chiqarish kuchlari rivojlanish darajasiga ishlab chiqarish munosabatlarining mos kelishi
ishlab chiqarish texnologik usulining o'zgarishi
ishlab chiqarish kuchlarining rivojlanish darajasiga ustqurmaning mos kelmasligi

№32 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiy tizim nima?
ishlab chiqarishni tashkil etish shaklidir
jamiyatning asosiy yo'nalishidir
sotsial - iqtisodiy munosabatlar asosidir
siyosiy va ma'naviy munosabatlardir

№33 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Ma'muriy - buyruqbozlikka asoslangan iqtisodiyot qanday tizim?
davlat tomonidan ishlab chiqarish, taqsimot, almashuv va iste'mol ustidan to'liq nazorat o'rnatishga asoslangan
ishlab chiqarishni reja asosida yurgazishga asoslangan
yakka hokimlik asosida ishlab chiqarishni tashkil etishga asoslangan
ishlab chiqarishni ij*t*imoiy mulk va ijtimoiy mehnat asosida tashkil etishga qaratilgan

№34 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Aralash iqtisodiyot nima?

buyruqli va bozor iqtisodiyoti qo'shilishi natijasida vujudga kelgan iqtisodiyot
turli mulk shakllariga va ularning teng huquqligiga asoslangan iqtisodiyot
ma'muriy buyruqbozlikka asoslangan iqtisodiyot
an'ana va udumlarga asoslangan iqtisodiyot

№35 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiy tizimning qaysi nusxasi (modeli)da xususiy mulkning ustunligi va boshqarishning bozor mexanizmi ta'minlanadi?
sof kapitalizm
buyruqli iqtisodiyot
aralash iqtisodiyot
an'anaviy iqtisodiyot

№36 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Nima, qanday, kim uchun ishlab chiqarish muammolari qaysi tizimga aloqador?
faqat bozor iqtisodiyotiga
faqat totalitar tizimlarga yoki markazlashgan rejalashtirish hukmron bo'lgan jamiyatlarga
faqat an'anaviy iqtisodiyotga
sotsial - iqtisodiy va siyosiy tashkil qilinishidan qat'iy nazar, har qanday jamiyatga

№37 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiyotda ishlab chiqarish omillari unumdorligi pasayib borishi qonuni amal qiladi. U holda iqtisodiy o'sish qanday tarzda ta'minlanadi?
borgan sari ko'proq resurslar talab qilinadi, ularni tejab ishlatish yo'llari topiladi
resurslarni tejab - tergab ishlatish yo'llari topiladi
borgan sari kamroq resurslar talab qilinadi
qo'shimcha resurslarning o'sishi ishlab chiqarish umumiy hajmini ko'paytirmay, balki kamaytiradi

№38 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Industrial bosqich quyidagi qaysi asosiy xususiyati bilan boshqa bosqichlardan ajralib turadi?
iqtisodiyotda asosiy rolni mashinalashgan sanoat ishlab chiqarishi o'ynashi ustunligi
xizmat ko'rsatish nihoyatda tez rivojlanishi ustunligi
moddiy ishlab chiqarish ustunligi
qishloq xo'jaligi ustun bo'lishi

№39 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Boylik faqat moddiy ishlab chiqarishda yaratiladi deb ta'kidlash nimaga olib keladi?
xizmatlar ko'rsatishni nazar - pisand qilmaslikka, bu sohaning rivojlanishini sekinlashtirishga
ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga
aholining to'la bandligini ta'minlashga
moddiy ishlab chiqarishda xarajatlarni pasaytirishga

№40 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Ishlab chiqarish omillari egasi: yer, kapital, mehnat, tadbirkorlik hisobiga mos ravishda yaratilgan mahsulotdagi ulushini qaysi ketma - ketlik shaklida oladi?
yer rentasi, foiz - dividend, ish haqi, foyda
yer rentasi, ish haqi, foiz - dividend, foyda
yer rentasi, foiz - dividend, foyda, ish haqi
foyda, yer rentasi, ish haqi, foiz – dividend

№41 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligi bu...
ishlab chiqarish natijasi (mahsulot)ning sarflangan xarajatlarga nisbati
yerga va kapitalga qilingan xarajatlar natijasi
ishlab chiqarish natijalarining mehnat xarajatlariga nisbati
ishlab chiqarish natijalarining kapital sarflariga nisbati

№42 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Naflilikning pasayib borishi qonunini amal qilishini izohlashga quyidagilardan qaysi biri to'g'ri kelmaydi?
universal qonun bo'lib, doimo amal qiladi
qisqa muddatli davrga xos

ko'plab tovarlarga nisbatan qo'llab bo'lmaydi
naflilikni baholovchi yagona o'lchov yo'q

№43 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

F.Kene, A.Smit va D.Rikardolardan farqli ravishda A. Marshall boylikka:
inson ehtiyojlarini to'laroq qondirishi nuqtai - nazaridan qarash to'g'riroq bo'lardi, deb ta'kidlaydi
ijtimoiy zaruriy mehnat natijasi deb ta'kidlaydi
moddiy ishlab chiqarish natijasi deb ta'kidlaydi
qishloq xo'jaligida yaratilgan moddiy mahsulot deb ta'kidlaydi

№44 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Iqtisodiy faoliyat turlaridan qaysi birining natijasi bo'lib moddiy - ashyoviy ko'rinishdagi ne'matlar chiqadi?
ishlab chiqarishda
xizmat ko'rsatishda
iste'molda
iqtisodiy nafli ish bajarishda

№45 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Quyidagilarni qaysi biri ishlab chiqarishning moddiy omili hisoblanadi?
bino va inshootlar, mashinalar, asbob va uskunalar, xomashyo
xomashyo
mehnat quroli
pul mablag'lari

№46 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiy resurslar hisobiga olinadigan daromad turini aniqlang?
ish haqi, foiz, renta, me'yoridagi foyda
mukofot
dividend
foyda

№47 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozorda juda ko'p sotuvchilar va xaridorlar mavjud bo'lib, ulardan hech biri bozor baholariga o'z ta'sirini o'tkaza olmasa, hamda bozorga kirish uchun hech qanday to'siqlar bo'lmasa bu qanday bozorni xarakterlaydi?
sof raqobatli bozor
sof monopolistik bozor
monopolistik raqobatli bozor
milliy bozor

№48 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligi qanday aniqlanadi?
ishlab chiqarish natijalari sarf - xarajatlar bilan taqqoslanadi
ishlab chiqarish natijalari jonli mehnat sarflari bilan taqqoslanadi
ishlab chiqarish natijalari kapital sarflari bilan taqqoslanadi
ishlab chiqarish natijalari aylanma mablag'lar qiymati bilan taqqoslanadi

№49 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Quyidagilardan qaysi biri mehnat kooperatsiyasini xarakterlaydi?
mehnatning alohida va bir - biriga bog'liq turlarining uyushishi
iqtisodiyot tarmoqlari va sohalarining bir - biriga bog'liqligining kuchayishi
mehnatning alohida faoliyat turlariga ajralishi
xodimlarning iqtisodiy faoliyatining biron turini bajarishga yoki mahsulotning alohida turlarini ishlab chiqarishga moslashuvi

№50 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Mehnat unumdorligi qanday aniqlanadi?
mahsulot miqdorining uni ishlab chiqarishga ketgan ish vaqtiga nisbati bilan
mahsulot miqdorining qilingan sarf - xarajatlarga nisbati bilan
mahsulot miqdorini asosiy kapitalga taqqoslash yo'li bilan
mahsulot miqdorini aylanma kapitalga taqqoslash yo'li bilan

№51 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Quyidagilardan qaysi biri noiqtisodiy ne’mat hisoblanadi?
quyosh nuri
harbiy kema
teatr, kontsert zali
ko’prik, yo’l

№52 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Buyuk Aristotel har xil iste’mol qiymatlari, ya’ni tovarlarni ayirboshlash uchun nima bo’lish kerak deydi?
tenglik bo’lishi, tenglik bo’lishi uchun esa taqqoslash mumkin bo’lishi kerak
tovar miqdorini o’lchashni bilish kerak
har xil tovarlarni ayirboshlash uchun miqdor jihatidan umumiy o’lchov birligini topish kerak
ayirboshlash uchun narxning adolatli bo’lishini ta’minlash kerak

№53 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Qaysi nazariyada tovarning qiymati unga sarflangan ijtimoiy zaruriy mehnat xarajatlari bilan o’lchanadi deyiladi?
klassik nazariyada
marjinal nazariyada
ratsionalistik nazariyasida
institutsional nazariyada

№54 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Qaysi nazariyada tovarning qiymati uning naf keltirishiga qarab, xaridorning iqtisodiy psixologik nuqtayi nazaridan aniqlanadi deyiladi?
marjinal nazariyada
klassik nazariyada
ratsionalistik nazariyasida
neoliberalizm nazariyasida

№55 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Naflilikning pasayib borishi qonuni amal qilishini izohlashda quyidagilardan qaysi biri to’g’ri kelmaydi?
amal qilish doirasi cheklangan bo’lib, shaxsiy ehtiyojni qondiradigan, eng avvalo, kundalik ehtiyojlarni qondiradigan tovar, xizmatlarga tegishliligi
qonunning amal qilishi qisqa muddatli davrga xos
universal qonun bo’lib, doimo amal qiladi
ko’plab tovarlarga nisbatan qo’llab bo’lmaydi

№56 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Hozirgi zamon pulining qadr - qimmati nima bilan o’lchanadi?
muomaladagi pul miqdori
narxlar darajasi
undagi oltin miqdori
mamlakatning oltin zaxirasi

№57 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Pul agregatlari, bu...
likvidlik darajasi turlicha bo’lgan barcha pul turlarining muayyan nisbatlardagi yaxlit massasi
naqd pullar va elektron pullarning ma’lum nisbatdagi pul massasi
cheklar, qimmatli qog’ozlar jamlanmasi
naqd pullar va qimmatli qog’ozlarning ma’lum nisbatdagi massasi

№58 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Demonitizatsiya deganda nima tushuniladi?
oltinning pul funktsiyasini bajarishini to’xtatilishi
pulning baho masshtabini almashtirish
qog’oz pulni erkin ravishda oltinga almashtirish
pulni yaroqsiz holga kelishi

№59 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Klassik iqtisod vakillari tovar qiymati qanday mehnat sarflarini ifodalaydi deb ko’rsatishgan?
ijtimoiy – zaruriy

individual
zaruriy
qo’shimcha

№60 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Mehnat intensivligi nima?
mehnatning sarflanish tezligi va jadalligi
mehnatning aniq turining mahsuldorligi
qo’llaniladigan mehnat hajmining ortishi
qo’llaniladigan mehnat hajmining qisqarishi

№61 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Pulning qaysi vazifasi narxning shakllanishi bilan bog’liq?
qiymat o’lchovi
muomala vositasi
to’lov vositasi
jamg’arma vositasi

№62 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Natural xo’jaligi nima?
bozorda sotish uchun emas, balki xo’jalikning o’z xodimlari va ishlab chiqaruvchilarning iste’moli uchun mahsulotlar ishlab chiqaradigan xo’jalik
jamiyat uchun mahsulotni natural holda ishlab chiqaruvchi xo’jalik
ishlab chiqarishni tashkil etish mashina va texnikalarga emas, qo’l mehnatiga asoslangan xo’jalik
aholi va tashkilotlarga sotish uchun iste’mol buyumlari ishlab chiqaruvchi xo’jalik

№63 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Pulning vazifasi nimadan iborat?
yagona hisob - kitob yurgizish, jamg’arma, muomala, to’lov vositasi vazifasini bajaradi
boylik to’plash vositasi
pul iste’mol bilan ijtimoiy talabga bo’lgan investitsiya omili
ijtimoiy taklif va almashuv uchun zarur bo’lgan miqdorni belgilaydigan kapital qo’yilmalar omili

№64 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozor iqtisodiyoti rivojlangan mamlakatlarda qaysi mulk shakli eng ko’p tarqalgan hisoblanadi?
aktsionerlik jamiyati
kooperativ
individual va xususiy mulk
qo’shma korxonalar

№65 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Bozor iqtisodiyoti sharoitida ishlab chiqarish natijalari o’zlashtiriladi;
resurslar kimning mulki ekanligiga ko’ra
mehnat omili tomonidan
moddiy resurs egalari tomonidan
davlat tomonidan

№66 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish, bu ...
davlat mulkini nodavlat mulk va boshqa xo’jalik yuritish shakllariga aylantirish
davlat mulkini fuqarolarga sotish
davlat mulkini imtiyozli bo’lib berish
davlat mulkini xususiy mulkka aylantirish

№67 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Manfaatlarning bir tomondan ob’ektivligiga sabab, ...
ehtiyojlarning ob’ektivligi va uni qondirish zaruriyati
har bir kishining inson sifatida ehtiyoji mavjudligi
insonlar uchun umumbashariy qadriyatlarning umumiyligi
kishilarning manfaati mos kelishi zaruriyati

№68 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Manfaatlarning ikkinchi tomondan sub'ektivligiga sabab, ..
manfaat har bir insonning o'zida mujassamlashgan
insonning shaxs, mulk egasi sifatida manfaatlari mavjudligi
insonlar uchun umumbashariy qadriyatlarning mavjudligi
sub'ektning shaxsiy, oila, jamoa, jamiyat manfaatlarini mujassamlashtirishi

№69 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Aktsionerlik jamiyatida mulk egalari kim?
aktsionerlar
jamiyatning prezidenti
boshqaruv a'zolari
ijrochi direktor va menejerlar

№70 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Mulkiy munosabatlarning qaysi jihati to'liq mulkdorlik mavqeini ta'minlaydi?
mulkni tasarruf qilish
mulkni ijaraga olish
mulkdan foydalanish
mulkni o'zlashtirish

№71 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiy munosabatlar tizimida mulkchilikning o'rni qanday?
mulkchilik - ishlab chiqarish jarayonida ishlab chiqaruvchilar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning xarakterini belgilaydi
boylik manbai
mulkchilik - mulkka egalik munosabatini ifodalaydi
iste'molchi talabini qondirish vazifasini bajaradi

№72 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozor munosabatlariga o'tish davrida Respublika iqtisodiyotining negizini qanday mulk tashkil qiladi?
xilma - xil mulk
davlat mulki
jamoa mulki
chet elliklar mulki

№73 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 2;

Mulkning quyidagi shakllaridan qaysi biri alohida olingan mulk ob'ekti va uning natijalari turli mulkdorlar ishtirokida o'zlashtirilishini bildiradi?
aralash
xususiy
shaxsiy
davlat

№74 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 3;

Mulkning davlat tasarrufidan chiqarishning qaysi yo'li erkin tadbirkorlikka keng imkoniyatlar ochib berishni ko'zda tutadi?
xususiylashtirish
hissadorlik jamiyatiga aylantirish
jamoa mulkiga aylantirish
chet elliklarga sotish

№75 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 1; Qiyinlik darajasi – 1;

O'zbekistonda xususiylashtirishga yondoshishning muhim xususiyati nimadan iborat?
dasturlar asosida bosqichma - bosqich amalga oshiriladi
adresli yo'naltirilganligi
chet el tajribasi bo'yicha
vaucher orqali

№76 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Sotsialistlar inson tengligi deganda, eng avvalo, birinchi o'ringa ...ni qo'yishgan.

moddiy tenglik
huquqiy tenglik
qonunlar oldidagi tenglik
siyosiy huquqda tenglik

№77 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Davlat mulk monopoliyasi va majburiy rejalashtirishga asoslangan tizimning tekischilik g’oyasi bilan qo’shilib ketishi quyidagilarga olib kelgan:
moddiy ne’matlarning noiqtisodiy taqsimoti
moddiy ne’matlarning adolatli taqsimoti
nomoddiy ne’matlarning adolatli taqsimoti
nomoddiy ne’matlarning iqtisodiy taqsimoti

№78 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozor (aralash) iqtisodiyoti asosini ... tashkil etadi.
mulkchilikning turli - tumanligi va ularning tengligi qonun tomonidan birday muhofaza qilinishi
xususiy mulkchilikning qonun asosida alohida qo’llab quvvatlanishi
hamkorlikdagi mulk alohida qo’llab - quvvatlanishi
jamoa mulkiga alohida e’tibor berilishi

№79 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Bozor iqtisodiyotini harakatlantiruvchi kuch, bu - ...
iqtisodiy faoliyat erkinligi, raqobat, daromadlarni cheklanmaganligi
iqtisodiy faoliyat erkinligi, xususiy mulkning ustunligi, daromadlarni cheklanmaganligi
raqobat, davlatning qo’llab - quvvatlashi, daromadlarni cheklanmaganligi
iqtisodiy faoliyati erkinligi, davlatning qo’llab - quvvatlashi, daromadlarning cheklanmaganligi

№80 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozor iqtisodiyotining ob’ekti:
tovar, pul (agregati)
tovar, korxona
tovar, jamoa xo’jaligi
pul, pul kompleksidir

№81 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozor iqtisodiyotining sub’ekti:
firma, korxona, uy xo’jaligi, davlat, moliyaviy institutlar
firma, korxona, uy xo’jaligi, tovar
firma, korxona, uy xo’jaligi, davlat, pul
firma, korxona, uy xo’jaligi, moliyaviy institutlar

№82 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Bozor iqtisodiyotining muhim afzalliklaridan biri cheklangan resurslar sharoitida:
iqtisodiy resurslarni samarali taqsimlash
resurslarni qimmatga sotish
resurslarni arzon sotib olish
resurslarni qimmatga sotib olish

№83 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Faoliyat natijasi qanday bo’lishi ehtimolini bilgan holda, bari bir oqibati qanday tugashini aniq, aytib bo’lmaydigan vaziyat, ya’ni noaniqlik ... ni ifodalaydi.
tavakkalchilik xatari
tavakkalchilik yutug’i
risk mardlik belgisi
tavakkalchilik natijasi

№84 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Biz ko’pincha sifatsiz tovar sotib olganimizda aldagan sotuvchini jazolashga urinmaymiz. Sababi, ...
olgan nafimiz, qilgan transaktsion xarajatlarimizni qoplamaydi
yuz - xotir qilamiz
rahmimiz keladi

asabimizni buzishni xohlamaymiz

№85 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

CHayqovchilik faoliyati ...
narxlarning beqarorligi tamoyilini kuchaytiradi
qonun asosida ish yurituvchi tadbirkorlar uchun riskni orttiradi
iqtisodiy bum va retsessiyaga olib keladi
doimo foyda olishga olib keladi

№86 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Quyidagi ta'riflardan qaysi biri bozor iqtisodiyotining mohiyatini to'laroq xarakterlaydi?
bu xususiy mulk ustunligiga asoslangan hamda iqtisodiy jarayonlar bozor mexanizmi yordamida boshqariladigan va tartibga solinadigan iqtisodiyotdir
mehnat taqsimoti mavjud bo'lgan iqtisodiyot
iqtisodiy sub'ektlar faoliyati erkin amalga oshiriladigan iqtisodiyot
urf - odat, udumlar va an'analariga asoslangan iqtisodiyot

№87 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Bozor iqtisodiyotining eng asosiy sharti (tamoyili) nima?
tadbirkorlik va tanlash erkinligi
daromadlarni bir tekis taqsimlash
ishlab chiqarish vositalaridan keng foydalanish
iqtisodiyot rivojlanishini barqarorlashtirish

№88 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiy faoliyat ijtimoiy hayotning birlamchi asosi ekanligi qaysi tamoyilda o'z aksini topgan?
Iqtisodning siyosatdan ustuvorligi
Davlat – bosh islohotchi
Qonunlar ustuvorligi
Bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida kuchli ijtimoiy siyosat yuritish

№89 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Nima sababdan O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida aholini ijtimoiy himoya qilishga alohida ahamiyat berildi?
aholi turmushi darajasining haddan tashqari pasayib ketishiga yo'l qo'ymaslik uchun
ishsiz qolgan aholini daromad bilan ta'minlash maqsadida
ko'p bolali oilalarga yordam berish maqsadida
bozor iqtisodiyotiga o'tishda kuchli ijtimoiy siyosat yuritish tamoyilini amalga oshirish uchun

№90 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

O'zbekiston Respublikasining birinchi Prezidenti I.A.Karimov «Besh tamoyilning hammasi ham demokratik va iqtisodiy o'zgarishlarni muvaffaqiyatli isloh qilib borishda birday muhim ahamiyatga egadir, shu bilan birga ..
Bozor iqtisodiyotiga bosqichma - bosqich o'tish tamoyili alohida e'tiborga loyiq. Bu yetakchi tamoyillardan biridir. U iqtisodiy islohotlarning butun ichki mantiqini, rivojlanib borishi va xarakterini belgilab beradi», – deb ta'kidlaydi
Iqtisodiyotning siyosatdan ustuvorligi
Davlatning bosh islohotchi bo'lishi
Iqtisodiyotni mafkuradan batamom holi qilish ustuvorligi

№91 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozor iqtisodiyotiga o'tishning rivojlangan mamlakatlar yo'li yoki klassik yo'li:
3 guruhga
2 guruhga
4 guruhga
5 guruhga

№92 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Respublikada bozor iqtisodiyotiga o'tishning birinchi bosqichida isloh qilishning muhim yo'nalishini aniqlang?
o'tish jarayonining huquqiy asoslarini shakllantirish, islohotlarning qonuniy asosini mustahkamlash
aralash iqtisodiyotni shakllantirish
ishlab chiqarishning pasayib borishiga barham berish
iqtisodiyotni sanoatlashtirish

№93 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishning qaysi tamoyilli bozor munosabatlariga o'tishning izchilligini ta'minlaydi?
bozor munosabatlarini bosqichma - bosqich qaror toptirish
kuchli ijtimoiy siyosat yuritilishi
iqtisodiyotning mafkuradan ustunligi
davlatning bosh islohotchi bo'lishi

№94 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Davlat mulkini xususiylashtirishning dastlabki bosqichida qanday vazifa amalga oshirildi?
kichik xususiylashtirish amalga oshirildi
ommaviy xususiylashtirish amalga oshirildi
chek vositasida xususiylashtirish amalga oshirildi
ko'p ukladli iqtisodiyot real shakllandi

№95 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Respublikada narxlar qaysi davrdan boshlab erkinlashtirila boshladi?
1992 yildan
1991 yildan
1994 yildan
1995 yildan

№96 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Qaysi bozor monopolist bo'lishi mumkin?
qishloqdagi benzin quyish shoxobchasi
don bozori
gullar bozori
shokolad mahsulotlari bozori

№97 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Mehnat bozori boshqa bozorlardan,
ish kuchi uning egasining mulki bo'lib qolaverishi va ishga yollanishida mehnat shartnomalari tuzilishi bilan farqlanadi
mehnat omili egasi, ish kuchi bilan unga muhtoj o'rtasidagi munosabati bilan farqlanadi
ishga vaqtinchalik mehnat shartnomalari asosida yollanish bilan farqlanadi
shartnoma tuzilgach mehnat omiliga aylanishi bilan farqlanadi

№98 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Birlamchi va ikkilamchi bozorlar...
qimmatli qog'ozlar bozoriga xos
ssuda kapitali bozoriga xos
valyuta bozoriga xos
sug'urta bozoriga xos

№99 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Sof iqtisodiy ma'noda «bozor» tushunchasi nimani anglatadi?
ishlab chiqaruvchi (sotuvchi) va iste'molchi (xaridor)larning tovarlarini ayirboshlash xususidagi harakatini o'zaro kelishtiruvchi mexanizmlar, tartiblar va infrastrukturaviy tuzilmalar tizimini
sotuvchi va xaridorlar to'planib, ayirboshlashni amalga oshiradigan joyni
bozor sub'ektlari iqtisodiy natijalarining amalga oshirishini
tijorat do'konini

№100 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Bozorning qaysi turida sotuvchi va xaridorlar bir - biri bilan aktsiya, obligatsiya kabi qimmatli qog'ozlar orqali bog'lanadi?
kapital (fond) bozorida
chet el valyutalari bozorida
xomashyo birjalarida
resurslar bozorida

№101 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Ishlab chiqarish texnologiyasining takomillashuvi
taklif egri chizig’ining o’ngga siljishiga olib keladi
muvozanat narxining o’sishiga olib keladi
taklif egri chizig’ining chapga siljishiga olib keladi
talab egri chizig’ining o’ngga siljishiga olib keladi

№102 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Ishlab chiqaruvchilar tayyorlagan mahsulotlariga ko’zda tutilgan muddatdan nisbatan avvalroq yuqori narx belgilashga majbur bo’lishdi, u holda ...
talab qisqaradi
talab ortadi
taklif kamayadi
talab o’zgarmaydi

№103 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Aytaylik, qurg’oqchilik sababli bug’doy taklifi kamaydi. Agarda bug’doy non tayyorlash uchun asosiy xom - ashyo bo’lsa, iste’molchilar nonning o’rniga kartoshka iste’molini ko’paytirishlari mumkinligi kutilsa, u holda bug’doy narxi.
ortadi, non taklifi pasayadi, kartoshkaga talab esa o’sadi
ortadi, non taklifi ortadi, kartoshkaga talab ortadi
ortadi, non taklifi pasayadi, kartoshkaga talab kamayadi
tushadi, non taklifi ortadi, kartoshkaga talab o’sadi

№104 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Quyidagi tushunchalardan qaysi biri odamlarni biron narsa olish va haq to’lash qobiliyatlarini ifodalaydi?
talab
ehtiyoj
o’zini ko’rsatish
zaruriyat

№105 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Tovarning narxi 1,5 ming so’mdan 2 ming so’mga ko’tarildi, talab hajmi esa 1000dan 900 donaga tushdi, deylik. U holda narxga nisbatan talab egiluvchanligi ... ga teng.
0,37
3,00
2,71
0,33

№106 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Agar tovarning narxi 1 % ga tushishi unga bo’lgan talabni 2 % ga ortishiga olib kelsa, u holda talab:
egiluvchan
noegiluvchan
yagona egiluvchan
mutloq egiluvchan bo’ladi

№107 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Agar narx 5%ga pasayishi, umumiy taklif hajmining 8%ga qisqarishiga olib keladi, u holda taklif:
egiluvchan
noegiluvchanl
mutloq noegiluvchan
mutloq egiluvchan

№108 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Taklif qonuni, narxlarning o’sishi, boshqa sharoit (omillar) o’zgarmagani holda ... namoyon bo’ladi
taklif hajmining o’sishida
taklifning o’sishida
taklifning kamayishida
taklifning o’zgarmasligida

№109 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Quyidagi sanab o’tilganlardan qaysi biri xususiy mulkka asoslangan tadbirkorlik faoliyatiga mos emas:

kapital omiliga jamoa egalik qiladi
xususiy mulkka asoslanadi
ishlab chiqarish natijasi mulk egasiga tegishli bo'ladi
mustaqil erkin faoliyat yuritadi

№110 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Asosiy va aylanma kapitalning farqlanuvchi jihatlariga quyidagilardan qaysi birini qo'shib bo'lmaydi?
amortizatsiya ajratmalarini hisoblash
o'z qiymatlarini ishlab chiqarish natijasi - mahsulotga o'tkazishi
doiraviy aylanishda qatnashishiga ko'ra
ishlab chiqarish jarayonida o'z xossasini o'zgartirishi

№111 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Tadbirkorlikka iqtisodiy adabiyotlarda uch jihatdan qaraladi:
iqtisodiy kategoriya, xo'jalik yuritish uslubi, iqtisodiy fikr yuritishning o'ziga xos tipi sifatida
iqtisodiy kategoriya, xo'jalik yuritish uslubi, mulk egasi sifatida
xo'jalik yuritish uslubi, iqtisodiy fikr yuritishning o'ziga xos tipi sifatida, mulk egasi sifatida
xo'jalik yuritish uslubi, mulk egasi, daromad topishning o'ziga xos tipi sifatida

№112 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Jahon iqtisodiy adabiyotida tadbirkorlikning uchta funktsiyasi ajratib ko'rsatiladi:
resurslar bilan ta'minlash, tashkilotchilik, ijodkorlik
resurslar bilan ta'minlash, kapital bilan ta'minlash, ijodkorlik
kapital bilan ta'minlash, xomashyo bilan ta'minlash, ijodkorlik
resurs bilan ta'minlash, tashkilotchilik, omillarni birlashtirish

№113 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Firmaning doimiy xarajatlari bu –
firma mahsulot ishlab chiqarmasa ham sarflanadigan xarajatlar
resurslarni sotib olish xarajatlari
mahsulot ishlab chiqarish uchun sarflangan minimal xarajatlar
mahsulot ishlab chiqarish hajmi o'zgarishiga bog'liq xarajatlar

№114 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Firmaning o'zgaruvchi xarajatlari bu –
mahsulot ishlab chiqarish hajmi o'zgarishiga bog'liq xarajatlar
mahsulot ishlab chiqarish uchun sarflangan o'rtacha xarajatlar
me'yoriy xarajatlar
firma mahsulot ishlab chiqarmasa ham sarflanadigan xarajatlar

№115 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Me'yoriy xarajatlar bu –
qo'shimcha birlik mahsulot ishlab chiqarish uchun sarflangan qo'shimcha xarajatlar
qo'shimcha birlik mahsulot ishlab chiqarish uchun sarflangan maksimal xarajatlar
qo'shimcha birlik mahsulot ishlab chiqarish uchun doimiy xarajatlar
qo'shimcha birlik mahsulot ishlab chiqarish uchun sarflangan minimal xarajatlar

№116 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Firmaning qisqa muddatli davrdagi umumiy (yalpi) xarajatlari (TC) bu –
doimiy (FC) va o'zgaruvchi (VC) xarajatlar yig'indisi
doimiy (FC) va me'yoriy(MC) xarajatlar yig'indisi
o'rtacha o'zgaruvchi (AVC) va o'rtacha doimiy xarajatlar (AFC) yig'indisi
o'rtacha doimiy (AFC) va o'zgaruvchi (VC) xarajatlar yig'indisi

№117 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Agar firma resurslar sotib olgan xarajatlarini 10%ga oshirsa, bunda ishlab chiqarish hajmi esa 15% ga ortsa, u holda:
ishlab chiqarishda ijobiy ko'lam samarasi kuzatiladi
ishlab chiqarishda salbiy ko'lam samarasi kuzatiladi
unumdorlikni pasayib borish qonuni amal qiladi
o'rtacha umumiy xarajatlar ortadi

№118 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Iqtisodiy foydaning o'sishi raqobatli bozorda nimaga olib keladi?
tarmoqqa yangi firmalar kirib kelishiga
amal qilayotgan firmalarning ishlab chiqarishni kengaytirishga
mahsulotning bozor narxi o'sishiga
bu foydani borgan sari nolga yaqinlashtiradigan omillar vujudga kelishiga

№119 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

O'rtacha o'zgaruvchi xarajatlar yigirma ming so'm, o'rtacha doimiy xarajatlar besh ming so'm, umumiy xarajatlar teng bo'ladi:
mavjud ma'lumotlar asosida aniqlash mumkin emas
25000
750000
15000

№120 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Korxonaning sof foydasi 200 ming so'm, ishlab chiqarish xarajatlari 800 ming so'm bo'lganda, foyda normasi qanday miqdorni tashkil qiladi?
25%
20%
60%
40%

№121 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Real ish haqini o'zgarish darajasini, nominal ish haqi darajasi va...:
tovar va xizmatlar narxlari darajasi orqali aniqlash mumkin
foyda normasi orqali aniqlash mumkin
soliqqa tortish stavkasi orqali aniqlash mumkin
ish vaqtining uzunligi orqali aniqlash mumkin

№122 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Ish haqi stavkasini o'sishi bilan
agar mehnatga talab egiluvchan bo'lsa, bandlik qisqaradi
agar mehnatga talab mutloq noegiluvchan bo'lsa, bandlik qisqaradi
agar mehnatga talab egiluvchan bo'lsa, bandlik o'sadi
agar mehnatga talab noegiluvchan bo'lsa, bandlik o'sadi

№123 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Ishlovchining bo'sh vaqtni ko'proq qadrlashi evaziga mehnat taklifining kamayishi
daromad samarasi
baho samarasi
o'rin bosish samarasi
alohida manfaatlar samarasi deb ataladi

№124 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Ish haqi dinamikasi va darajasiga mehnat bozori kon'yunkturasidan tashqari quyidagilardan qaysi biri ta'sir qilmaydi?
ishchilarni xohish - ehtiyoji
mehnat resurslari soni
mamlakatning iqtisodiy taraqqiyot darajasi
texnika, texnologiya darajasi

№125 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Firma mehnat bozorida monopsoniya hisoblanadi, lekin pirovard mahsulot bozorida monopol mavqega ega emas. Raqobatdosh firmalarga nisbatan u:
kamroq ishchilarni yollaydi va nisbatan pastroq ish haqi belgilaydi
ko'proq ishchilarni yollaydi va nisbatan yuqori ish haqi belgilaydi
kamroq ishchilar yollaydi va yuqoriroq ish haqi tayinlaydi
ko'proq ishchilar yollaydi va kamroq ish haqi belgilaydi

№126 Fan bobi - 1; Fan bo'limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Nominal ish haqining to’g’ri ta’rifini toping:
ma’lum vaqt oralig’ida pul shaklida olingan ish haqi
ish haqining sotib olish layoqati
barcha pul daromadlari (foyda, renta, foiz) summasi
ma’lum vaqt oralig’ida natural shaklida olingan ish haqi

№127 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Real ish haqining to’g’ri ta’rifini toping:
nominal ish haqiga sotib olish mumkin bo’lgan tovarlar va xizmatlar miqdori
pul shaklida olingan ish haqi
ish haqining pul shaklida qatiy belgilangan stavkasi
ish haqining soliqlar chegirilgan qismi

№128 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Iste’mol tovar (xizmat) lari narxi 150 % ga tushib, nominal ish haqi 150 % ga oshsa, real ish haqi darajasi qanday o’zgaradi?
real ish haqi 3,0 marta ortadi
real ish haqi 2,5 marta ortadi
real ish haqi 4,5 marta ortadi
real ish haqi 5,0 marta ortadi

№129 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

«Mukammal raqobatdosh firma» tushunchasi bu firma:
bozor bahosi shakllanishiga ta’sir o’tkazmasligini anglatadi
bozorni egallash uchun har qanday metodlarni qo’llashni anglatadi
raqobatda o’zi uchun ko’zlagan narxni o’rnatishga erishishni anglatadi
o’z raqiblari bilan raqobatning faqat qonuniy metodlarini qo’llashni anglatadi

№130 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Quyidagi bozorlardan qaysi birlarini mukammal raqobatga asoslangan bozorga kiritish mumkin?
dehqon bozori, qimmatli qog’ozlar bozori
avtomobil, velosiped bozori
muzlatkich, televizor bozori
ko’chmas mulk bozori

№131 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Tabiiy monopoliyaga ... misol bo’la oladi.
Toshkent metropoliteni
OPEK – xalqaro neft karteli
Ipotekabanki
«SHarq» matbaa ishlab chiqarish kontserni

№132 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

O’zbekiston iqtisodiyotida ko’pchilik bozor:
muayyan raqobat va monopolistik bozor elementlari xos
mukammal raqobatga asoslanadi
tartibga solib bo’lmaydigan monopoliya
tartibga solinadigan monopoliya

№133 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Birinchi bo’lib oligopoliya nazariyasini asoslashga harakat qilgan iqtisodchi – bu
Ogyusten Kurno
Edvard CHemberlen
Alfred Marshall
Joan Robinson

№134 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Narx diskriminatsiyasi bu ...
bir mahsulotni turli xaridorlarga har xil narxda sotish
millati yoki jinsiga qarab mehnat haqi to’lashdagi farq
iste’mol tovarlariga yuqori narx belgilash orqali iste’molchilarni ekspluatatsiya qilish

sifati yuqori bo’lgan tovarga yuqoriroq narx o’rnatilishi

№135 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Yer taklifi ...
mutlaq noegiluvchan
yagona egiluvchan
mutlaq egiluvchan
egiluvchan

№136 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 3;

Yer egasi umuman renta olmasligi mumkin, ...
er taklifi egri chizig’i talab egri chizig’iga nisbatan o’ngda joylashgan bo’lsa
yerdan soliq olinganda
yer taklifi bilan talab egri chizig’i kesishganda
yer taklifi egri chizig’i mutlaq noegiluvchan bo’lganda

№137 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Yer rentasi ortadi (boshqa sharoitlar teng bo’lganda), agar:
yerga talab ortsa
yer narxi tushsa
yerga talab qisqarsa
yer taklifi ortsa

№138 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Yer rentasining ortishi ...
er taklifini o’zgartirmaydi
yer taklifini kamaytiradi
yer taklifi miqdorini talabga moslashtiradi
yer taklifini ko’paytirish uchun chora - tadbirilar belgilanadi

№139 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Qishloq xo’jaligi mahsulotlariga talabning ortishi boshqa sharoitlar teng bo’lganda
er rentasi miqdorini ko’paytiradi
yer rentasi miqdori kamayadi
renta miqdori o’zgarmaydi
daromad ko’payadi, renta kamayadi

№140 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Yer uchastkalarining tabiiy unumdorligi va iste’molchilarga nisbatan joylanishidagi farq tufayli vujudga keladitgan renta
differentsial renta - I
monopol renta
absolyut renta
differentsial renta II

№141 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 1;

Quyidagi yer uchastkalarining qaysi birida differentsial renta hosil bo’lmaydi
unumdorligi past
unumdorligi juda yuqori
unumdorligi yuqori
unumdorligi o’rtacha

№142 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 2; Qiyinlik darajasi – 2;

Ijara haqi qachon yer rentasiga teng bo’ladi?
yer uchastkalarida ijara shartnomasi tuzilgunga qadar asosiy kapital mavjud bo’lmasa
yer uchastkalarida avval qurilgan bino - inshootlar bo’lsa
mavjud asosiy kapitalga amortizatsiya hisoblansa
ijara shartnomasi tuzilgunga qadar asosiy kapital mavjud bo’lsa

№143 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 1;

Shaxsiy daromad bu –

yil davomida uy xo‘jaliklari tomonidan olingan daromad
yil davomida ishlab chiqarilgan tovar va xizmatlar qiymati
yalpi ichki mahsulot minus amortizatsiya
mamlakat aholisining jamg‘argan daromadi

№144 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 2;

Yalpi mahsulot tarkibiga sanab o‘tilganlardan qaysi birlari kiradi?
Kitob magazinidan sotib olingan «Iqtisodiyot nazariyasi» darsligi
Uy bekasining oiladagi bajargan xizmatlari
Qarindoshdan foydalanib yurgan avtomobilini sotib olish
Yashirin sexda tayyorlangan makaron mahsulotlari

№145 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 3;

Agar real yalpi ichki mahsulot hajmi 6%ga, aholi soni 3% ga qisqarsa
aholi jon boshiga real yalpi ichki mahsulot qisqargan
aholi jon boshiga real yalpi ichki mahsulot o‘sgan
real yalpi ichki mahsulot o‘sgan, nominal YaIM qisqargan
nominal yalpi ichki mahsulot o‘zgarmagan

№146 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 3;

Agar nominal yalpi ichki mahsulot hajmi va narxlar darajasi ko‘tarilsa:
bu yalpi ichki mahsulot dinamikasini aniqlash uchun kamlik qiladi
real yalpi ichki mahsulot o‘zgarmagan
real yalpi ichki mahsulot o‘sgan, lekin narxga nisbatan kamroq
real yalpi ichki mahsulot qisqargan

№147 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 1;

Yalpi milliy mahsulot tushunchasi
bir yil davomida ishlab chiqarilgan pirovard mahsulot va ko‘rsatilgan xizmatlarning bozor narxida hisoblangan hajmi
yil davomida ishlab chiqarish sohalarida yaratilgan barcha mahsulotlar qiymati
yangidan vujudga keltirilgan qiymat
oraliq mahsulotlar qiymati

№148 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 2;

O‘zbekiston fuqarosi vaqtinchalik Rossiyada ishlaganda, uning olgan daromadi quyidagilarning qaysi biriga kiradi?
O‘zbekiston yalpi milliy mahsuloti (YaMM)ga va Rossiya yalpi ichki mahsulot (YaIM)ga
O‘zbekiston YaIMga va Rossiya YaMMga
O‘zbekiston YaMMga va Rossiya YaMMga
O‘zbekiston YaIMga va Rossiya YaIMga

№149 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 2;

Agar davlat xarajatlari ko‘paysa, u holda:
Yalpi talab ortadi, yalpi taklif o‘zgarmaydi
Yalpi taklif qisqaradi, yalpi talab ko‘payadi
Yalpi taklif ortadi, yalpi talab qisqaradi
Yalpi talab ham taklif ham qisqaradi

№150 Fan bobi - 1; Fan bo’limi - 3; Qiyinlik darajasi – 3;

Milliy iqtisodiyotning holati taklif egri chizig‘ining qaysi bo‘lagiga to‘g‘ri kelsa, yalpi talabning o‘sishi:
Real YaIM o‘sadi, lekin narx darajasiga ta’sir ko‘rsatmaydi
Narxlarning pasayishi va real YaIMning hajmini o‘sishiga olib keladi
Narxlarning ham, real YaIM hajmining ham o‘sishiga olib keladi
Narxlarning o‘sishi va real YaIM hajmining qisqarishiga olib keladi

2-BO’LIM. MIKROIQTISODIYOT

№ 1 Fan bobi-1; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Har qanday iqtisodiy tizimlarda “nima”, “qanday” va “kim uchun” degan fundamental savollar mikro va makro darajada hal etiladi. Quyida tuzilgan savollardan qaysi biri mikroiqtisodiyot darajada hal etiladi?

Nima va qancha ishlab chiqarish kerak?
To‘liq bandlik darajasiga qanday qilib erishiladi?
Inflyatsiyadan qanday qutulish mumkin?
Iqtisodiy o‘sishni qanday rag‘batlantirish mumkin?

№ 2 Fan bobi-1; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Hamma iqtisodiy tizimlar uchun fundamental muammo bo‘lib hisoblanadi, bu:
Ishlab chiqarish;
Investitsiya;
Iste’mol;
Noyoblik va taqchillik.

№ 3 Fan bobi-2; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar iqtisodiy muammolarning bir qismi bozor, bir qismi hukumat tomonidan hal etilsa, bunday iqtisodiyot:
Aralash;
Bozorli;
Natural;
Ma’muriy deyiladi.

№ 4 Fan bobi-2; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Bozor tizimida noyob ne’matlar muammosi nechta tamoyillar orqali yechiladi?
3 ta;
2 ta;
4 ta;
5 ta.

№ 5 Fan bobi-2; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiyotda omillarning kamayib borish qonuni mavjuddir. Qanday qilib, ushbu holatda iqtisodiy o‘sishga erishish mumkin?
Iqtisodiy omillar juda kam talab qilinadi;
Qo‘shimcha omillarning o‘sishi yalpi mahsulot hajmini oshirmaydi, balki qisqartiradi;
Resurslarni oshirish zarur, ammo qo‘shimcha birlik kiritilgan resursning narxi oshib boradi;
Yana va yana ko‘plab resurslar talab etiladi.

№ 6 Fan bobi-3; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Transaksion xarajatlar bu-
O‘zaro kelishuv va uchrashuvlar bilan bog‘liq xarajatlar;
Tovarlar xususiyatini aniqlash bilan bog‘liq xarajatlar;
Tovar almashish sohasidagi xarajatlar;
Bozorni o‘rganishdagi xarajatlar.

№ 7 Fan bobi-3; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar 10 ta soat ishlab chiqarish o‘rniga bir kunda 20 ta sumka ishlab chiqarish imkoni bo‘lsa, sumka ishlab chiqarishning soat ishlab chiqarish bilan bog‘liq chekli trancformatsiya koeffitsenti qanday bo‘ladi?
2;
3;
1;
4;

№ 8 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Fermer har yili 100 t paxta va 300 t bug‘doy yetishtiradi. Fermer uchun 1 t paxta yetishtirishning al’ternativ xarajati 4 t bug‘doyni yetishtirish xarajatiga teng. Fermer barcha imkoniyatlarini paxta yetishtirishga qaratsa maksimal necha tonna paxta davlatga topshira oladi?
175 t;
125 t;
200 t;
250 t;

№ 9 Fan bobi-4 ; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3 ;

Fermer har yili 200 t paxta va 800 t bug‘doy yetishtiradi. Fermer uchun 1 t paxta yetishtirishning al’ternativ xarajati 5 t bug‘doyni yetishtirish xarajatiga teng. Fermer barcha imkoniyatlarini bug‘doy yetishtirishga

qaratsa maksimal necha tonna davlatga topshira oladi?
1800 t;
1000 t;
2200 t;
2400 t.

№ 10 Fan bobi-5; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar tadbirkor bir kunda 20 ta stol yoki 60 ta stul yasash imkoniga ega bo‘lsa, quyidagi variantlardan qaysi birini u 1 oy (30 kun)da ishlab chiqarish imkoniga ega emas?
500 ta stol va 1900 ta stul;
400 ta stol va 1350 ta stul;
650 ta stol va 700 ta stul;
630 ta stol va 850 ta stul.

№ 11 Fan bobi-5; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Bozor talabiga quyidagi omillardan qaysi biri ta’sir etmaydi?
Sotuvchilar soni;
O‘rnini to‘ldiruvchi tovarlar narxi;
Istemolchilarning daromadi;
Istemolchilar soni.

№ 12 Fan bobi-5; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Qaysi omil talab egri chizig‘iga tasir etmaydi?
Milliy daromadning hajmi yoki qayta taqsimlanishi;
Istemolchilar didi va afzal ko‘rishi;
Tovarlar narxi;
Istemolchilar soni va yoshi.

№ 13 Fan bobi-5; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Agar bozor narxi muvozanat narxdan past bo‘lsa:
Sotuvchilar kamayadi;
Defitsit paydo bo‘ladi;
Istemolchilar bozori paydo bo‘ladi;
Ortiqcha taklif paydo bo‘ladi.

№ 14 Fan bobi-6; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Olmaga bo‘lgan talab chizig‘ining chap tomonga siljishiga quyidagilar sabab bo‘ladi:
Olma narxini ko‘tarilishi;
Olma narxini kamayishi;
Nok narxini kamayishi;
Olmani yetishtirish xarajatlarini ortishi.

№ 15 Fan bobi-6; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Chayqovchilar faoliyati:
Narxlar barqarorligini kuchaytiradi;
Iqtisodiy noqulayliklar paydo qiladi;
Qonuniy tadbirkorlik xatarini kuchaytiradi;
Doimo foyda keltiradi.

№ 16 Fan bobi-6; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Talab va taklif qonuniga muvofiq, talabning ko‘payishi:
Muvozanat narxni ham, muvozanat miqdorni ham oshiradi;
Muvozanat narxni oshiradi, muvozanat miqdorni esa kamaytiradi;
Muvozanat narxni kamaytiradi;
Muvozanat narxni ham, muvozanat miqdorni ham kamaytiradi.

№ 17 Fan bobi-6; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tovarning muvozanat narxi bu-
Ortiqcha talab ham, ortiqcha taklif ham bo‘lmaydigan narx;
Ortiqcha talabni paydo qiladigan narxdan kam narx;
Ortiqcha taklifni paydo qiladigan narxdan yuqori narx;

Ortiqcha talabni paydo qiladigan narxdan yuqori narx;

№ 18 Fan bobi-6; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Qaysi omillarning o‘zgarishi talab egri chizig‘ining siljishiga olib kelmaydi?
Milliy daromadning hajmi va uning taqsimlanishi;
Moda va didlarning o‘zgarishi;
Mahsulotning narxi;
Iste’molchilarning soni yoki yosh darajasi.

№ 19 Fan bobi-7; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Texnologiyaning takomillashuvi nimaning siljishiga olib keladi?
Egri taklif chizig‘ini o‘ngga va pastga
Egri talab chizig‘ini chapga va pastga;
Egri taklif chizig‘ini yuqori va o‘ngga;
Egri talab chizig‘ini yuqori va o‘ngga.

№ 20 Fan bobi-7; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Tovar va xizmatlar bozori muvozanat holatda deyiladi, agar:
Taklif hajmi talab hajmiga teng bo‘lsa;
Narx xarajatlar qo‘shilgan foydaga teng bo‘lsa;
Texnologiya darajasi bosqichma – bosqich o‘zgarib tursa;
Talab taklifga teng bo‘lmasa.

№ 21 Fan bobi-7; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Talab qonuni deyiladi, agar:
Mahsulotning narxi pasaysa, uni olish hajmi ko‘payadi;
Iste’molchilarning daromadi ko‘paysa, u holda ular tovarlarni ko‘proq sotib oladilar;
Talab egri chizig‘i musbat qiyalikka ega;
Taklif hajmining talab hajmidan oshib ketishi narxni tushushiga olib keladi.

№ 22 Fan bobi-8; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

X mahsulotga bo‘lgan talab chizig‘i siljishini nima bilan izohlash mumkin?
X mahsulotning narxi o‘sganligi uchun iste’molchilar ushbu tovarni ko‘proq sotib olishga qaror qabul qilishdilar;
X tovarning narxi pasayganligi uchun iste’molchilar uni ko‘proq sotib olishga harakat qildilar;
Iste’molchilar didlarining o‘zgarganligi munosabati bilan x tovarni har qanday narxda ham oldingisiga nisbatan ko‘proq sotib olishni xohlaydilar;
X mahsulotning taklifi turli sabablarga ko‘ra pasaydi.

№ 23 Fan bobi-8; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

X mahsulotni ishlab chiqarish uchun sarflanadigan materiallar narxi oshganligi uchun:
Egri taklif chizig‘i (chapga siljiydi)
Egri talab chizig‘i yuqoriga (o‘ngga siljiydi);
Egri talab va taklif chiziqlari yuqoriga siljiydi;
Egri taklif chizig‘i pastga (o‘ngga siljiydi).

№ 24 Fan bobi-8; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Qaysi ibora insonlarning biror bir tovarni sotib olish uchun imkoniyat va xohish borligini anglatadi.
Talab;
Ehtiyoj;
Zaruriyat;
Xohish.

№ 25 Fan bobi-8; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Tovar mahsulotiga bo‘lgan talab va taklif ko‘paysa, u holda:
Tovarning umumiy hajmi oshadi;
Narx ko‘tariladi;
Narx mo‘tadil qoladi;
Jamiyatning farovonligi oshadi.

№ 26 Fan bobi-8; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar tovar bahosi talab va taklif egri chiziqlarining kesishish nuqtasidan past bo‘lsa, u holda:
Tovar ortiqchaligi paydo bo‘ladi;
Taqchillik yuzaga keladi;
Ishsizlik ko‘payadi;
Muvozanat holat ta’minlanadi.

№ 27 Fan bobi-8; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Talab hajmiga quyidagi omillardan qaysi biri ta’sir ko‘rsatmaydi?
Resurslarning narxi;
To‘ldiruvchi tovarlar narxining o‘zgarishi;
Iste’molchilar daromadi;
Iste’molchilar soni.

№ 28 Fan bobi-8; Bo‘lim- 1; Qiyinchilik darajasi- 1;

Taklif qonuniga ko‘ra, boshqa omillar o‘zgarmas bo‘lgan sharoitda tovar narxining ko‘tarilishi:
Taklif hajmining oshishiga;
Taklifning pasayishiga;
Talabning pasayishiga;
Taklif hajmining pasayishiga olib keladi.

№ 29 Fan bobi- 8; Bo‘lim- 1; Qiyinchilik darajasi- 1;

Tovar mahsuloti bahosining pasayish sabablariga quyidagi omillardan qaysi biri ta’sir ko‘rsatgan?
Ishlab chiqarish resurslari narxining pasayganligi;
Iste’molchilar daromadining ko‘tarilganligi;
Xususiy tadbirkorlik uchun soliqlarning ko‘tarilganligi;
To‘ldiruvchi tovarlar narxining arzonlashuvi.

№ 30 Fan bobi- 9; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi qayd etilganlardan qaysi biri mehnatga bo‘lgan talabga ta’sir ko‘rsatmaydi?
Inflyatsiya natijasida sodir bo‘lgan nominal ish haqining o‘zgarishi;
Yakunlangan mahsulotga bo‘lgan talab;
Ishlab chiqarish texnologiyasi;
Mehnatning chekli mahsuloti bilan boshqa resurslarning chekli mahsuloti o‘rtasidagi munosabat.

№ 31 Fan bobi- 9; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Talabning elastikligi quyidagicha aniqlanadi:
Talab qilinayotgan miqdor o‘zgarishining narx o‘zgarishiga nisbati orqali;
Narx o‘zgarishining talab qilinayotgan miqdor o‘zgarishiga nisbati orqali;
Miqdorning foiz o‘zgarishini narxning foiz o‘zgarishiga nisbati orqali;
Talab egri chizig‘i orqali.

№ 32 Fan bobi-9; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Tovarning narxga bog‘liq talab elastikligi 0.5 ga teng bo‘lsa, bunda:
Talab qilinayotgan miqdorning 1% o‘sishiga narxning 0.5 % kamayishiga mos keladi;
Narxning har qanday o‘zgarishi talabni 50 %ga o‘zgartiradi;
Talab qilinayotgan miqdorning 1% o‘sishiga narxning 2% o‘sishi mos keladi;
Narxning 0.5 o‘zgarishi, talabni ham xuddi shu miqdorda o‘zgartiradi.

№ 33 Fan bobi- 9; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi-2;

Bozor narxi muvozanat narxdan past bo‘lganda qanday holat yuz beradi?
Tovar tanqisligi yuz beradi;
Tovar ortiqchaligi paydo bo‘ladi;
Istemolchilar bozori shakllanadi;
Resurslar narxi arzonlashadi;

№34 Fan bobi-9; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Bozor iqtisodiyoti sharoitida uy haqini to‘lash bo‘yicha davlat tomonidan o‘rnatiladigan nazorat odatda quyidagi holatga olib keladi:
Nazorat o‘rnatilgan hududlarda berilgan uy-joylarning sifati yomanlashuviga;
Berilgan uy-joylar sifatining oshishiga;

Uy-joy tanqisligini doimiylikdan vaqtinchalikka aylantiradi;
Taklif qilinayotgan uy-joylarning ko‘payishiga;

№ 35 Fan bobi-9; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Sotuvdan olinadigan soliq:
Haridorlar va sotuvchilar birgalikda to‘laydi;
Ishlab chiqaruvchilar tomonidan to‘lanadi;
Davlat va haridorlar birgalikda to‘laydi;
Haridorlar tomonidan to‘lanadi.

№ 36 Fan bobi-10; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Narx bo‘yicha talabning umumiy elastikligi uni tashkil etuvchi individual talab elastikligidan:
Yuqori;
Kam;
Bir xil;
Mutanosiblik yo‘q.

№ 37 Fan bobi-10; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Narx bo‘yicha taklif mutloq elastik bo‘lgani holda, ishlab chiqaruvchidan sotilgan har birlik mahsulot uchun belgilangan soliq olinsa, u holda:
Muvozanat sotuv hajmi kamayadi;
Muvozanat narx ko‘tariladi;
Iste’molchi ortiqchaligi kamayadi;
Sotuvchilar ortiqchaligi kamayadi.

№ 38 Fan bobi-10; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Talabning narx bo‘yicha elastikligi:
Tovar iste’molchiga kamroq zarur bo‘lsa yuqori bo‘ladi.
Iste’molchilar uchun eng zaruriy hisoblangan tovarlarda yuqori bo‘ladi;
Zeb-ziynat buyumlariga qaraganda kundalik ehtiyoj mollarida nisbatan yuqori bo‘ladi;
Tovar ishlab chiqarishning al’ternativ xarajatlari katta bo‘lganda yuqori bo‘ladi;

№ 39 Fan bobi-10; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Tovar taklifining qisqarishi quyidagilarning pasayishiga olib keladi:
To‘ldiruvchi tovarlarga bo‘lgan talabning ko‘payishiga;
Agar narx bo‘yicha talab elastik bo‘lsa, sotuvchining umumiy daromadini ko‘payishiga;
Agar daromad bo‘yicha talab elastik bo‘lsa, sotuvchining umumiy daromadining ko‘payishiga;
Tovarga bo‘lgan talabning ko‘payishiga.

№ 40 Fan bobi-10; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagi fikrlardan qaysi biri talab elastikligiga tegishli emas:
Narxga bog‘liq elastiklik koeffitsenti 1 dan kichik;
Agar narx oshsa, sotuvchining umumiy daromadi kamayadi
Iste’molchilarning talabi narx o‘zgarishiga nisbatan sekinroq o‘zgaradi;
Narxning nisbiy o‘zgarishiga qaraganda, talab hajmining nisbiy o‘zgarishi kattaroq.

№ 41 Fan bobi-10; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar taklif noelastiklik bo‘lib, unga bo‘lgan talab kamaysa, sotuvchining daromadi:
Agar talab noelastiklik bo‘lsa kamayadi;
Kamayadi;
Agar talab elastik bo‘lsa kamayadi;
O‘sadi.

№ 42 Fan bobi-11; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar tovarning miqdori bir xil narxda sotilsa, u holda bu tovarga bo‘lgan talab:
Mutloq noelastiklik hisoblanadi;
Mutloq elastik hisoblanadi;
Noelastiklik hisoblanadi;
Elastik hisoblanadi;

№ 43 Fan bobi-11; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tovar narxining 1 % ga kamayishi natijasida unga bo‘lgan talab hajmi 2 % ga oshsa, bunday talabga:
Elastik ;
Noelastik ;
Birlik elastik ;
Mutloq noelastik talab deyiladi;

№ 44 Fan bobi-11; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar mahsulotning narxi 5 % ga tushganda unga bo‘lgan taklif hajmi 9 % ga pasaysa, bunday taklif:
Mutloq elastik taklif deb yuritiladi;
Birlik elastik;
Elastik;
Noelastik.

№ 45 Fan bobi-12; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Noelastik talab deyiladi, agar:
Narxning 1 % ga ko‘tarilishi talab hajmining oshishiga olib kelmasa;
Narx 1 % ko‘tarilganda unga bo‘lgan talab hajmi 1 % dan ko‘p miqdorda o‘zgarsa;
Narxning har qanday o‘zgarishi umumiy tushumning o‘zgarmasligiga olib kelsa;
Narx 1 % ga ko‘tarilganda unga bo‘lgan talab hajmi 1 % dan kam miqdorda o‘zgarsa.

№ 46 Fan bobi-12; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar qishloq xo‘jaligi mahsulotlariga bo‘lgan talab noelastik bo‘lsa, serhosil kelgan yilda fermerlar daromadi:
O‘zgarmaydi, chunki tovar hajmining ko‘payish nisbati tovar narxining kamayish nisbatiga tengdir
Kamayadi, chunki sotiladigan mahsulot hajmi nisbatining ko‘payishiga qaraganda, mahsulot narxining kamayish nisbati ko‘proqdir.
Ko‘payadi, chunki talabning oshishi natijasida mahsulot narxi ko‘tariladi.
Ko‘payadi, chunki sotiladigan mahsulotlar hajmi bisyordir.

№ 47 Fan bobi-12; Bo‘lim-11; Qiyinchilik darajasi-1;

X tovarni ishlab chiqaruvchi subyekt mahsulotning narxini 5 % ga pasaytirdi, natijada sotuv hajmi 4 % ga oshdi. Bunday holda x tovar:
Elastik;
Noelastik ;
Birlik elastik ;
Mutloq elastik hisoblanadi.

№ 48 Fan bobi-12; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Narxga bog‘liq talab elastikligi qanday holda yuqori bo‘ladi:
Qimmatbaho buyumlarga nisbatan birlamchi zaruriy tovarlarga;
Iste’molchi tomonidan eng zaruriy naf keltiradigan tovar deb hisoblanganda;
Al’ternativ xarajatlari yuqori bo‘lgan tovarlarga;
Iste’molchi uchun unchalik muhim bo‘lmagan tovar uchun.

№ 49 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar har qanday hajmdagi mahsulotlar bir xil narxda sotiladigan bo‘lsa, u holda ushbu tovarga talab:
Mutloq noelastik;
Mutloq elastik;
Elastik;
Noelastik deyiladi;

№ 50 Fan bobi-13; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Sifatsiz tovar sirasiga kiritiladi, agar:
Iste’molchining daromadi oshganda unga bo‘lgan talab kamayadigan tovarlar;
Ishlab chiqarishda eng arzon tovarlar;
Narxi oshishi bilan unga bo‘lgan talab ham ortadigan tovarlar;
Faqat boy qatlam iste’mol qiladigan qimmatbaho tovarlar.

№ 51 Fan bobi-13; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Aytaylik, x tovarga bo‘lgan narxga bog‘liq taklif noelastik. Agar ushbu tovarga bo‘lgan talab hajmi oshsa, u holda muvozanat narx:

Ko‘tariladi, muvozanat hajm esa o‘zgarmasdan qoladi.
Pasayadi, muvozanat hajm esa ko‘payadi;
Muvozanat hajm pasayadi;
Ko‘tariladi, muvozanat hajm esa pasayadi;

№ 52 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Aytaylik, mahsulotning narxi 1500 so‘mdan 2000 so‘mga ko‘tarildi, talab hajmi esa 1000 dan 900 birlikka pasaydi. Shunda, narxga bog‘liq talab elastikligi:
0,37;
0,28;
0,56;
0,63;

№ 53 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar tovar taklifi noelastik bo‘lib, unga bo‘lgan talab qisqarganda, u holda sotuvchining daromadi:
Qisqaradi;
O‘sadi;
Shu holatda qisqaradiki, qaysikim talab elastik bo‘lsa;
Shu holatda qisqaradiki, qaysikim talab noelastik bo‘lsa.

№ 54 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Mutloq noelastik talab chizig‘i qanday ko‘rinishga ega?
Vertikal chiziq;
Gorizontal chiziq;
Egri chiziq
To‘g‘ri chiziq.

№ 55 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Tovar narxining ko‘tarilishiga qaramay umumiy tushum hajmi o‘zgarmaydigan bo‘lsa, narxga bog‘liq talab elastikligi koyeffitsiyenti:
1 ga teng
2 dan kichik;
0 ga teng;
3 dan katta.

№ 56 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tubandagi daromadga bog‘liq elastiklik koyeffitsiyentlardan qaysi biri birlamchi ehtiyojlar uchun ishlatiladigan tovarlarni aks ettiradi?
0 dan kichik bo‘lsa;
3 dan katta ammo 2 dan kichik bo‘lsa;
1 dan katta bo‘lsa;
4 ga teng bo‘lsa.

№57 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Agar qishloq xo‘jaligi mahsulotlariga bo‘lgan talab noelastik bo‘lsa, u holda fermerlar daromadi:
Ko‘tariladi, chunki sotiladigan tovarlar hajmi oshadi;
Qisqaradi, chunki sotiladigan tovarlar hajmining oshish nisbatiga ko‘ra tovarlar narxining tushish nisbati katta bo‘ladi;
Ko‘tariladi, chunki talabning ko‘payishi oqibatida mahsulotning narxi ko‘tarilib boradi;
O‘zgarmaydi, chunki sotiladigan tovarlar hajmining oshish nisbati bilan tovarlar narxning tushish hajmi nisbati o‘zaro teng bo‘ladi.

№ 58 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishlab chiqaruvchi o‘zining x turdagi mahsulotining narxini 5 foizga tushirdi, oqibatda sotuv hajmi 4 foizga ko‘tarildi. X mahsulotga bo‘lgan talab:
Noelastik;
Elastik;
Birlik elastik;
Mutloq elastik.

№ 59 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

A mahsulot narxining ko‘tarilishi nimaga olib keladi?
O‘rinbosar b tovarga bo‘lgan talabning oshishiga;
To‘ldiruvchi b tovarga bo‘lgan talabning oshishiga;
A mahsulotni ishlab chiqarish uchun sarflanadigan resurslarga bo‘lgan talabning qisqarishiga;
A mahsulotni ishlab chiqarish uchun sarflanadigan resurslarga bo‘lgan talabning o‘sishiga.

№ 60 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Noelastik bo‘lgan tovarning narxi 7 dollardan 8 dollarga ko‘tarilganda, daromad:
Qisqaradi;
Ko‘tariladi;
O‘zgarishsiz qoladi;
Mutloq noelastik.

№ 61 Fan bobi-14; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Faraz qilaylik, x mahsulotga bo‘lgan narxga bog‘liq taklif mutloq nolastikdir. Agar, ushbu mahsulotga bo‘lgan talab ko‘paysa, u holda muvozanat narx:
Ko‘tariladi, muvozat ishlab chiqarish hajmi esa o‘zgarishsiz qoladi.
Ko‘tariladi muvozanat ishlab chiqarish hajmi esa kamayadi;
Tushadi, muvozanat hajm esa ko‘payadi;
Muvozanat hajm ham kamayadi;

№ 62 Fan bobi-14; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Boshqa sharoitlar o‘zgarmas bo‘lgan sharoitda, mehnatga bo‘lgan talab elastikligi kichik bo‘ladi, agar ushbu mahsulotga bo‘lgan talab:
Noelastik bo‘lsa;
Elastik bo‘lsa;
Birlik elastik bo‘lsa;
Mutloq elastik bo‘lsayu

№63 Fan bobi-14; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Ish haqi stavkasi ko‘tarilganda:
Bandlik qisqaradi, agar mehnatga bo‘lgan talab elastik bo‘lsa;
Bandlik miqdori oshadi, agar mehnatga bo‘lgan talab noelastik bo‘lsa.
Bandlik miqdori oshadi, agar mehnatga bo‘lgan talab elastik bo‘lsa;
Bandlik qisqaradi, agar mehnatga bo‘lgan talab mutloq noelastik bo‘lsa;

№ 64 Fan bobi-14; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Umumiy naflik oshadi, qachonki chekli naflik:
Ko‘tarilganda;
Pasayganda;
Past sur’atda oshganda;
O‘ssa yoki kamaysa, lekin musbat miqdor bo‘lsa.

№ 65 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iste’molchilar tanlovi nazariyasida, iste’molchi nimani maksimallashtirishga harakat qiladi deb yuritiladi?
Umumiy naflilikni;
Chekli naflilikni;
Umumiy va chekli naflilikning farqini;
O‘rtacha naflilikni.

№ 66 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Muvozanat naflilik holatiga erishish uchun iste’molchi nima qilishi zarur?
Biror bir tovar sotib olish uchun sarflanayotgan bir birlik pul miqdoridan olinayotgan naflilik boshqa bir tovardan ham bir birlik pul evaziga olinadigan naflilikka teng bo‘lishi zarur;
Oliy kategoriyali mahsulotlarni sotib olishi kerak;
Sifatsiz tovarlarni harid qilmasligi;
Pulning chekli nafliligi har bir tovar narxiga teng bo‘lishiga ishonch hosil qilishi kerak.

№ 67 Fan bobi-14; Bo‘lim-2 ; Qiyinchilik darajasi-3;

Qaysi hollarda befarqlik kartasida joylashgan nuqtaga iste’molchining muvozanat holati deymiz?
Budjet chizig‘i bilan befarqlik egri chizig‘i kesishgan har qanday nuqtaga;

Eng yuqorida joylashgan befarqlik chizig‘iga;
Budjet chizig‘i bilan befarqlik chizig‘ining burchak koyeffitsiyenti bir biriga teng bo‘lganda;
Budjet chizig‘i chegarasidan tashqarida yotgan nuqtaga.

№68 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iste’molchilar daromadining ko‘payishi grafikda qanday o‘zgarish hosil qiladi?
Budjet chizig‘i o‘ngga parallel siljiydi
Budjet chizig‘ining og‘ish burchagi o‘zgaradi;
Budjet chizig‘i chapga parallel siljiydi
Budjet chizig‘ining og‘ish burchagi qisqaradiyu

№ 69 Fan bobi-15; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Qaysi daromad turi xodimlar mehnatining natijasiga bog`liq?
Ish haqi;
Dividend;
Foiz;
Renta.

№ 70 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iste’molchi uchun befarqlik chizig‘ining joylashuvi va yotiqligi nimani anglatadi?
Iste’molchining xoxishini, daromadi hajmini va sotib olayotgan tovar narxini;
Uning xoxishi va daromadi hajmini;
Faqat tovar mahsulotining narxini;
Faqat uning xoxishini.

№ 71 Fan bobi-15; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagi umumiy naflilikni aks ettiruvchi raqamlardan qaysi biri chekli naflilikning kamayib borish qonuni izohlaydi.
200,250,270,280
100,150,125,75
300,400,1600,9600
400,450,750,1100

№72 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi fikrlardan qaysi biri noto‘g‘ri bayon etilgan?
Budjet chizig‘i ustida joylashgan barcha nuqtalarning naflilik darajasi bir xildir.
Befarqlik chizig‘i ustida joylashgan barcha nuqtalarning naflilik darajasi bir xil;
Budjet chizig‘i ustida joylashgan har bir no‘qta ikkita tovarning kombinatsiyasini anglatadi;
Befarqlik chizig‘ida joylashgan har bir nuqta ikkita tovarning kombinatsiyasini anglatadi;

№73 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi fikrlardan qaysi biri tog‘ri?
Chekli almashtirish normasi doimo manfiy bo‘ladi;
Chekli almashtirish normasi koeffitsentining musbat yoki manfiy bo‘lishi almashtirilayotgan mahsulot hajmiga bog‘liq;
Chekli almashtirish normasi doimo musbat bo‘ladi;
Befarqlik egri chizig‘i kordinata boshiga nisbatan botiq bo‘lgani uchun bir ne’mat bilan boshqa ne’matni almashtirish oshib borgani bilan chekli almashtirish normasi o‘zgarmaydi.

№ 74 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi fikrlardan qaysi biri tog‘ri keltirilgan?
“daromad –iste’mol” chizig‘i kordinatalar boshidan 45^0 dan kichkina burchak tashkil qiladigan to‘g‘ri chiziq shaklida bo‘lsa, daromadning o‘sishi iste’molchilarning iste’mol qiladigan ne’matlari bir xil mutanosiblikda o‘sishini bildiradi;
“daromad –iste’mol” chizig‘i kordinatalar boshidan 45^0 dan kichkina burchak tashkil qiladigan to‘g‘ri chiziq shaklida bo‘lsa, daromadning o‘sishi iste’molchilarning iste’mol qiladigan ne’matlari bir xil mutanosiblikda kamayishini bildiradi;
Daromad kamayganda budjet chizig‘i o‘ngga-yuqoriga siljiydi;
Befarqlik egri chizig‘idagi koordinata boshiga eng yaqin nuqtada naflik eng katta bo‘ladi; chekli almashtirish normasi doim 1 dan kichkina bo‘ladi.

№ 75 Fan bobi-15; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Giffen tovarlarining xususiyatlari qaysi bandda to‘g‘ri keltirilgan?
Bunday tovarlarga narx oshgani sayin talab ham oshadi;
Daromad kamayganda budjet chizig‘i o‘ngga-yuqoriga siljiydi;
Bunday tovarlarning daromad samarasi almashtirish samarasidan katta bo‘ladi;
Bunday tovarlarning daromad samarasi almashtirish samarasidan kichkina bo‘ladi.

№ 76 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi formulalardan qaysi biri to‘g‘ri?
$P_1x_1+p_2x_2>r$ bu yerda p_1,x_1- birinchi mahsulot narxi va hajmi, p_2,x_2- ikkinchi mahsulot narxi va hajmi, r- is’temolchi daromadi;
$Mu_x/mu_y=p_x/p_y$ bu yerda, mu-chekli naflik, p-mahsulot narxi;
$Mu_x/mu_y=p_x/p_y$ bu yerda, mu-chekli naflik, p-mahsulot narxi;
$U(x,y)=y^{2.}$

№77 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Iste’molchi daromadi 500 mingni tashkil etadi. U bu puliga x ta stol va y ta stul sotib olmoqchi. Stol narxi 20 ming, stul narxi 60 ming so‘mga teng, iste’molchining naflik funksiyasi $u(x,y)=y^2$ bo‘lsa, maksimal naflikni ta’minlovchi tanlov aniqlansin.
X=2 va y=7
X=4 va y=5
X=5 va y=5
X=1 va y=2

№78 Fan bobi-16; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagi holatlarning qaysi biri o‘zgarmas masshtab samarasini ifodalaydi?
Xarajatlar 2 barobar oshganda, mahsulot hajmi ham 2 barobar oshsa;
Xarajatlar 10% ga oshganda, natija 15% bo‘lsa;
Xarajatlar 10% ga oshganda, natija 5% bo‘lsa;
Resurslar ko‘paytirilsa ham, ishlab chiqarish hajmi o‘zgarmasa.

№ 79 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Birinchi yili ishlab chiqarish hajmi 20% ga oshdi, ikkinchi yili esa 5% ga oshdi. Bu ikki yil ichida ishlab chiqarish jami necha foizga oshgan?
26% ga
20% ga
35% ga
38% ga

№ 80 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Mehnat va kapital ma’lum kombinatsiyada ularning chegara unumdorligi nisbati 2:1 ga teng bo‘lsa, xarajatlarni minimallashtirish uchun:
Ikki birlik mehnat bir birlik kapital bilan birlashishi kerak
Ular narxining nisbati 2:1 bo‘lishi kerak
Ularning narxi nisbati 1:2 bo‘lishi kerak
Mehnatga ko‘ra kapital ishlatilishi kerak

№ 81 Fan bobi-16; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Ko‘lam samaradorligi o‘sganda:
Mehnat kapitalga almashadi
Foydalanilayotgan omillar hajmlarining nisbati o‘zgarmaydi
Kapital mehnatga almashadi
Foydalanilayotgan omillar o‘rtasida bog‘liqlik yo‘q

№ 82 Fan bobi-16; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishchi kuchi narxi 10 ming so‘m, kapital narxi esa 30 ming so‘mga, ishlab chiqarish funksiyasi $q=2k^2$ teng. Firmaning mablag‘i 130 ming bo‘lsa, maksimal ishlab chiqarish hajmi aniqlansin.
32
26
34
38

№ 83 Fan bobi-16; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tasavvur qilaylikki, mahsulotni ishlab chiqarish uchun mehnat (l) va kapital (k) resursi sarflanadi. Mehnatning chekli mahsuloti mp_l=2000; kapitalning chekli mahsuloti mp_k=5000; mehnatning narxi p_l=1000dollar; kapital narxi p_k=20000 dollar; chekli daromad mr=3000 dollarni tashkil etadi. Maksimal foyda olishi uchun firma resurslardan qanday foydalanishi kerak?
Mehnat va kapitaldan bir xil hajmda ko'proq foydalanishi
Mehnat va kapitaldan bir xil hajmda kamroq foydalanishi
Mehnatdan ko'p, kapitaldan esa kamroq foydalanishi
Kapitaldan ko'p, mehnatdan esa kam foydalanishi

№ 84 Fan bobi-16 ;Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Agar firma resurslar xarajatini 10 foizga oshirganda ishlab chiqarish hajmi 15 foizga ko'tariladigan bo'lsa, u holda:
Musbat masshtab samarasi kuzatiladi
Manfiy masshtab samarasi yuzaga keladi
Omillarning kamayib borish qonuni amal qiladi
Egri latc yuqoriga siljiydi

№ 85 Fan bobi-16; Bo'lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar firma barcha resurslar sarfini 20 foizga oshirganda, tayyor mahsulot ishlab chiqarish hajmi 25 foizga ko'paysa, bu hodisa qanday nomlanadi?
Masshtabning musbat (o'suvchi) samarasi;
Masshtabning o'zgarmas samarasi;
Masshtabning manfiy (kamayuvchi) samarasi;
O'zgaruvchan omillarning kamayib borish qonuni.

№ 86 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Izokvanta nimani anglatadi?
Bir xil hajmda mahsulot ishlab chiqarishni ta'minlovchi omillar kolmbinatsiyasini
Yalpi egri ishlab chiqarish hajmini
Berilgan resurslar hajmida turlicha ishlab chiqarish hajmlarini
O'rtacha egri mahsulotni

№ 87 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Izokvanta va izokosta chiziqlarida joylashgan har qanday nuqta nimani bildiradi?
Ishlab chiqarilayotgan mahsulot hajmini
Qiymat ko'rinishidagi mahsulot hajmini
Xarajatlar summasini
Resurslar hajmi kombinatsiyasini

№ 88 Fan bobi-17; Bo'lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Birinchi yilda ishlab chiqarish hajmi 20%ga keyingi 2 yilda mos ravishda 5% va 40% ga oshdi. 3 yil ichida ishlab chiqarish hajmi qanchaga oshdi?
77.6% ga
85.8% ga
65.0% ga
90.2% ga

№ 89 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Birinchi yili fermer 120 gektarlik yeridan 2400 sentner bug'doy, ikkinchi yili esa u 150 gektar yerdan 2250 sentner bug'doy oldi. Shu ikki yil uchun o'rtacha hosildorlikni aniqlang.
18 sentner
19.2 sentner
11.6 sentner
29.4 sentner

№ 90 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

500 ta ishchi kuchiga ega bo'lgan korxona oyiga 10 ming dona poyabzal ishlab chiqarardi, keyin ishchilarni 100 taga ko'paytirib 15 ming ta poyabzal ishlab chiqara boshladi. Mehnatning chekli mahsuloti aniqlansin.
50 ta

40 ta
70 ta
80 ta

№ 91 Fan bobi-17; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishchi kuchi narxi 10 ming so‘m, kapital narxi 30 ming so‘m, firma ishlab chiqarish funksiyasi esa $q=2k^2$. Firmaning mablag‘i 130 mingni tashkil etsa maksimal ishlab chiqarishni ta’minlovchi tarkib aniqlansin.
L=4 va k=3
L=3 va k=2
L=5 va k=4
L=6 va k=4

№ 92 Fan bobi-17; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi qaysi holat firmada masshtabning musbat samarasi mavjudligini bildiradi?
Resurslar 2 barobar oshirilganda, mahsulot hajmi 3 barobar oshsa;
Resurslar 2 barobar oshirilganda, mahsulot hajmi 1,5 barobar oshsa;
Resurslar 2 barobar oshirilganda, mahsulot hajmi ham 2 barobar oshsa; Resurslar oshirilishiga qaramay, mahsulot hajmi o‘zgarmasa.

№ 93 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar firma barcha ishlab chiqarish resurslarini 20 foizga oshirganda, mahsulot ishlab chiqarish hajmi atigi 15 foizga ko‘paysa, bu holat qanday nomlanadi?
Masshtabning manfiy samarasi;
Masshtabning musbat samarasi;
Ishlab chiqarishning texnik samaradorligi.
Masshtabning o‘zgarmas samarasi;

№94 Fan bobi-18; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiy foyda quyidagicha aniqlanadi:
Buxgalteriya foydasi va normal foyda o‘rtasidagi farq sifatida
Umumiy daromad va barcha xarajatlar farqi orqali
Umumiy daromad va joriy foydalanish uchun jalb qilingan barcha pul xarajatlari farqi orqali
Sof daromad orqali

№ 95 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Ishlab chiqarish o‘sishi bilan o‘rtacha umumiy xarajatlar kamaysa, chekli xarajatlar;
Kamayishi kerak
O‘rtacha xarajatlardan yuqori bo‘lishi kerak
O‘rtacha xarajatlardan past bo‘lishi kerak
Ko‘tariladi

№ 96 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Chekli xarajatlar:
Mahsulot ishlab chiqarish hajmini bittaga oshirish uchun zarur bo‘lgan qo‘shimcha xarajat;
Mahsulot ishlab chiqarish uchun ketgan barcha xarajatlar yig‘indisi;
Mahsulotning umumiy hajmiga to‘g‘ri keladigan o’rtacha xarajat;
Ishlab chiqarish to‘xtatilganda ham saqlanib qoladigan xarajatlar.

№ 97 Fan bobi-18; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Ishlab chiqarish jarayonida mehnatning chegara unumdorligi 5 ga, kapitalniki esa 2 ga teng (nisbat 5:2). Firma xarajatlarini minimallashtirish muvozanatiga erishish uchun:
Mehnat va kapital narxlarining nisbati 5:2 bo‘lishi kerak;
Besh birlik mehnat ikki birlik kapital bilan almashtirilishi kerak;
Mehnat va kapital narxlarining nisbati 2:5 bo‘lishi kerak; Faqat arzon resurslardan foydalanish kerak.

№98 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Ishlab chiqarishning har qanday hajmida firmaning umumiy xarajatlari (TC):
O‘zgarmas xarajatlar (FC) va o‘zgaruvchan xarajatlarning (VC) yig‘indisiga teng;
O‘rtacha o‘zgarmas va o‘rtacha o‘zgaruvchan xarajatlar ayirmasiga teng;
Faqat mahsulot ishlab chiqarishda ishlatilgan xomashyo narxiga teng;

Mahsulot tannarxidan olingan sof foyda miqdoriga teng.

№ 99 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

O‘rtacha umumiy xarajatlar bu:
Umumiy doimiy xarajatlar va o‘zgaruvchan xarajatlar yig‘indisini ishlab chiqarilgan mahsulotlar miqdoriga nisbatidir
AFC – AVC
TC
ATC – AFC

№100 Fan bobi-18; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Uzoq muddatli o‘rtacha xarajatlar egri chizig‘i:
Umumiy ishlab chiqarishning umumiy xarajatlarga nisbatini ko‘rsatadi
O‘zida ishlab chiqarish omillarining doimiy proporsiyasini ifodalaydi
Har bir ishlab chiqarish hajmi uchun eng kam xarajatlar prinsipini ifodalaydi
Kamayib boruvchi unumdorlik qonuniga binoan doimiy kamayib boradi

№ 101 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Izokosta chizig‘i — bu:
Bir xil xarajat (pul) talab qiladigan resurslar kombinatsiyalarini ko‘rsatuvchi nuqtalar;
Bir xil miqdordagi mahsulot ishlab chiqaradigan nuqtalar to‘plami;
Iste’molchiga bir xil naflik beradigan tovarlar to‘plami;
Faqat foyda keltiradigan mahsulotlar miqdori.

№ 102 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Uzoq muddatli oraliqda foydani maksimallashtirish yoki xarajatlarni minimallashtirishga harakat qilayotgan raqobatlashuvchi firma ishlab chiqarishni to‘xtatishga majbur, agar:
O‘rtacha umumiy xarajat chekli xarajatdan kichik bo‘lganda
Mahsulotning bahosi chekli xarajatdan past bo‘lganda
Tushum umumiy xarajatlarni qoplay olmasa
Chekli xarajat o‘rtacha o‘zgaruvchan xarajatdan oshib ketsa

№ 103 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

O‘rtacha xarajatlar chizig‘i egri talab chizig‘i bilan kesishganda qanday holat yuz beradi?
Firma normal foyda olish holatida bo‘ladi
Foyda maksimal bo‘ladi
Normal foyda nolga teng bo‘ladi
Buxgalterlik foyda nolga teng bo‘ladi

№ 104 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Firmaning doimiy xarajatlari – bu:
Resurslar sotib olinayotganda ularga ketgan xarajatlardir
Har qanday mahsulot ishlab chiqarish hajmida minimal miqdorda sarflanayotgan xarajatlar
Ishlab chiqarish hajmiga bog‘liq bo‘lmagan xarajatlar
Ishchi xodimlarga to‘lanayotgan haqdir

№ 105 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Chekli xarajatni hisoblash formulasini belgilang:
ΔTC:Q
TC : ΔQ
FC : Q
(P * Q) : ΔQ

№106 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi ifodalardan qaysi biri umumiy xarajatni aks ettiradi?
FC + VC
Δ MC
VC – FC
FC + VC +MC

№ 107 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Qisqa muddatli oraliqda firma 500 birlik mahsulot ishlab chiqardi. O‘rtacha o‘zgaruvchan xarajatlar 2 dollarni, o‘rtacha o‘zgarmas xarajatlar 0,5 dollarni tashkil etadi. Yuqoridagi raqamlardan foydalanib umumiy xarajatlarni hisoblang:
2,5 dollar
1250 dollar
1,1 dollar
1100 dollar

№ 108 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar avc(10)=5 000; fc=20 000 bo‘lsa, ac(10)=?
25 000
17 000
28 000
30 000

№ 109 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar ac(20)=500; mc(21)=11 000 bo‘lsa ac(21)=?
1 000
500
21 000
11 500

№ 110 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar tc(3)=10 000; mc(4)=2 200; mc(5)=2 100 va mc(6)=1 900 bo‘lsa, ac(6)=?
2 700
1 900
1 800
2 000

№ 111 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishlab chiqaruvchining umumiy xarajatlari qaysi bandda to‘g‘ri keltirilgan?
FC+VC
TC-FC
AVC+ATC
MC+VC

№ 112 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar firma ishlab chiqarayotgan mahsulotini 40 birlikdan 41 birllikka oshirsa, va buning natijasida umumiy xarajatlar miqdori 262 birlikdandan 281 birlikgacha ko‘tarilsa, qo‘shimcha qo‘shilgan bir birlik mahsulotga ketgan chekli xarajat miqdori aniqlansin:
262 birlik
211 birlik
267 birlik
350 birlik

№ 113 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi fikrlardan qaysi biri noto‘g‘ri?
Korporatsiya - paychilikka asoslangan jamiyat bo‘lib, har bir mulkdor mas’ulyati ushbu korxonaga qo‘shgan hissasi bilan cheklanadi
Foyda olmaydigan tashkilotlar - maschit, kasalxona, kollejlar, barcha kasaba uyushmalari va xayriya jamiyatlari
Al’ternativ xarajatlar - firmaning resurslaridan eng yaxshi variantdan foydalanishi bilan bog‘liq yo‘qotilgan imkoniyatlardir
Firma – bu ishlab chiqarish resurslari egalarining qarorlarini va manfaatlarini muvofiqlashtiruvchi insitutsional tuzilma hisoblanadi

№114 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Umumiy xarajatlar $tc=q^3-90q^2+2700q+75$ ko‘rinishida berilgan ishlab chiqarish hajmi(q) qancha bo‘lganda chekli xarajat minimal bo‘ladi?
80 ta
90 ta
30 ta

95 ta

№ 115 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Bozor tarkibiga bog‘liq bo‘lmagan holda firma yopiladi, agar:
Tushum hajmi umumiy xarajatlarni emas, balki faqat o‘zgaruvchan xarajatlarni qoplasa
Tushum o‘zgaruvchan va doimiy xarajatlarni qoplaydi, lekin umumiy xarajatlarni qoplamasa
O‘rtacha tushum o‘rtacha o‘zgaruvchan xarajatlardan yuqori, lekin o‘rtacha umumiy xarajatlardan past bo‘lsa
O‘rtacha tushum o‘rtacha o‘zgaruvchan xarajatlardan past bo‘lsa

№ 116 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Firma o‘z foydasini maksimallashtirishi uchun mahsulot ishlab chiqarishning shunday hajmini tanlashi kerakki, bunda:
Umumiy tushum va umumiy xarajatlar o‘rtasidagi farq eng katta (maksimal) bo‘lishi kerak;
O‘rtacha xarajatlar eng past darajada bo‘lishi kerak;
Ishchilar soni va mashinalar soni teng bo‘lishi kerak;
Faqat mahsulot sotishdan tushgan tushum maksimal bo‘lishi kerak.

№ 117 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar firma barcha ishlab chiqarish resurslarini 20 foizga oshirganda, mahsulot ishlab chiqarish hajmi ham aynan 20 foizga ko‘paysa, bu qanday hodisa?
O‘zgarmas masshtab samarasi;
Musbat masshtab samarasi;
Manfiy masshtab samarasi;
Omillarning kamayib borish qonuni.

№ 118 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Ikki tomonlama monopoliyada:
Sotuvchi iste’molchiga qaraganda ko‘proq naf ko‘radi
Iste’molchi sotuvchiga qaraganda ko‘proq naf ko‘radi
Narxni doimiy bir xilda aniqlash mumkin emas
Oldi-sotdi hajmini aniqlash mumkin emas

№ 119 Fan bobi-20; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Mukammal raqobatlashgan bozorda firmaning talab egri chizig‘i:
Chekli va o‘rtacha tushum egri chiziqlari bilan mos tushadi
O‘rtacha va umumiy tushum egri chiziqlari bilan mos tushadi
Chekli va umumiy tushum egri chiziqlari bilan mos tushadi
Umumiy tushum egri chizig‘i bilan mos tushadi

№120 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Foydasini maksimallashtirayotgan firma qanday hollarda ishlab chiqarish hajmini o‘zgarishsiz qoldirishi mumkin?
MR>MC va TR>TC
MR=MC va TR>TC
MR>MC va TR=TC
MR-MC maksimal holatda

№ 121 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Qisqa muddatli oraliqda mukammal raqobatlashgan bozorda firmaning taklif egri chizig‘i:
Mc egri chizigidan yuqorida yotgan avc egri chizig‘iga mos keladi
Bozor taklifi egri chizig‘i orqali aniqlanadi
Avc egri chizig‘idan yuqorida yotgan mc egri chizig‘iga mos tushadi
Firma mahsulotiga talab egri chizig‘i bilan mos keladi

№ 122 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Mikroiqtisodiyotda uzoq muddatli oraliq deganda nima tushuniladi?
Firma barcha ishlab chiqarish omillari va resurslarini o‘zgartira oladigan vaqt oralig‘i;
Kamida besh yildan ortiq davom etadigan vaqt;
Faqat ishchilar sonini o‘zgartirish mumkin bo‘lgan davr;
Mahsulot narxlari o‘zgarmas bo‘lib qoladigan davr.

№ 123 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Monopolistik raqobatni mukammal raqobatdan ajratib turadigan asosiy belgi:
Raqobatlashuvchi firma bir xil mahsulotni emas, balki tabaqalashgan mahsulotni ishlab chiqaradi
Monopolistik raqobat sharoitida firmaning talab egri chizig‘i bozor talabi egri chizig‘i bilan mos tushadi
Uzoq muddatli monopolistik raqobat sharoitida firmalar iqtisodiy foyda oladilar, mukammal raqobat sharoitida esa bunday bo‘lmaydi
Monopolistik raqobat bozoriga kirish uchun jiddiy to‘siqlar mavjud

№ 124 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Mukammal raqobat sharoitida ishlab chiqarishning doimiy omiliga solinadigan soliq stavkasi ko‘tarilganda, firma ishlab chiqarish hajminini:
Ko‘paytiradi
Qisqartiradi
O‘zgartirmaydi
Aniq qaror qabul qilmaydi

№ 125 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Raqobatli firmadan farqli ravishda monopolist:
Mahsulotga har qanday narxni qo‘yishi mumkin
MR=MC da foydasini maksimaltiradi
Mahsulotning har qanday hajmini ishlab chiqarishi va uni xohlagan narxda sotishi mumkin
Ma’lum bir bozor talabida maksimal foyda beradigan narx va ishlab chiqarish hajmi konbinatsiyasini tanlaydi

№126 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tabiiy monopoliya, bu-
Shahar metrosi
Opek -xalqaro neft karteli
IBM -kompaniyasi
Hamkorbank

№ 127 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Narx diskriminatsiyasi-bu:
Yuqori sifatli tovarga yuqori narx belgilash
Yangi modeldagi tovarga yuqori narx belgilash
Ishchilarning malakasiga qarab ish haqi berish
Bir xil mahsulotni har xil haridorlarga turli narxda sotish

№ 128 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Raqobatlashuvchi firmadan farqli ravishda monopolist:
Narxni yuqori o‘rnatib ko‘proq foyda olishga intiladi
Foydani maksimallashtirishga intiladi
Mahsulotni ko‘proq miqdorda ishlab chiqarib, yuqori narxda sotishga intiladi
MR=P bo‘lgan holatda mahsulot ishlab chiqarishga intiladi

№129 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Foydani makismallashtirishga harakat qilayotgan monopolist o‘z mahsulotining bahosini pasaytiradi, agar:
O‘rtacha xarajatlar pasaysa
Reklama xarajatlari o‘sib borsa
Chekli daromad chekli xarajatlardan yuqori bo‘lsa
Chekli daromad o‘zgaruvchan xarajatlarga teng bo‘lsa

№ 130 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Qisqa muddatli oraliqda foydani maksimallashtirishga harakat qilayotgan raqobatlashuvchi firma, qanday hollarda mahsulot ishlab chiqarish hajmini oshirmaydi?
Mahsulotning narxi o‘rtacha xarajatlar minimumidan past bo‘lganda
O‘rtacha doimiy xarajatlar mahsulot narxidan yuqori bo‘lganda
Mahsulotning narxi o‘rtacha o‘zgaruvchan xarajatlar minimumidan past bo‘lganda
Umumiy daromad umumiy xarajatlarni qoplay olmasa

№ 131 Fan bobi-2; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi bozorlardan qaysi biri mukammal raqobatlashgan bozorga yaqin turadi.

Qimmatbaho qog‘ozlar bozori
Po‘lat bozori
Sartaroshlik xizmati bozori
Benzin bozori

№ 132 Fan bobi-2; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar mahsulotning bahosi ishlab chiqarish uchun sarflanayotgan o‘rtacha umumiy xarajatlarni qoplamaydigan bo‘lsa, u holda firma:
Ishlab chiqarishni zudlik bilan to‘xtashi kerak
Mahsulot ishlab chiqarish hajmini p > avc bo‘lgani holda p=mc tenglik ta’minlanguncha tanlashi kerak
Yangi texnologiyani tanlash kerak
Ustama **xarajatlar**ni qisqartirish lozim

№133 Fan bobi-2; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Maksimal foydani ko‘zlab harakat qilayotgan firma qo‘shimcha ishchilarni yollaydi, agar:
Umumiy tushum umumiy xarajatdan past bo‘lsa
Qiymat ko‘rinishidagi chekli mahsulotning miqdori pasayganda
Qiymat ko‘rinishidagi chekli mahsulotning miqdori ko‘tarilganda
Pul ko‘rinishidagi mehnatning chekli mahsuloti ish haqidan yuqori bo‘lsa.

№ 134 Fan bobi-21; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Aytaylik, ikkita ishchi kuniga 46 dollar haq olishadi. Raqobatlashuvchi firma uchunchi ishchini yollaganda umumiy haq miqdori kuniga 60 dollarni tashkil etadi. Shuni qayd etish lozimki:
Oldingi har ikki ishchining chekli mahsuloti 23 ga teng
Oldingi har ikki ishchining qiymat ko‘rinishidaga chekli mahsuloti 23 ga teng
Yollangan uchunchi ishchining qiymat ko‘rinishidagi chekli mahsuloti 14 ga tengdir
Firma uchinchi ishchini yollamasligi kerak

№ 135 Fan bobi-11; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Tarmoqda 1000ta firma faoliyat ko‘rsatadi. Har bir firma oyida 5 birlik mahsulot ishlab chiqarganda, chekli xarajati 2 dollarni tashkil etadi. 6 birlik uchun 3 dollar, 7 birlik mahsulot ishlab chiqarganda 5 dollar to‘g‘ri keladi. Agar mahsulotning bozor narxi 3 dollarni tashkil etsa, u holda, tarmoqning bir oylik ishlab chiqarish hajmi qanchani tashkil etadi?
5000 birlikdan ko‘p emas
6000 birlikni
3000 birlikni
7000 birlikni

№ 136 Fan bobi- 21; Bo‘lim-1 ; Qiyinchilik darajasi-1 ;

Mahsulot bozorda muvaffaqiyat qozonsa uning har birligidan olinadigan daromad 30 ming so‘mni, ammo muvaffaqiyat qozona olmasa har birligidan 5 ming so‘m daromad olinadi. Mahsulotning bozorda muvaffaqiyatga erishish ehtimoli 0.8 ga teng. Kutiladigan daromad miqdori qaysi bandda to‘g‘ri keltirilgan?
25 ming
30 ming
26 ming
28 ming

№137 Fan bobi-6; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Asimmetrik axborotlashgan bozor bu-
Bozordagi ayrim subyektlar muhim axborotga ega qolganlari esa bexabar bo‘lgan bozor
Bozordagi barcha subyektlar yetarli ma’lumot bilan ta’minlangan bozor
Bozor subyektlari o‘rtasida bo‘ladigan savdo-sotiqda ularning hech biri kerakli, muhim axborotga ega emas
Bozor subyektlari o‘rtasida bo‘ladigan savdo

№138 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Golland auksionida birinchi e’lon qilingan mahsulot narxining necha foizidan tushib ketsa mahsulot auksiondan chiqarib yuboriladi?
20%
25%
14%
35%

№ 139 Fan bobi-3 ; Bo‘lim-3 ; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Diversifikatsiyaya bu-
Tavakkalchilkni kamaytirishga qaratilgan faoliyat turi
Qimmatli qog‘ozlar portfeli qiymatini aniqlash jarayoni
Fond bozori operatorlari o‘rtasidagi hisob-kitob harakati
Bir xil turdagi mahsulotlarni ishlab chiqarish

№ 140 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Tavakkalchilikni qo‘shish usullarini izohlovchi javobni belgilang
Aktivlarni tavakkalchlik va tavakkalchiliksiz aktivlarga bo‘linishi
Tabiiy ofatlar natijasida yetkazilgan zararni qoplash uchun maxsus fond tashkil qilinishi
Tavakkalchilik aktivlardan tashkil topgan qimmatli qog‘ozlar aktivi
Qimmatli qog‘ozlar aktivi

№ 141 Fan bobi- 3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Tavakkalchilikni taqsimlash usullari-
Har bir mumkin bo‘lgan yo‘qotishlar katta bo‘lmagan holatda, ishtrokchilar o‘rtasida tavakkalchilik zararining taqsimlanishi
Iste’molchi o‘z tavakkalchiligini boshqa barcha iste’molchilar o‘rtasida taqsimlaydi
Uyushma a’zolari barcha tavakkalchilikni o‘z zimmalariga olishadi
Uyushma a’zolari qo‘shgan ulushlari bo‘yicha tavakkalchilikni o‘z zimmalariga olishadi

№ 142 Fan bobi-3; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi- 3;

Quyida berilgan javoblardan diversifikatsiyayaga qaratilgan strategiyani aniqlang.
Tovar va xizmatlar xillarni kengaytirish
Tovar ishlab chiqarish hajmini oshirish
Istiqbolli ishlab chiqarish yo‘nalishini rivojlantirish
Tovar ishlab chiqarish hajmini qisqartish

№ 143 Fan bobi- 3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Ingliz auksioni bu-
Narx pastdan yuqoriga ko‘tarilgan auksion
Narx yuqoridan pastga tushadigan auksion
Narx yuqoridan pastga tushadigan auksion va yopiq auksion
Yopiq auksion

№ 144 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Ma’naviy tavakkalchilik bu-
Ongli ravishda yetkazilgan zararni to‘liq sug‘urta kompaniyasi tomonidan qoplanib berishga bo‘lgan ishonchning namoyon bo‘lishi
Assimmetrik axborotlarning namoyon bo‘lishi
Ayirboshlov jarayonida tomonlardan birining harakati yuzasidan paydo bo‘lgan tavakkalchilik
Yetkazilgan zararni sug‘urta kompaniyasi tomonidan to‘liq qoplanmasligi

№ 145 Fan bobi-23 ; Bo‘lim-3 ; Qiyinchilik darajasi-3 ;

Quyida berilganlardan qaysi biri mahsulot sifati to‘g‘risida signal bo‘la olmaydi
Sug‘urtalanishi
Mahsulot narxi
Firma obro‘si
Mahsulot reklamasi

№ 146 Fan bobi-4; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Agar aktivlardan olinadigan dividend 5 % ga ortsa, va boshqa sharoitlar o‘zgarishsiz qolganda qaytim normasi qanday o‘zgaradi?
O‘zgarmaydi
5 % ga kamayadi
3 % ga ortadi
Sotib olingan aktiv narxiga bo‘g‘liq bo‘lib qoladi

№ 147 Fan bobi-4; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Qaysi bandda tavakkalchilikni pasaytirish shartnomalari keltirilgan?
Xedjerlashtirish
Opsionlar
Sotib olingan aktiv
Fyucherslar

№ 148 Fan bobi- 4; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi-2;

Individning lotareya yutib chiqib bosh sovrin, ya’ni 20 mln so‘mni olish ehtimolligi 0.001 ga teng. Lotareya narxi 5 ming so‘m bo‘lsa, individning kutilayotgan daromadi qanchani tashkil etadi?
13000 so‘m
12000 so‘m
21000 so‘m
24000 so‘m

№149 Fan bobi- 4; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Aktivlar bu-
O‘z egasini yashirin to‘lov - foyda, dividend, renta va boshqalar shaklidagi pul tushumlari bilan ta’minlaydi
O‘z egasini yashirin to‘lov – firma qiymatining oshishi, aksiyalar va boshqalar shaklidagi pul tushumlari bilan ta’minlaydi
O‘z egasini to‘g‘ridan-to‘g‘ri to‘lov - aksiya, obligatsiya, asosiy kapitalning oshishi shaklidagi pul tushumlari bilan ta’minlaydi
O‘z egasini to‘g‘ridan-to‘g‘ri to‘lov – foyda, dividend, renta va boshqalar shaklidagi pul tushumlari bilan ta’minlaydi

№150 Fan bobi-4; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar dividend, kapital ortimi miqdori 20% ga ortsa va sotib olingan aktiv narxi 20% ga kamaysa, qaytim normasi necha foizga o‘zgaradi?
50% ga ortadi
40% ga kamayadi
60% ga kamayadi
70% ga ortadi

3-BO’LIM. MAKROIQTISODIYOT

№ 1 Fan bobi-1; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Ishlab chiqarish imkoniyatlari egri chizig‘i nimani bildiradi?
Ishlab chiqarish vositalari va istemol buyumlari ishlab chiqarishning mumkin bo‘lgan maksimal hajmini ifodalaydi
Bozor resurslaridan foydalangan holda ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqarish hajmini maksimal darajasini xarakterlaydi
Yil davomida istemol buyumlari ishlab chiqarishning mumkin bo‘lgan maksimal hajmini ifodalaydi
Yil davomida ishlab chiqarish vositalarini ishlab chiqarishning mumkin bo‘lgan maksimal hajmini belgilaydi

№ 2 Fan bobi-1; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Transfert to‘lovlar bu:
Milliy daromadga qo‘shilmaydigan daromad turi
Tovarlar va xizmatlarni sotib olishga hukumat tomonidan qilingan xarajatlar
Mahsulot va xizmatlarga uy xo‘jaliklari tomonidan to‘lovlar
Xo‘jaliklari tomonidan to‘lovlar

№ 3 Fan bobi-2; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagilarning qaysi biri yalpi ichki mahsulot tarkibiga kiradi?
Do‘kondagi yangi kitoblarning narxi
Qo‘shnidan sotib olingan eski mashina bahosi
Brokerdan sotib olingan yangi aksiya qiymati
Uy bekasining xizmatlari

№ 4 Fan bobi-2; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar milliy daromaddan korporatsiya foydasidan olinadigan soliqni, taqsimlanmagan foydani hamda ijtimoiy sug‘urta to‘lovlarini ayirsak, so‘ngra sof transfert to‘lovlarini yuqoridagilarga qo‘shilsa, olingan mikdor teng bo‘ladi:
Shaxsiy daromadga
Amortizatsiyaga
Yalpi ichki mahsulotga
Sof ichki mahsulotga

№ 5 Fan bobi-2; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Yalpi milliy daromad, bu:
Yaim + mamlakat yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan chet ellarda olingan va mamlakatga olib kirilgan daromad – chet el yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan mamlakatda olingan va olib chiqib ketilgan daromadlar
Investitsiya minus jamg‘arma
Shaxsiy daromad plyus individual soliq, minus davlat tashkilotlargai sof subsidiyalar
Renta, ish xaqi, kapitalga protsent, mulkchilik daromadi va korporatsiya foydasi yig‘indisi

№ 6 Fan bobi-3; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Keltirilgan malumotlarga asoslanib yalpi ichki mahsulot ko‘rsatkichini aniqlang: 1.sof investitsiyalar-51,2; 2.eksport hajmi-15,3; 3.amortizatsiya-12,7; 4.davlat xaridi- 57,4; 5.biznesga egri soliqlar-13,3; 6.tranfert to‘lovlari-14,8; 7.import hajmi- 12,4; 8.foyda solig‘i-40.8; 9.shaxsiy istemol xarajatlari- 223,1; 10. Ish haqi-250; 11. Korporatsiya foydasiga soliq-12.
347,3
357,6
347
388,1

№ 7 Fan bobi-3; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagi ko‘rsatkichlardan qaysi biri xarajatlar yig‘indisi ko‘rinishida hisoblangan yaim tarkibiga kirmaydi?
Ish haqi va qo‘shimcha to‘lovlar
Mahsulot va xizmatlar sof eksporti
Davlatning tovar va xizmatlar sotib olishga xarajatlari
Yalpi investitsiyalar

№ 8 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Oldingi ikki yil davomida nominal yaim 500 mlrd.dollardan 560 mlrd.dollarga ko‘paydi. Shu ikki yil ichida yaim deflyatori 125%dan 140 % gacha o‘zgardi. Bu shuni anglatadiki, real yaim:
O‘zgarmadi
Ko‘paydi
Kamaydi
Fikr bildirish uchun ma’lumot yetarli emas

№ 9 Fan bobi-4; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Berilgan malumotlar asosida xususiy jamg‘armalar miqdorini aniqlang: Daromadlar(u) –400, transfert to‘lovlari (tr) –80, davlat zayomlari bo‘yicha foiz to‘lovlari(n)-20, soliqlar (t)-zo, iste’mol (s)-370
30
100
20
80

№ 10 Fan bobi-5; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Yaqin orada yana ish olishga umid qilayotgan odam:
Ishsizlar guruhiga kiradi
Bandlar guruhiga kiradi
Ishchi kuchi tarkibiga kirmaydi
To‘liq bo‘lmagan band hisoblanadi

№ 11 Fan bobi-5; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Iqtisodiyotning pasayishi tufayli ishini yo‘qotganlar qaysi toifaga kiradi?
Davriy ishsizlar
Strukturaviy ishsizlar
Friksion ishsizlar
Yashirin ishsizlar

№ 12 Fan bobi-5; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

To‘liq bandlik sharoitida friksion ishsizlik bo‘lishi kerak:
«0»ga teng
1%dan kam
Siklik formadagi ishsizlikdan kam
2%dan kam

№ 13 Fan bobi-5; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Ouken qonuniga binoan haqiqiy ishsizlik darajasining tabiiy ishsizlikdan 2% oshishi yaim real (haqiqiy) hajmini % hisobida uning potensial miqdoridan orqada qolishiga olib keladi:
5% ga
3% ga
6% ga
7% ga

№ 14 Fan bobi-6; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiyot quyidagi ma’lumotlar bilan ifodalangan: aholining umumiy soni 65mln. Kishi; mehnat resurslari soni 44mln.kishi. Ishsizlar soni 4mln. Kishi. Ish bilan bandlar soni 36 mln. Kishi. Bu holatda ishsizllik darajasi teng bo‘ladi:
10%
19.09%
11.1%
6.15 %

№ 15 Fan bobi-6; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishsizlikning tabiiy darajasi 6 %, ishsizlikning haqiqiy darajasi 7,33 %, potensial yaim yiliga 3 %ga o‘sadi, yaimning davriy ishsizlik dinamikasiga ta’sirchanligi koeffitsenti 3 ga teng. Keyingi yilda tabiiy ishsizlik darajasida resurslarning to‘liq bandliligi ta’minlanishi uchun ishlab chiqarishning haqiqiy darajasi qanday sur’atda o‘sishi lozim?
7 % ga
4 % ga
8 % ga
8,33 % ga

№ 16 Fan bobi-6; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

1997 yilda 1992 yilga nisbatan istemol narxlar indeksi 500% ni, 1996 yilda esa 1992 yilga nisbatan 400% ni tashkil etdi. 1997 yildagi inflyatsiya sur’atini aniqlang.
25%
40%
20%
60%

№ 17 Fan bobi-6; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar nominal daromad 5% ga , baho darajasi esa 10% oshsa, u holda real daromad:
5,0% ga kamayadi
5,5% oshadi
2,0% ga kamayadi
8,0% ga oshadi

№ 18 Fan bobi-6; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar iste’mol baholari indeksi o‘tgan davrga nisbatan o‘sgan bo‘lsa, unda yaim deflyatori:
Ko‘payishi, kamayishi yoki o‘zgarmasligi mumkin
Kamayadi
O‘zgarmaydi

O‘sadi

№ 19 Fan bobi-7; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Nominal foiz stavka 20% ga teng, inflyatsiya darajasi yiliga 15% ga teng bo‘lganda, real foiz stavka nimaga teng bo‘ladi?
5,0%
7,5%
3,0%
6,0%

№ 20 Fan bobi-7; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Agarda potensial mahsulot ishlab chiqarish 550, xaqiqiy ishlab chiqarish esa 500 ga teng bo‘lsa, unda yaimdagi uzilish yoki orqada qolish nimaga teng?
9%
5%
10%
11,1%

№ 21 Fan bobi-7; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Inflyatsiya sur’ati yiliga 4% teng bo‘lsa, narxlar darajasi necha yildan keyin ikki baravarga o‘sadi?
17,5 yildan keyin
18,5 yildan keyin
16,5 yildan keyin
28,5 yildan keyin

№ 22 Fan bobi-8; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagi ko‘rsatkichlar vositasida ikkinchi yilda birinchi yilga nisbatan real foiz stavkasi qancha miqdorga o‘zgarganini toping?

Yillar	**Inflyatsiya darajasi**	**Nominal foiz stavkasi**
1	**3%**	**8%**
2	**8%**	**3%**

10 foizga kamaydi
5 % ga ko‘paydi
V 15 % ga kamaydi
Real foiz stavkasi o‘zgarmadi

№ 23 Fan bobi-8; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Fillips egri chizig‘ining zamonaviy talqiniga ko‘ra, inflyatsiya darajasi quyidagi bilan musbat bog‘liqlikka ega:
Yuqorida keltirilgan barcha javoblar to‘g‘ri
Ishsizlikning tabiiy darajasi bilan
Taklif shoklari bilan
A kutilayotgan inflyatsiya bilan

№ 24 Fan bobi-8; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Nominal yalpi ichki mahsulotning va baholar darajasining bir vaqtda pasayishi klassik model bo‘yicha quyidagicha tushuntiriladi:
Faqatad egri chizig‘i chapga siljiydi
Faqat ad egri chizig‘i o‘ngga siljiydi
Faqat potensial yaim darajasi pasayadi
As egri chizig‘i o‘ngga siljiydi

№ 25 Fan bobi-8; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Baholar darajasi o‘zgarmagan holda yaimning pasayishi klassik model buyicha quyidagicha tushuntiriladi:
Bir vaqtning o‘zida yalpi talab va potensial yaim kamayadi
Potensial yaim o‘zgarmagani holda yalpi talab o‘sadi
Yalpi talab o‘zgarmagani holda potensial yaim o‘sadi
Potensial yaim pasaygani holda yalpi talab o‘sadi

№ 26 Fan bobi-8; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Ad egri chizig‘ining chap va o‘ng tomonga siljishi baholar darajasiga ta’sir etmaydi, agar:
Bu siljish a s egri chizig‘ining gorizontal kesimida bulsa
Bu siljish as egri chizig‘ining vertikal kesimida bo‘lsa
Bu siljish as egri chizig‘ining oraliq kesimida bo‘lsa
Iqtisodiyot to‘liq bandlik sharoitida bo‘lsa

№ 27 Fan bobi-8; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar baho darajasi oshsa, ishlab chiqarish pasayadi, bu holat ad –as modelida izohlanadi:
As egri chizig‘ining chapga siljigani bilan
Ad egri chizig‘ining chapga siljigani bilan
Ad egri chizig‘ining o‘ngga siljigani bilan
As egri chizig‘ining o‘ngga siljigani bilan

№ 28 Fan bobi-8; Bo‘lim- 1; Qiyinchilik darajasi- 1;

As egri chizig‘i keyns kesimida:
Gorizontal ko‘rinishga ega
Salbiy egilishga ega
Vertikal ko‘rinishga ega
Ijobiy egilishga ega

№ 29 Fan bobi- 8; Bo‘lim- 1; Qiyinchilik darajasi- 1;

Iqtisodiyot ASning klassik kesimida bo‘lganda, AD ning o‘sishi quyidagiga olib keladi:
Baholarning o‘sishiga, lekin real yaim (darajasi) dinamikaga tasir qilmaydi
Yaimning o‘sishiga olib keladi, lekin baholar darajasiga ta’sir qilmaydi
Baholar darajasi va real yaimning o‘sishiga
Baholar darajasining pasayishiga va real yaim o‘sishiga

№ 30 Fan bobi- 9; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi-2;

Yalpi talab ad egri chiziq bo‘ylab yuqoriga suriladi, agar:
Baholar darajasi oshsa
Baholar darajasi pasaysa
Ishlab chiqarish quvvatlari pasaysa
Milliy valyutaning kursi ko‘tarilsa

№ 31 Fan bobi- 9; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Yalpi talab egri chizig‘i tenglamasi: u=2500-500r, ishlab chiqarishning potensial hajmi 2000. Agar shu vaziyatda iqtisodiyotdagi baholar darajasi 1,3 ga teng bo‘lsa, unda uzoq muddatli davrda baholar darajasi:
O‘sish tendensiyasiga ega bo‘ladi
Pasayish tendensiyasiga ega bo‘ladi
O‘zgarmaydi
Dastlab o‘sadi so‘ng pasayadi

№ 32 Fan bobi-9; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar dastlab iqtisodiyot uzoq muddatli muvozanat holatida bo‘lsa unda neft baholarining o‘sishi natijasida kelib chiqqan taklif shoki qisqa muddatli davrga olib kelishi mumkin:
Baholar darajasining o‘sishi va ishlab chiqarish hajmining kamayishiga
Iqtisodiyotda baholar darajasi va ishlab chiqarish hajmlarining pasayishiga
Baholar darajasining o‘sishi va ishlab chiqarish hajmining o‘zgarmay qolishiga
Iqtisodiyotda baholar darajasi va ishlab chiqarish hajmining o‘sishiga

№ 33 Fan bobi- 9; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar iste’molchilar tasarrufdagi daromadlaridan joriy iste’molga qilinadigan xarajatlari ulushini ko‘paytirsalar, qisqa davrda:
Ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi o‘zgarmagani holda baholar darajasi ko‘tariladi
Avvalam bor ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi kamayadi
Avvalam bor ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi oshadi
Ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi o‘zgarmagani holda baholar darajasi pasayadi

№34 Fan bobi-9; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Yalpi talab egri chizig‘i siljiydi:

O‘ngga, agar iqtisodiyotda pul taklifi ko‘paysa
Chapga, agar iqtisodiyotdagi baholar darajasi o‘ssa
O‘ngga, agar davlat xarajatlari qisqarsa
Chapga, agar aholidan olinadigan daromad solig‘i qisqarsa

№ 35 Fan bobi-9; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Yalpi taklifning klassik modelida:
Iqtisodiyot to‘lib bandlik sharoitida turgan holat aks ettiriladi
Nominal yaim, va baholar darajasi qayd qilingan (o‘zgarmas)
Yalpi talabning o‘zgarishi baholar darajasiga ta’sir etmaydi
Ish haqi, baholar darajasi va real yaim o‘zgaruvchan

№ 36 Fan bobi-10; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Faraz qilaylik,mamlakatda daromad o‘tgan yilga nisbatan 100 birlikka o‘sgan va bu istemolni 75 birlikka o‘zgarishiga olib kelgan.unda jamg‘arishga bo‘lgan chegaraviy moyillik (mrs) va istemolga bulgan chegaraviy moyillik mpc) nimaga teng buladi?
25%va75%
15% va 55%
33,3% va 66,7%
125% va 75%

№ 37 Fan bobi-10; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agarda ixtiyoridagi daromad (u) 200ga istemol (s) 180 ga teng bo‘lsa, unda istemolga bo‘lgan o‘rtacha moyillik (ars) va jamg‘arishga bo‘lgan o‘rtacha moyillik (ars) nimaga teng bo‘ladi?
90% va 10%
111%va 11%
98% va 2%
80% va 20%

№ 38 Fan bobi-10; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Keyns modeliga ko‘ra:
Qisqa muddatdi davrga baholar va nominal ish haqi qayd etilgan
Baholar va nominal ish haqlari o‘zgaruvchan
Ishlab chiqarish hajmini iqtisodiyotdagi kapital zahirasi belgilab beradi
Iqtisodiyotda taklif o‘ziga mos talabni tug‘diradi

№ 39 Fan bobi-10; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Keynsning makroiqtisodiy muvozanat modelida yaimning muvozanatli darajasi, bu:
Jamg‘armalar va rejalashtirilgan sof investitsiyalarning tengligidagi yaim darajasi
Daromadlar va rejali xarajatlar tengligidagi yaim darajasi
Haqiqiy xarajatlar va rejali xarajatlar tengligidagi yamm darajasi
Investitsiyalarning yaim darajasi

№ 40 Fan bobi-10; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar daromadlar rejalashtirilgan xarajatlardan yuqori bo‘lsa, u xolda firma ishlab chiqarishini qisqartiradi, chunki rejadan tashqari mahsulotlar miqdori (ularning zahirasi):
Ko‘payadi
Kamayadi
«0»ga teng bo‘ladi
O‘zgarmaydi

№ 41 Fan bobi-10; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar soliqlar 100 birlikka ko‘tarilsa, foiz stavkasi o‘zgarmasdan qolsa, iste’molga chegaraviy moyillik 0,6 ga teng bo‘lsa keyns xochini qo‘llagan holda hisoblangan ishlab chiqarish hajmi...
150 ga kamayadi
130 ga ko‘payadi
250 ga ko‘payadi
230 ga kamayadi

№ 42 Fan bobi-11; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

O‘tgan yili yaim 2000 ni, davlat xarajatlari esa 500 ni tashkil qildi.xarajatlarni 50 ga oshirib

hukumat yaimni 200 ga oshirishga erishdi. MPC (istemolga bo'lgan chegaralangan moyillik) nechaga teng?
0,75 ga
0,25 ga
0,85 ga
0,95 ga

№ 43 Fan bobi-11; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iste'mol funksiyasi quyidagi ko'rinishga ega: c=400+0,8 yd avtonom xarajatlar multiplikatori teng:
5 ga
6 ga
8 ga
3 ga

№ 44 Fan bobi-11; Bo'lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar (naqd pul / depozit) koeffitsiyenti pasaysa, boshqa sharoitlar o'zgarmagan holda:
Pul taklifi ko'payadi
Pul taklifi kamayadi
Pul multiplikatori kamayadi
Bank multiplikatori kamayadi

№ 45 Fan bobi-12 ; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-1 ;

Agar pul bazasi (m 300 mlrd so'mga, depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,1 ga, deponentlash koeffitsiyenti esa 0,2 ga teng bo'lsa, pul taklifi miqdorini aniqlang.
1200 mlrd so'm
1000 mlrd so'm
1650 mlrd so'm
1900 mlrd so'm

№ 46 Fan bobi-12; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Pulga transaksion talab o'sadi, agar:
Nominal yaim ko'paysa
Baholar darajasi pasayganda
Foiz stavkasi ko'tarilsa
Nominal yaim kamaysa

№ 47 Fan bobi-12; Bo'lim-11; Qiyinchilik darajasi-1;

Aytalik, naqd pulga talab depozitlarning 10 %iga teng bo'lsin. Depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,15 ga teng. Agar markaziy bank pul taklifini 880 mlrd. So'mga oshirmoqchi bo'lsa, pul bazasini...
200 mlrd. So'mga ko'paytirishi kerak
133 mlrd so'mga ko'paytirishi kerak
188 mlrd.so'mga ko'paytirishi krak
250 mlrd. So'mga ko'paytirishi kerak

№ 48 Fan bobi-12; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiyot quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalangan: iste'mol xarajatlari s=-100+0.8yd; investitsiyalar i=200; davlat xarajatlari g=800; soliq stavkasi t=0.2. Agar hukumat soliq stavkalarini oshirish va davlat xarajatlarini kamaytirish orqali davlat budjetini balanslashtirish to'g'risida qaror qabul qilsa, unda:
Yaim 2500 dan kam bo'ladi
Yaim 2600 dan oshib ketadi
Yaim 1550ga teng bo'ladi
Yaim inamikasini prognoz qilish uchun mak'lumotlar yetarli emas

№ 49 Fan bobi-13; Bo'lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Resurslar to'liq band bo'lgan iqtisodiyotda hukumat davlat xarajatlarini 15 mlrd. So'mga oshirishga qaror qildi. Daromadlarning muvozanatli darajasi 500 mlrd. So'm, iste'molga chegaraviy moyillik 0,75, davlat budjetiga sof soliq tushumlari avtonom, ya'ni daromadlar darajasiga bog'liq emas. Ortiqcha yalpi taklifni yuzaga keltirmaslik va baholar darajasining barqarorligini saqlab turish uchun budjetga soliq tushumlarini qanchaga ko'paytirish lozim?
20 mlrd. so'mga
25 mlrd so'mga
10 mlrd. so'mga

35 mlrd. so‘mga

№ 50 Fan bobi-13; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar iqtisodiyot muvozanat holatida turgan bo‘lsa, ta’kidlash mumkinki:
Iste’mol xarajatlari investitsiyalarga teng bo‘lishi lozim
Davlat budjeti balanslashgan
Iste’mol xarajatlarini har qanday oshirish inflyatsion uzilishga olib keladi
Pul multiplikatori kamayadi

№ 51 Fan bobi-13; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyida keltirilgan fikrlarning qaysi biri noto‘g‘ri?
Soliq stavkalarining pasaytirilishi inflyatsiya sur’ati ko‘tarilishi ehtimolini to‘liq bartaraf qiladi
Davlat qarzining to‘lash xarajatlarining ortishi soliq stavkalarini pasaytirish imkoniyatini kamaytiradi
Soliq islohotlari soliq stavkalarini pasaytirish, soliq bazasini kengaytirish, va turli kategoriyadagi soliq to‘lovchilar orasida soliq yukini teng taqsimlash maqsadlarini ko‘zda tutadi
Soliq stavkalarini pasaytirish budjetning soliq tushumi ko‘rinishidagi daromadlari paayishiga olib kelishi mumkin

№ 52 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Davlat xarajatlarining o‘sishi real yaimni ko‘payishiga olib keladi, qachonki:
Davlat xarajatlarining ortishi nodavlat setorining shunga teng miqdordagi xarajatlari kamayishiga olib kelmasa
Davlat xarajatlari va pul taklifi bir vaqtda o‘ssa
Bu xarajatlari davlat xizmatchilari ish haqi oshirilishiga emas, balki tovarlar va xizmatlar sotib olishga sarflansa
Bu xarajatlari davlat obligatsiyalari chiqarilishi hisobiga moliyalashtirilsa

№ 53 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Majburiy zahiralash normasi 12%, ortiqcha rezervlar depozitlar summasining 3 %ini tashkil etadi. Agar jami rezervlar 45 mlrd so‘mni, naqd pullar esa 150 mlrd. So‘mni tashkil etsa, depozitlar hajmi teng bo‘ladi:
300 mlrd. so‘mga
375 mlrd. so‘mga
363,75 mlrd. so‘mga
225 mlrd. so‘mga

№ 54 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Depozitlarni majburiy zahiralash normasining oshirilishi:
Pul multiplikartorining pasayishi hisobiga pul taklifini kamaytiradi
Pul multiplikartorining o‘sishi hisobiga pul taklifini ko‘paytiradi
V hisob stavkasining pasayishi hisobiga pul taklifini ko‘paytiradi
Tijorat banklarining kredit berish imkoniyatini kengaytiradi

№ 55 Fan bobi-13; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,25 ga teng. Ochiq bozordagi operatsiyalar orqali markaziy bank pul taklifini maksimal 440 mlrd. So‘mga oshirishi mumkin. Bu uchun esa markaziy bank:
110 Mlrd. So‘mlik obligatsiyalarni sotib olishi kerak
440 mlrd. So‘mlik obligatsiyalarni sotishi kerak
1760 mlrd. So‘mlik obligatsiyalarni sotib olishi lozim
100 mlrd. So‘mlik obligatsiyalarni sotishi lozim

№ 56 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Markaziy bank pul taklifini kamaytirishga qaror qilsa, u holda:
Qayta moliyalash stavkasini ko‘taradi
Ochiq bozorda obligatsiyalarni sotib oladi
Depozitlarni majburiy zahiralash normasini pasaytiradi
Pul-kredit siyosatini yumshatadi

№57 Fan bobi-13; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Ochiq bozordagi operatsiyalar-bu:
Markaziy bank tomonidan davlat qimmatli qog‘ozlarini sotib olish-sotish
Tijorat banklari tomonidan chet-el valyutalarini sotib olish-sotish
Mamlakat kompaniyalari tomonidan jahon bozorida tovarlar va xizmatlar sotib olish-sotish
Nomoliyaviy korporatsiyalar tomonidan fond birjalarida aksiya va obligatsiyalarni sotib olish-sotish

№ 58 Fan bobi-13; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Is-lm modelida davlat xarajatlari (g) va pul taklifi (m) shunday holatda o'zgardiki, bunda daromad miqdori (u) saqlanib qoldi, (r) foiz stavkasi esa ko'paydi. Bu holatda shuni qayd etish mumkinki:
G ko'payadi, m kamayadi
G va m ko'payadi
G kamayadi, m ko'payadi
G va m kamayadi

№ 59 Fan bobi-14; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiyot quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalangan: muvozanatli ishlab chiqarish hajmi u=5000; iste'mol funksiyasi s=500+0,6(u-t); soliqlar t=600; davlat xarajatlari – 1000; investitsiya funksiyasi: i=2160-10000r. Bu holatda muvozanatning real foiz stavkasi teng bo'ladi:
13%
12%
14%
15%

№ 60 Fan bobi-14; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tovarla va xizmatlar sotib olishga davlat xarajatlarining 10 birlikka o'sishi is egri chizig'ining quyidagicha siljishini keltirib chiqaradi:
O'ngga birlikka, bu yerda b - iste'molga chegaralangan moyillik
Chapga 10 birlikka
O'ngga 10 birlikka
Chapga birlikka

№ 61 Fan bobi-14; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Agar iste'molga chegaraviy moyillik 0,75 ga teng bo'lsa, soliqlarning 100 birlikka kamayishi natijasida:
Is egri chizig'i o'ngga 300 birlikka siljiydi
Lm egri chizig'i o'ngga 100 birlikka siljiydi
Is ergi chizig'i o'ngga 300 birlikka siljiydi
Is va lm egri chiziqlari bir vaqtda o'ngga 300 birlikka siljiydi

№ 62 Fan bobi-14; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Iqtisodiyot quyidagi ko'rsatkichlar vositasida berilgan: **Y=c+i+g+xn; c=100+0,9yd ; i=200-500r;** **Xn= 100-0,12y-500r; m=(0,8y-2000r) p;** **G=200; t=0,2; ms = 800; p=1.** **Bunday vaziyatda lm egri chizig'i tenglamasi quyidagi ko'rinishda bo'ladi:**
Y=1000+2500r
Y=1900+2600r
Y=900+600r
Y=1500+2700r

№63 Fan bobi-14; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Solik. Stavkasi (t) va muomaladagi pul massasi (m) o'zgarishi natijasida foiz stavkasi (r) o'z xolicha qoldi daromad (u) o'sdi. Qayd kilish mumkinki:
M o'sdi, t kamaydi
T va m o'sdi
M va t kamaydi
M kamaydi, t o'sdi

№ 64 Fan bobi-14; Bo'lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiyot quyidagi ko'rsatkichlar vositasida berilgan: **Y=c+i+g+xn; c=100+0,9yd; i=200-500r; xn= 100-0,12y-500r;** **M=(0,8y-2000r) p; g=200; t=0,2; ms =800; p=1.** **Bunday vaziyatda is egri chizig'i tenglamasi quyidagi ko'rinishda bo'ladi:**
Y=1500-2500r
Y=1600-2700r
Y=1500-2600r
Y=1600-2600r

№ 65 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar iqtisodiyot likvidlilik tuzog‘i holatida turgan bo‘lsa, u holda:
Tovarlar va xizmatlar lm egri chizig‘ining keyns kesimida erishiladi
Iqtisodiy agentlar naqd pullarni saqlab turishni afzal ko‘rishadi
Pul taklifi bo‘yicha samarali talab elastik emas
Tovarlar va xizmatlar hamda pul bozorlaridagi muvozanatga lm egri chizig‘ining keyns kesimida erishiladi

№ 66 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

IS –LM egri chiziqlarining kesishish nuqtasida:
Ishlab chiqarish va foiz stavkasi darajalari ham tovar, ham pul bozoridagi muvozanat shartlarini qanoatlantiradi
Real pul taklifi pulga bo‘lgan real talabga teng
Rejalashtirilgan xarakjatlar haqiqiy xarajatlarga teng
Pul taklifi bo‘yicha samarali talab elastik emas

№ 67 Fan bobi-14; Bo‘lim-2 ; Qiyinchilik darajasi-3;

Hukumat soliqlarni oshirgan vaziyatda, foiz stavkasini o‘zgarmasdan turishini ta’minlab turish uchun markaziy bank:
Pul taklifini kamaytiradi
Pul taklifini ko‘paytiradi
Oldin pul taklifin ko‘paytiradi, so‘ngra esa kamaytiradi
Oldin pul taklifini kamaytiradi, so‘ngra esa ko‘paytiradi

№68 Fan bobi-14; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Hukumat soliqlarni oshirgan sharoitda markaziy bank pul taklifini pasaytirsa:
Muvozanatli daromad darajasi albatta kamayadi
Muvozanatli daromad darajasi albatta oshadi
Foiz stavkasi albatta oshadi
Foiz stavkasi albatta kamayadi

№ 69 Fan bobi-15; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyida sanab o‘tilganlarning qaysisi potetsial yaim o‘sishining omili hisoblanadi?
Ishchi kuchi sonining o‘sishi
Iqtisodiyotda kapital zahiralarining ko‘payishi
Iqtisodiyotda mehnat unumdorligining o‘sishi
Real pul taklifi pulga bo‘lgan real talab

№ 70 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

To‘liq bandlikka erishgan iqtisodiyotda iqtisodiy o‘sishning yuqori sur’atlari ta’minlanishi uchun:
Jamg‘arish va investitsiya me’yorlari katta bo‘lishi lozim
Jamg‘arish me’yori katta va investitsiya me’yori kichik bo‘lishi lozim
Jamg‘arish va investitsiya me’yorlari kichik bo‘lishi lozim
Jamg‘arish me’yori kichik, investitsiya me’yori esa katta bo‘lishi lozim

№ 71 Fan bobi-15; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Solou modelida bir ish bilan band xodimga to‘g‘ri keluvchi ishlab chiqarish hajmining barqaror o‘sishi izohlanadi:
Texnologik taraqqiyot bilan
Jamg‘arish me’yorining o‘sishi bilan
Aholi sonining o‘sishi bilan
Kapital bilan qurollanganlik darajasining ortishi bilan

№72 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishlab chiqarish funksiyasi va jamg‘arish me’yori o‘zgarmas, aholi sonining o‘sishi hamda texnologik taraqqiyot sur’atlari doimiy bo‘lgan sharoitda iqtisodiyotda kapitalning chiqib ketish (amortizatsiya) me’yori oshirilsa:
Bitta xodimga to‘g‘ri keluvchi kapital zahirasining barqaror darajasi pasayadi
Bitta xodimga to‘g‘ri keluvchi kapital zahirasining barqaror darajasi o‘sadi
Fond bilan qurollanganlikning barqaror darajasi o‘zgarmaydi
Aniq bir fikr bildirish mumkin emas

№73 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Intensiv iqtisodiy o‘sishning manbai bo‘lib hisoblanadi:
Yangi avlod stanogidan foydalanish natijasida mehnat unumdorligining oshishi
Tabiiy gazning yangi manbalari ochilishi
Haftalik ish soatining uzaytirilishi
Qishloq xo‘jaligida yangi ekin maydonlarining o‘zlashtirilishi

№ 74 Fan bobi-15; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Solou modeliga ko‘ra aholi sonining o‘sish sur’ati   n ga, texnologik taraqqiyot darajasi esa g ga teng bo‘lsa barqaror holatdagi yalpi ishlab chiqarishning o‘sish sur’ati teng bo‘ladi:
N+g ga
0 ga
G ga
N ga

№ 75 Fan bobi-15; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-2;

Tarixan ishchi kuchining qishloq xo‘jaligidan sanoatga ko‘chib o‘tishi:
O‘rtacha mehnat unumdorliging o‘sishiga olib keladi
O‘rtacha mehnat unumdorliging pasayishigaolib keladi
Aholi jon boshiga to‘g‘rikeladigan yaim hajmining pasayishiga olib keladi
Inflyatsiya holatlarini yuzaga keltiradi

№ 76 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiy o‘sishning Domar va Xarrod modellarida investitsiyalar:
Ham yalpi talab, ham yalpi taklif komponenti hisoblanadi
Faqat yalpi talab komponenti deb qaraladi
Ishchi kuchi va tabiiy resurslar bilan birga iqtisodiy o‘sish omili hisoblanadi
Jamg‘arish me’yori pasaygandagina ko‘payishi mumkin

№77 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Domar modeliga ko‘ra iqtisodiy o‘sish:
Jamg‘arish me’yori va kapital unumdorligini o‘stirish hisobiga ta’minlanadi
Faqat kapitalning unumdorligi ortishiga bog‘liq
Ishchi kuchi soni va sifatining o‘sishiga bog‘liq
Jamg‘arish me’yori pasaytirilishi bilan ta’minlanadi

№78 Fan bobi-16; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Quyidagi ta’kidlarning qaysi biri noto‘g‘ri?
Iqtisodiy o‘sishni klassik kesmadagi yalpi taklif egri chizig‘ining hamda ishlab chiqarish imkoniyatlari egri chizig‘ining chapga siljishi ko‘rinishida tasvirlash mumkin
Iqtisodiy o‘sish potensial yaim hajmining oshganligini anglatadi
Iqtisodiy o‘sish aholi jon boshiga yoki iqtisodiyotda band bo‘lgan bitta xodimga to‘g‘ri keluvchi yaim hajmining ko‘payishi ko‘rinishida ham aniqlanadi
Iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichi real yaim hajmining bazis davriga nisbatan o‘sish sur’ati ko‘rinishida aniqlanadi

№79 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

A mamlakat barcha resurslardan foydalangan holda 200 birlikdagi x tovarini yoki 350 birlikdagi u tovarni ishlab chiqara oladi. V mamlakat esa 450 birldikdagi x tovarini yoki 600 birlikdagi u tovarini ishlab chiqarish imkoniyatiga ega. Bu holda:
A mamlakat savdo munosabatlarini o‘rnatganidan so‘ng x tovarni import qiladi
Mamlakatlar orasida o‘zaro manfaatli savdoni yo‘lga qo‘yib bo‘lmaydi
V mamlakat savdo munosabatlarini o‘rnatganidan so‘ng u tovarni eksport qiladi
A mamlakat savdo munosabatlarini o‘rnatganidan so‘ng x tovarni eksport qiladi

№80 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

A mamlakat bir birlik resursdan foydalangan holda 2 t. Paxta yoki 8 tonna bug‘doy ishlab chiqara oladi. B mamlakat esa bir birlik resursdan foydalanib 4 t. Paxta yoki 10 t. Bug‘doy ishlab chiqarishi mumkin. Bunday holatda:
B mamlakat paxta eksport qiladi va bug‘doy import qiladi
A mamlakat paxta eksport qiladi va bug‘doy import qiladi
A mamlakat bu ikki mahsulotni eksport qilmaydi va paxta import qiladi

B mamlakat eksport qilmaydi va bug‘doy import qiladi

№ 81 Fan bobi-16; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Xeksher-olin teoremasini tavsiflovchi quyidagi fikrlarning qaysi biri noto‘g‘ri?
Mamlakatlar, ishlab chiqarilish jarayonida o‘zlarida ortiqcha bo‘lgan omillar intensiv foydalinadigan mahsulotlarni import qiladi
Nisbiy xarajatlardagi mamlakatlar o‘rtasida mavjud tafovutlar ularning ishlab chiqarish omillari bilan bir tekis ta’minlanmaganliklari hamda turli tovarlarni ishlab chiqarishda omillarning turlicha nisbatlaridan foydalanilishi bilan izohlanadi
Mamlakatdagi bir ishlab chiqarish omili miqdori bilan boshqa omillar miqdori o‘rtasidagi nisbat boshqa davlatlarnikidan yuqoriroq bo‘lsa, bu mamlakat shu omil bilan ortiqcha ta’minlangan deb hisoblanadi
Mamlakatlar, ishlab chiqarilish jarayonida o‘zlarida taqchil bo‘lgan omillar intensiv foydalinadigan mahsulotlarni import qiladi

№ 82 Fan bobi-16; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi jadvalda ikki mamlakatda x va u tovarlarni ishlab chiqarishga mehnat sarfi (soatlard to‘g‘risida ma’lumotlar keltirilgan:

	Mamlakatlar	
	A	**B**
Bir dona x tovar	**4**	**8**
Bir dona u tovar	**10**	**16**

Ma’lumotlardan kelib chiqib, ta’kidlash mumkinki:
Savdo munosabatlari o‘rnatilgandan so‘ng b mamlakat uchun x tovarni ishlab chiqarishga ixtisoslashish maqbul bo‘ladi
Savdo munosabatlari o‘rnatilgandan so‘ng a mamlakat uchun x tovarni ishlab chiqarishga ixtisoslashish maqbul bo‘ladi
B mamlakat x va u tovarlarni ishlab chiqarishda nisbiy ustunlikka ega
B mamlakat x va u tovarlarni ishlab chiqarishda nisbiy ustunlikka ega

№83 Fan bobi-16; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agarda eksport hajmi 80, import hajmi 60ga teng bo‘lsa, tashqi savdo aylanmasi qysi miqdorga teng bo‘ladi?
140
70
4800
2200

№84 Fan bobi-16 ;Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Import kvotalari to‘g‘risidagi qaysi ta’kid noto‘g‘ri?
Kvota, tarifdan farqli o‘laroq, davlatga hech qachon foyda keltirmaydi
Import kvotalarini joriy qilishdan davlat oladigan daromad import litsenziyalarini joylashtirish usuliga bog‘liq
Kvota mamlakatga tovarlar importi miqdorini cheklash uchun qo‘llaniladi
Import kvotalarining joriy etilishi mamlakat ichidagi bu tovarni ishlab chiqaruvchinig monopol hukmronligini kuchaytiradi

№ 85 Fan bobi-16; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Import tariflarining kiritilishi olib kelishi mumkin:
Importiga tarif kiritilgan tovarni mamlakatda ishlab chiqarish hajmi o‘sishiga, bu tovar importining va ichki iste’molining qisqarishiga
Ichki resurslardan oqilona (ratsional) foydalanishga
Davlat budjetiga tushumlarning va iste’mol hajmining ortishiga
Mamlakatda importiga tarif kiritilgan tovarni ishlab chiqarish qisqarishiga va uning import bilan alishtirilishiga

№ 86 Fan bobi-17; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Eksportga subsidiyalar:
Budjetdan moliyalashtirish imkoniyatlariga bog‘liq ravishda cheklangan
Butunjahon savdo tashkiloti tomonidan qo‘llab quvvatlanadi
Ishlab chiqarish omillaridan oqilona (ratsional) foydalanishga ta’sir etmaydi
Mamlakat ishlab chiqaruvchilarining tashqi bozorlardagi pozitsiyasini zaiflashtiradi

№ 87 Fan bobi-17; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Eksport bojlarining kiritilishi quyidagiarning qaysi biriga olib kelmaydi?
Mamlakat iste'molchilarining baholarning pasayishi hamda ushbu tovarni iste'mol qilish qisqarishi natijasida yo'qotishlariga
Ishlab chiqaruvchilar daromadlarining kamayishiga
Ushbu tovarning ichki baholarini pasayishiga
Boshqa shart-sharoitlar o'zgarmagan holatd davlat daromadlarining o'sishiga

№ 88 Fan bobi-17; Bo'lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Import tariflarini kiritishni yoqlovchi argument bo'lib hisoblanmaydi:
Import tovarlarini ichki bozorda sotish hajmini ko'paytirish zarurati
Mamlakat ishlab chiqaruvchilarini dempingdan himoya qilish
To'lov balansi holatini yaxshilash zaruriyati
Mamlakatning yangi-"yosh" tarmoqlarini himoya qilish zaruriyati

№ 89 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar mamlakatga importga to'lov uchun xorijiy valyuta zarur bo'lsa-yu, aktivlarni sotish yoki xorijdan qarz olish imkoniyati bo'lmasa muammoni yechishning maqbulroq yo'li:
Ko'proq tovarlar ishlab chiqarish va xorijga sotish
Markaziy bankdan valyutani qarzga olish
Soliqlarni ko'paytirish va valyuta bozorida xorijiy valyutani sotib olish
Hukumat tomonidan mamlakat ishlab chiqaruvchilaridan tovarlar sotib olishni kamaytirish va tejalgan mablag'lardan importga to'lovlar uchun foydalanish

№ 90 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agarda joriy operatsiyalar bo'yicha balans qoldig'i minus 60 ni, kapital harakati schyoti qoldig'i plyus 50ni tashkil etsa, umumiy balansni nolga keltirish uchun rasmiy rezervlardan jalb qilinadigan tushumlar qanchani tashkil etishi lozim?
10
9
11
14

№ 91 Fan bobi-17; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Mamlakat to'lov balansining joriy operatsiyalar schyoti tarkibiga kirmaydi:
Mamlakatning chet-eldagi aktivlaridagi o'zgarishlar
Chet mamlakat yuridik va jismoniy shaxslariga ko'rsatilgan transport xizmatlari
Tovar eksporti
Investitsiyalardan sof daromad

№ 92 Fan bobi-17; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar A mamlakat fuqarosi B mamlakat davlat xazina obligatsiyasini 100 ming dollarga sotib olsa, bu operatsiya to'lov balansida quyidagicha aks ettiriladi:
Moliyaviy schet bo'yicha aktiv ko'paytiriladi
Moliyaviy schet bo'yicha aktiv kamaytiriladi
Joriy operatsiyalar scheti bo'yicha aktivlar kamaytiriladi
Joriy operatsiyalar scheti bo'yicha aktivlar ko'paytiriladi

№ 93 Fan bobi-18; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar A mamlakat B mamlakatga yangi burg'ulash uskunasini sotsa, bu operatsiya A mamlakatning to'lov balansida quyidagicha aks ettiriladi:
Joriy operatsiyalar scheti aktivi ko'paytiladi
Joriy operatsiyalar scheti aktivi kamaytiriladi
Kapital harakati scheti aktivi kamaytiriladi
Moliya scheti bo'yicha aktiv ko'paytiriladi

№94 Fan bobi-18; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Boshqa sharoitlar o'zgarmagan vaziyatda milliy valyutaga bo'lgan talab ko'payadi, qachonki:
Bu mamlakatda boshqa mamlakatlarga qaraganda real foiz stavkasi nisbatan yuqori, inflyatsiya darajasi esa nisbatan past bo'lsa
Bu mamlakatda boshqa mamlakatlarga qaraganda real foiz stavkasi nisbatan past, inflyatsiya darajasi esa nisbatan yuqori bo'lsa

Bu mamlakatda boshqa mamlakatlarga qaraganda real foiz stavkasi hamda inflyatsiya darajasi nisbatan yuqori bo‘lsa
Barcha javoblarda keltirilgan holatlarda milliy valyutaga bo‘lgan talab kamayadi

№ 95 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Agar mamlakatda milliy valyutaning real almashinuv kursi ko‘tarilsa, boshqa sharoitlar o‘zgarmagan holda :
Barcha javoblarda keltirilgan holatlar ro‘y beradi
Mamlakat sof eksporti qisqaradi
To‘lov balasining joriy schyoti taqchilligi ko‘payadi
Bu mamlakat fuqarolari uchun import tovarlari nisbatan arzonlashadi

№ 96 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Agar markaziy bank milliy valyutani revalvatsiya qilsa :
Eksportga yo‘naltirilgan mahsulot ishlab chiqaruvchi tarmoqlar zarar ko‘radi
Mamlakatdagi import qilinadigan xomashyodan foydalanidigan tarmoqlar zarar ko‘radi
Bu mamlakatning savdo hamkorlari bo‘lgan mamlakatlarda ishsizlik darajasi o‘sishi mumkin
Mamlakatning sof eksporti ko‘payadi

№ 97 Fan bobi-18; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

So‘mning arzonlashuvi natijasida:
O‘zbekistondan mahsulot import qilish chet elliklar uchun arzonlashadi
O‘zbekistonliklar uchun chet-eldan import qilinadigan mahsulotlar arzonlashadi
O‘zbekistondan mahsulot import qilish chet elliklar uchun qimmatlashadi
Sof eksport hajmi qisqaradi

№98 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Valyuta tushumini ishlab chiqaruvchilar o‘rtasida o‘rnatilgan me’yorlar bo‘yicha taqsimlashdan iborat bo‘lgan valyuta nazorati chorasi olib kelishi mumkin:
Importning qisqarishi va to‘lov balansi holatini vaqtincha yaxshilanishiga
Importning ko‘payishi va to‘lov balansi holatini vaqtincha yomonlashuviga
Milliy valyutaning almashinuv kursini barqaror o‘sishiga
Iqtisodiy o‘sish sur’atlarining barqaror ko‘tarilishiga

№ 99 Fan bobi-18; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Milliy valyuta almashinuv kursining sezilarli pasayishi mamlakat eksporti va importi hajmiga qanday ta’sir ko‘rsatadi:
Eksport ko‘payadi, import esa kamayadi;
Eksport va import hajmlari kamayadi;
Eksport kamayadi, import esa ko‘payadi;
Eksport va import hajmlari oshadi

№100 Fan bobi-18; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Qayd qilingan valyuta kursi tizimida:
Pul-kredit siyosati to‘lov balansini tartibga solishda budjet-soliq siyosatiga qaraganda nisbiy ustunlikka ega, ammo ichki muvozanatni tartibga solishda emas;
Tashqi balansga, pul-kredit siyosatiga nisbatan, byudet-soliq siyosati kuchliroq ta’sir ko‘rsatadi;
Budjet-soliq siyosati, rollarni taqsimlash qoidasiga ko‘ra, tashqi balansni tartibga solishda foydalaniladi;
Pul-kredit siyosati, rollarni taqsimlash qoidasiga ko‘ra, ichki balansni tartibga solishda foydalaniladi

№ 101 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Keyns iqtisodiy modelning mazmunini qaysi asarida yoritib bergan?
Bandlik, foiz va pulning umumiy nazariyasi
Keyns inqilobi
Keyns modeli
O’zbek modeli

№ 102 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

“Tabiiy tartiblanish” xolati to’g’risida fikrni olg’a surgan olim kim?
F. Keyns
A. Smit

A. Monkretto
V. Petti

№ 103 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Nimada tarmoq bitta firmadan iborat bo’lganligi sababli u mavjud mahsulot(xizmat)ning yagona ishlab chiqaruvchisi hisoblanadi va yakka hukmronlik shakllanadi
Sof monopoliyada
Oligopoliyada
Erkin raqobatda
Oligopoliya

№ 104 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Dastlabki monopolizmga qarshi qonun qachon, qayerda qabul qilingan?
1890-yilda AQSHda
1896-yilda Germaniyada
1790-yilda Fransiyada
1989-yilda Braziliyada

№ 105 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

O’zbekiston Respublikasida iqtisodiyotda raqobatchilik muhitini vujudga keltirish maqsadida qachon “Monopol faoliyatni cheklash to’g’risida”gi qonun kuchga kiritildi?
1992-yilning avgust oyida
1991-yilning dekabr oyida
2000-yilning may oyida
1998-yilning sentyabr

№106 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Narxni davlat tomonidan tartibga solishdan maqsad:
Takror ishlab chiqarishning zaruriy mutanosibligiga erishish, inflatsiya sur’atini pasaytirish, narx o’sishi va ish haqlari o’rtasidagi mutanosiblikni ta’minlash
Sun'iy tushirilgan baholar va tariflar xususiy xo`jalikda ishlab chiqarish harajatlarini pasaytirish
Davlat korxonalarini subsidiyalash, davlat budjetiga zarur resurslarni jalb etish
Tovar va xizmatlarga o`zgarmas narxlarni o`rnatish

№ 107 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Tovar va xizmatlarni sifatiga bog’liq bo’lmagan holda narxning oshishi bevosita nimani yuzaga keltiradi?
Inflatsiyani
Raqobatni
Oligopoliyani
Monopoliyani

№ 108 Fan bobi-19; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Asosiy ishlab chiqarish kuchlari bo’lgan ishlab chiqarish xodimlari malakasini oshirish asosan nimaga bog’liq?
Budjetga
Inflatsiyaga
Raqobatga
Talabga

№ 109 Fan bobi-19; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Dunyoning 103 mamlakati bo'yicha ma'lumotlarni umumlashtirish asosida tadqiqot o'tkazgan iqtisodchi kim?
Dj. Skali
V. Petti
A. Smit
J. Sey

№ 110 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Aholi real daromadining o`sishi qaysi holda ro`y beradi?
Nominal daromad va narxlarning o`sishi mutanosib bo`lganda

Nominal daromad narxlardan tez o`sganda
Narxlar nominal daromaddan tez o`sganda
Soliqlar va majburiy to`lovlar nominal daromaddan tez o`sganda

№ 111 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Bozor munosabatlariga o‘tishning ilk davrida biz aholini ijtimoiy himoyalashning qaysi yo‘lidan bordik?
Ishsizlarni himoyalash yo`lidan
Nafaqaxo`rlarni, talabalarni himoyalash yo`lidan
O`quvchi yoshlarni, 2 yoshga yetmagan bolalarni himoyalash yo`lidan
Butun aholini himoyalash yo`lidan

№ 112 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Aholini ijtimoiy himoyalashni yaxshilash masalasi respublikada qanday muhim vazifalarni hal etishga bog`liq?
Odamlarning kuch va qobiliyatlaridan jamiyat ravnaqi yo`lida to`laroq foydalanish mexanizmini vujudga keltirish
Davlat mablag`lari bilan bir qatorda mehnat jamoalari, jamoat va xayriya tashkilotlari, jamg`armalarning mablag`larini kengroq jalb etish
Ishlab chiqarishni barqarorlashtirishning davlat tomonidan belgilangan reja asosida rivojlantirilishi
Aholining daromadlarida va turmush darajasida asossiz katta farqlarga, qashshoqlikka yo`l qo`ymaslik

№ 113 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Aholining qaysi qatlamiga inflyatsiya nisbatan ko‘proq zarar keltiradi?
Mulk egalariga
Pensionerlarga
Aktsiya egalariga
Ish boshqaruvchilarga

№114 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Narx umumiy darajasi va yalpi talab hajmi o‘rtasida qanday bog`liqlik mavjud?
To`g`ridan – to`g`r
Qarama - qarshi
Ham to`g`ri va ham teskari
Bog`liqlik yo`q

№ 115 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Bozor iqtisodiyotida davlatning narxlarga to‘g‘ridan-to‘g‘ri ta’sir etish usulini ko‘rsating?
Quyi narx darajasini o‘rnatish
Talab va taklif asosida
Taklifni oshirish
Bozor iqtisodiyotida narxlarni faqat iste`molchilar belgilaydi

№ 116 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Quyidagi o‘rnatilgan narxlardan qaysi biri davlat tomonidan narxlarni to‘g‘ridan-to‘g‘ri tartibga solish usuliga kirmaydi?
Bozor muvozanati narxlari
Amortizatsiya meyorini o`rnatish
Muzlatilgan narxlar
Ma`muriy o`rnatilgan narxlar

№ 117 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Davlatning amortizatsiya harajatlarini tezlashtirishdan ko‘zlagan maqsadi:
Ishlab chiqarishdan eski texnologiyani chiqarish va yangisini tezroq joriy etish
Ishlab chiqarishni pasaytirish
Asosiy fondlarni ko`paytirish
Foydani oshirish

№ 118 Fan bobi-20; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Davlatning inflyatsiyaga qarshi siyosatidan ko‘zlagan maqsad nima?
Ish haqi va narx darajasini mutanosibligini ta`minlash, takror ishlab chiqarishni rag`batlantirish
Narxlar darajasini oshirish
Iqtisodiy o`sishni pasaytirish

Aholi daromadlarini qisqartirish

№ 119 Fan bobi-20; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

J.B.Seyning “bozor qonuni” asosiy qoidalari
taklif o‘ziga mos darajada talabni xosil qiladi va bozorda muvozanatni ta’minlaydi
Investitsiyaning jamg`arishga tengligi, iqtisodiy o`sishni taminlaydi
Jamg‘arishning oshishi investitsiyani kamaytiradi
Taklif o`ziga mos talabni keltirib chiqarmaydi

№120 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Dj.M.Keyns davlatni iqtisodiyotdagi rolini oshirishda qaysi vositalardan keng foydalanishni taklif etadi?
Fiskal va kreditli tartibga solish
Ijtimoiy himoya va aholi daromadlarini tartibga solish
Monetar va kredit
Jamg`arish va iste`mol fondlarini tartibga solish

№ 121 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

Nima sababdan bozor iqtisodiyotini davlat tomonidan tartibga solishning zarurati yuzaga keladi?
Milliy moliya kapitalini iqtisodiy maqsadlarga ishlatishdan
Bozor mexanizmlari xal eta olmadigan iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy muammolarni xal etish, muvofiqlashtirishdan
Harbiy-sanoat komplekslarini yaratish qiziqishlaridan
Davlat korxonalarini ko`paytirishdan

№ 122 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiyotda muammolardan qaysi birini bozor mexanizmi orqali bartaraf etib bo‘lmaydi?
Talabni taklifga moslashtirish
Ijtimoiy himoya, mudofaa, ekalogiya va boshqa ijtimoiy muammolarini
Resurslardan samarali foydalanish
Fan texnika yutuqlarini ishlab chiqarishga joriy etish

№ 123 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Keynsning fikricha jami talab necha qismdan tashkil topadi?
4
5
6
3

№ 124 Fan bobi-21; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Keynsning makroiqtisodiy muvozanat nazariyasi nimadan kelib chiqadi?
Jamg'arish va investitsiya tengligidan
Raqobat kurashidan
Jamg'arishdan
Talab va taklifdan

№ 125 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Pul-kredit krizisi bu
Mamlakatda pul kredit tizimining tang ahvolga tushishi
Milliy valyutaning obro'sini tushib ketishi
Birjada qimmatbaho qog'ozlar kursining birdan tushib ketishi
Jamg'arish va investitsiya tengligidan

№126 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Iqtisodiy siklning klassik varianti necha fazadan iborat
4
3
5
6

№ 127 Fan bobi-21; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Bozor iqtisodiyoti va mulkning ko’p shakllari mavjud bo’lgan sharoitda dastur va rejalar davlat korxonalari uchun qanday xarakterga ega?

Direktiv
Majburiy
Indekativ
Barcha javoblat to'g'ri

№ 128 Fan bobi-21; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

Ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar –
Hayotiy ne'matlarni ishlab chiqarish, taqsimlash, ayirboshlash va iste'mol qilish jarayonida kishilar o'rtasida vujudga keladigan munosabatlar.
Ishlab chiqarish usuli bilan jamiyat ustqurmasi majmui
Mavjud iqtisodiy munosabatlar majmuasining iqtisodiyotni tashkil qilish shakllari, xo'jalik mexanizmi va iqtisodiy muassasalar bilan birgalikdagi tizimi.
Ijtimoiy ishlab chiqarish jarayonida kishilar bilan tabiat o'rtasidagi bog'lanishni amalga oshiruvchi shaxsiy va texnik-buyumlashgan unsurlar tizimi (ishchi kuchi va ishlab chiqarish vositalari)

№129 Fan bobi-21; Bo'lim-2; Qiyinchilik darajasi-2;

O'zbekistonda aholini ijtimoiy himoya qilish mexanizmi qaysi tashkilot tomonidan olib boriladi?
Tuman xokimiyatlari tomonidan;
Mahalla tomonidan;
Viloyat xokimiyatlari tomonidan;
Respublika xukumati tomonidan.

№ 130 Fan bobi-21; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Ishlab chiqarishning kengaytirilgan asosda takrorlanishiga asosiy sabab nima?
Jamiyat extiyojlarining tobora yuksala borishi
Ishlab chiqaruvchilarning foyda ketidan quvish
Ishlab chiqarish jarayonining uzluksiz yangilanib turishi
Farovonlikning ortishi

№ 131 Fan bobi-2; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Investitsion siyosat
Kapital qo'yilmalarning eng ustivor yo'nalishlarini tanlash, iqtisodiyot samaradorligini oshirish, sarflangan har bir so'mga mahsulot o'sishi va milliy daromadning eng yuqori ko'rsatkichlariga erishish.
Mamlakat ichkarisi va tashqarisida yangi korxona yaratish va mavjud korxonalarni zamonaviylashtirish, eng yangi texnika va texnologiyalarni o'zlashtirish, ishlab chiqarish darajasini oshirish va foyda olish maqsadida uzoq muddatli mablag'lar kiritilishi.
Biron-bir faoliyatga, korxonaga foyda olish maqsadida uzoq muddatli kapital kiritishni amalaga oshiruvchi xususiy tadbirkor, tashkilot yoki davlat.
Mahalliy va xorijiy mamlakatlarning pul birliklari, banklardagi omonatlar, depozit sertifikatlar, aktsiyalar, obligatsiyalar, veksellar va boshqa qimmatli qog'ozlar hamda tenglashtirilgan boyliklar kiradi

№ 132 Fan bobi-2; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Investitsiyalar -
Mamlakat ichkarisi va tashqarisida yangi korxona yaratish va mavjud korxonalarni zamonaviylashtirish, eng yangi texnika va texnologiyalarni o'zlashtirish, ishlab chiqarish darajasini oshirish va foyda olish maqsadida uzoq muddatli mablag'lar kiritilishi.
Kapital qo'yilmalarning eng ustivor yo'nalishlarini tanlash, iqtisodiyot samaradorligini oshirish, sarflangan har bir so'mga mahsulot o'sishi va milliy daromadning eng yuqori ko'rsatkichlariga erishish
Biron-bir faoliyatga, korxonaga foyda olish maqsadida uzoq muddatli kapital kiritishni amalaga oshiruvchi xususiy tadbirkor, tashkilot yoki davlat.
Asosiy fondlar, ya'ni binolar, asmavzu-uskunalar, inshootlar, kommunikatsiyalar va boshqa turdagi asosiy ishlab chiqarish fondlarining aktiv va passiv qismlari kiradi

№133 Fan bobi-2; Bo'lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Modernizatsiya jarayoni doirasida odatda qanaqa o'zgarishlar ro'y beradi?
Ijtimoiy munosabatlar butun tizimining takomillashuvi va turmush tarzining o'zgarishi – ixtiloflarni tartibga soluvchi hamda ijtimoiy muammolarni hal etuvchi yangi tartib va mexanizmlarning paydo bo'lishi
Alohida individlarning ongini oshishi;
Yollanma xodimlarning kasbiy ixtisoslashuvini o'zgarmaganligi
Tarkibiy o'zgarishlar ro'y bermadi

№ 134 Fan bobi-21; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Ijtimoiy mehnat taqsimoti nima?
Har xil mehnat turlarining bir biridan ajratilishi, pirovardida ishlab chiqarishda ishtirok etuvchi turli guruh kishilarining xilma xil mehnat bilan band bo‘lishi;
Bajarilgan ishlarning oddiy va murakkab mehnatga taqsimlanishi;
Bajarilayotgan ishlarning qo‘l mehnatiga, mexanizatsiyalashgan va avtomatlashtirilgan mehnatga taqsimlanishi;
Ishlab chiqarish jarayonini tarkibiy qismlarga taqsimlanishi.

№ 135 Fan bobi-11; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Mehnat resurslaridan foydalanish bosqichi nimalardan iborat?
Takror ishlab chiqarish korxonalarida kalendar ish rejimida mehnat resurslaridan samarali foydalanish;
Ish beruvchilar tomonidan mehnat resurslarini ishlab chiqarish jarayoniga jalb qilish;
Mehnatga yaroqli aholidan ishlab chiqarish omili sifatidan foydalanishni ta’minlash;
Muayyan ish joylarida ishchi kuchining mahsulot ishlab chiqarish yoki xizmat ko‘rsatishi maqsadida faoliyat ko‘rsatish.

№ 136 Fan bobi- 21; Bo‘lim-1 ; Qiyinchilik darajasi-1 ;

Mehnat potensialining ijtimoiy-iqtisodiy mazmuniga nimalar kiradi?
Mehnat resurslarining ijtimoiy-iqtisodiy salohiyati;
Mehnat resurslaridan foydalanish imkoniyatining majmui;
Mehnatga qobiliyatli aholining mehnat unumini ifodalovchi umumlashtiruvchi ko‘rsatkich;
Jami aholining mehnatga qobiliyati

№137 Fan bobi-6; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Bugungi kunda iqtisodiyotni monetar boshqarishning pul nazariyasi, inflyatsiya bilan kurash muammolari AQSH olimlari ya’ni kim tomonidan ishlab chiqilmoqda?
Milton Fridman
Keyns
Marshal
Fridman

№138 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Makroiqtisodiy nazariya nechta ko’rinishdan iborat?
2
1
5
4

№ 139 Fan bobi-3 ; Bo‘lim-3 ; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Makroiqtisodiy nazariya nechta ko’rinishi farqlanadi?
Pozitiv va normativ
Milliy va jahon
Makro va mikro darajada
Tashqi va ichki

№ 140 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2 ;

Mamlakat hududida ma’lum muddat davomida yangidan yaratilgan qiymatlar yig’indisi nima deb ataladi?
YAIM
YAMM
SMD
SIM

№ 141 Fan bobi- 3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

YAIM necha xil usul bilan hisoblanadi?
3
2
4
5

№ 142 Fan bobi-3; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi- 3;

YAIM +mamlakat yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan chet ellarda olingan va mamlakatga olib kirilgan daromad – chet el yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan mamlakatda olingan va olib chiqib ketilgan daromadlar bu?
YAMD
YAID
SIM
SMD

№ 143 Fan bobi- 3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-3;

YAMD+Xorijdan olingan sof transfertlat bu?
YAMTD
SHD
SHTD
SMM

№ 144 Fan bobi-3; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-1;

Davlatning narxni tartibga solishdan ko`zlagan maqsadiga quyidagilardan qaysi biri kirmaydi?
Ishsizlikni butunlay yo`qotish;
Ish haqi va narx o`sishini mutanosibligini ta`minlash;
Inflyatsiya suratini pasaytirish;
Barqaror takror ishlab chiqarishga erishish.

№ 145 Fan bobi-23 ; Bo‘lim-3 ; Qiyinchilik darajasi-3 ;

Ishsizlik nafaqasi kimlarga belgilanishi mumkin?
Ishsiz deb rasman e’tirof etilganlarga;
Mahallanmng tavsiyasi bilan;
Hokim qaroriga asosan;
Ariza beruvchiga;

№ 146 Fan bobi-4; Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-3;

Aholini ishsizligining qanday turlari bor?
Vaqtinchalik, friksion, tarkibiy;
Qisman ish bilan bandlik, haqiqiy ishsizlik;
Haqiqiy ishsizlik, qisman ishsizlik;
To‘la bo‘lmagan ish bilan bandlik, mavsumiy ishsizdik.

№ 147 Fan bobi-4; Bo‘lim-3; Qiyinchilik darajasi-2;

Markaziy bank qayta moliyalash stavkasini ko‘taradi, qachonki:
Pul taklifini kamaytirishga qaror qilsa;
Ochiq bozorda obligatsiyalarni sotib olsa;
Depozitlarni majburiy zahiralash normasini pasaytirsa;
Pul-kredit siyosatini yumshasa.

№ 148 Fan bobi- 4; Bo‘lim- 2; Qiyinchilik darajasi-2;

Nominal yaim ko‘paysa nima o’zgaradi?
Pulga transaksion talab o‘sadi;
Baholar darajasi pasayadi;
Foiz stavkasi ko‘tariladi;
Nominal yaim kamayadi.

№149 Fan bobi- 4; Bo‘lim-1; Qiyinchilik darajasi-1;

Investor -
Biron-bir faoliyatga, korxonaga foyda olish maqsadida uzoq muddatli kapital kiritishni amalaga oshiruvchi xususiy tadbirkor, tashkilot yoki davlat.
Mamlakat ichkarisi va tashqarisida yangi korxona yaratish va mavjud korxonalarni zamonaviylashtirish, eng yangi texnika va texnologiyalarni o’zlashtirish, ishlab chiqarish darajasini oshirish va foyda olish maqsadida uzoq muddatli mablag’lar kiritilishi.
Kapital qo’yilmalarning eng ustivor yo’nalishlarini tanlash, iqtisodiyot samaradorligini oshirish, sarflangan har bir so’mga mahsulot o’sishi va milliy daromadning eng yuqori ko’rsatkichlariga erishish.
Inson salohiyatini, malakasi va ishlab chiqarish tajribasini oshirishga, shuningdek, nomoddiy ne’matlarning boshqa shakllarini rivojlantirish

№150 Fan bobi-4;Bo‘lim-2; Qiyinchilik darajasi-1;

Moliyaviy investitsiyalar
Tarkibiga mahalliy va xorijiy mamlakatlarning pul birliklari, banklardagi omonatlar, depozit sertifikatlar, aktsiyalar, obligatsiyalar, veksellar va boshqa qimmatli qog’ozlar hamda tenglashtirilgan boyliklar kiradi.
Tarkibiga asosiy fondlar, ya’ni binolar, asmavzu-uskunalar, inshootlar, kommunikatsiyalar va boshqa turdagi asosiy ishlab chiqarish fondlarining aktiv va passiv qismlari kiradi.
Miqdori juda rang-barangdir, ya’ni ular mulkiy huquqlar shaklidagi investitsiyalar, aqliy mehnatga oid shakldagi investitsiyalar va tabiiy resurslardan foydalanish shaklidagi investitsiyalardan iborat.
Jumlasiga texnika va texnologiyalarning yangi avlodini ishlab chiqish va o’zlashtirishga qo’shiladigan investitsiyalar kiradi

IQTISODIYOT NAZARIYASI

I BOB. “Iqtisodiyot nazariyasi” faniga kirish

1. Iqtisodiyot va uning bosh masalasi.
2. Iqtisodiyot nazariyasining fan sifatida shakllanishi.

II BOB. Fanning predmeti va uslublari

1. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va vazifalari
2. Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar (ilmiy tushunshalar)
3. Iqtisodiy jarayonlarni ilmiy bilishning uslublari

III BOB. Iqtisodiy tizimlar va doiraviy aylanishlar

1. Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot bosqishlari va ularni bilishga bo’lgan turlisha yondashuvlar
2. Iqtisodiy tizimlar va ularning turli modellari

IV BOB. Mulkshilik munosabatlari va ijtimoiy soha

1. Mulkshilik munosabatlarining mohiyati va iqtisodiy mazmuni. Mulk ob’ektlari va sub’ektlari
2. Mulkshilikning turli shakllari va ularning iqtisodiy mazmuni
3. O’zbekistonda mulkni davlat tasarrufidan shiqarish va xususiylashtirish maqsadi, yo’llari va usullari

V BOB. Tovar va pul munosabatlarining shakllanishi

1. Natural ishlab shiqarishdan tovar ishlab shiqarishga o’tish va uning rivojlanishi.
2. Tovar va uning xususiyatlari.
3. Qiymatning mehnat nazariyasi va keyingi qo’shilgan miqdor nafliligi nazariyalari.
4. Pulning kelib shiqishi, mohiyati va vazifalari.

VI BOB. Iqtisodiyotning globallashuv sharoitida bozorning amal qilishi

1. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning asosiy belgilari.
2. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari va ziddiyatlari.
3. Bozor tushunshasi, uning vazifalari va turlari.
4. Bozor infratuzilmasi va uning unsurlari.

VII BOB. Bozor iqtisodiyotiga o‘tish davri va uning O‘zbekistondagi xususiyatlari

1. O’tish davrining mazmuni. Bozor iqtisodiyotiga o’tish yo’llari.
2. O’zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o’tishning tamoyillari va xususiyatlari.
3. Respublikada bozor islohotlarini amalga oshirish va uning asosiy yo’nalishlari.

VIII BOB. Talab, taklif va bozor muvozanati

1. Talab tushunshasi va uning miqdoriga ta’sir qiluvshi omillar. Talab qonuni.
2. Taklif tushunshasi. Taklif miqdoriga ta’sir qiluvshi omillar. Taklif qonuni.
3. Talab miqdori va taklif miqdori o’rtasidagi nisbatning o’zgarishi. Bozor muvozanati.

IX BOB. Monopoliyaning iqtisodiy asoslari

1. Monopoliyalarning iqtisodiy asosi
2. Monopoliyalarning turlari.

X BOB. Antimonopol qonunshilik va monopoliyalarni tartibga solish

1. Monopoliyaga qarshi qonunshilikni mazmuni
2. O’zbekistonda raqobatshilik muhitining vujudga kelishi va monopoliyaga qarshi qonunshilik

XI BOB. Ish haqining shakllanishi va amal qilishi

1. Ish haqi tushunshasi.
2. Ish haqining iqtisodiy mazmuni, tashkil etish shakllari
3. Ish haqining tushunshasi.Iqtisodiy mazmuni, tashkil etish shakllari va tizimlari

XII BOB. Iste'molchi xulqi nazariyasi: naflilik va uni maksimallashtirish qoidasi

1. Iste'molshi hatti-harakati nazariyasi.
2. Naflilik va uni maksimallashtirish qoidasi

XIV BOB. Biznes va tadbirkorlikda texnologik va innovatsion samaradorlik. Tadbirkorlik kapitali

1. Tadbirkorlik faoliyati tushunshasi, uning vazifalari va rivojlanish shart-sharoitlari.
2. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari.
3. Tadbirkorlik kapitali va uning harakati bosqishlari.
4. Tadbirkorlik kapitalining aylanishi. Asosiy va aylanma kapital.
5. Asosiy kapitalni takror ishlab shiqarish va undan foydalanish samaradorligi.

XV BOB. Ishlab shiqarish xarajatlari va foyda

1. Ishlab shiqarish xarajatlari tushunshasi va uning tarkibi.
2. Qisqa muddatli va uzoq muddatli davrlarda ishlab shiqarish xarajatlarining o'zgarish tamoyillari.
3. Foydaning mazmuni. Foyda normasi va massasi.
4. Ish haqining iqtisodiy mazmuni, tashkil etish shakllari va tizimlari.

XVI BOB. Agrar munosabatlar: ijara haqi va renta

1. Agrar munosabatlarning iqtisodiy mazmuni. Qishloq xo'jalik ishlab shiqarishining xususiyatlari.
2. Renta munosabatlari.
3. Agrosanoat integratsiyasi va uning asosiy ko'rinishlari.
4. Agrobiznes va uning turlari.

XVII BOB. Yalpi ishki mahsulot va milliy daromad

1. Milliy iqtisodiyotning qaror topishi va uning makroiqtisodiy ko'rsatkishlari.
2. Milliy mahsulotning mazmuni, tarkibiy qismlari va harakat shakllari.
3. Yalpi ishki mahsulotni hisoblash usullari.

XVIII BOB. Yalpi talab va yalpi taklif

REJA:

1. Yalpi talab tushunshasi va uning hajmiga ta'sir qiluvshi omillar
2. Yalpi taklif tushunshasi.
3. Yalpi talab va yalpi taklif o'rtasidagi muvozanatlik hamda uning o'zgarishi.

XIX BOB. Iqtisodiy o'sish

1. Iqtisodiy o'sishning mazmuni, turlari va ko'rsatkishlari.
2. Iqtisodiy o'sishning omillari.
3. Iqtisodiy o'sish modellari.
4. Milliy boylik tushunshasi va uning tarkibiy tuzilishi.

XX BOB. Iqtisodiy muvozanatlik va nisbatlar

1. Iqtisodiy nisbatlar va ularning turlari.
2. Iqtisodiy muvozanat, uni ta'minlash shart-sharoitlari va aniqlash usullari.

XXI BOB. Fiskal siyosat, davlat byudjeti va uning taqshilligi

1. Moliyaning mohiyati va vazifalari. Moliya tizimi.
2. Soliq tizimi va uning vazifalari.

XXII BOB. Pul muomalasi, kredit va banklar

1. Pul muomalasi va uning amal qilish qonuniyatlari.
2. Kreditning mohiyati, manbalari va vazifalari.
3. Bank tizimi. Markaziy va tijorat banklar hamda ularning vazifalari

XXIII BOB. Iqtisodiyotda davlatning roli

1. Davlatning milliy iqtisodiyotini tartibga solishdagi roli haqidagi nazariya va qarashlar.
2. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish, uning maqsadi va vazifalari.

3. Davlatning iqtisodiyotga ta'sir qilish usullari va vositalari.

XXIV BOB. Aholi daromadlari tengsizligi

1. Aholi daromadlari va uning tarkibi. Aholi turmush darajasi va uning ko'rsatkishlari.
2. Daromadlar tengsizligi va uning darajasini aniqlash.
3. Davlatning ijtimoiy siyosati

XXV BOB. Ishshi kushi bozori. Ishshi kushi va uning bandligi

1. Ishshi kushini takror hosil qilish va uning xususiyatlari
2. Ishshi kushi bozori. Ishshi kushi yalpi talabi va yalpi taklifi nisbati
3. Ishsizlik va uning turlari. Ishsizlik darajasini aniqlash

XXVI BOB. Xalqaro savdo

1. Iqtisodiy rivojlanishning umumjahon tomonlari va ishlab shiqarishning baynalminallashuvi.
2. Xalqaro iqtisodiy munosabatlarning shakllari.
3. Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mohiyati, shakllari va obyektiv asoslari.
4. Xalqaro savdoning mazmuni, tuzilishi va xususiyatlari.

XXVII BOB. Valyuta kursi, to'lov balansi va uning taqshilligi

1. To'lov balansi va mazmuni
2. Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari va valyuta tizimlari.

MIKROIQTISODIYOT

1-BOB. Kirish. Fanning mazmuni, maqsadi va vazifalari.

1. Inson ehtiyojining cheksizligi va resurslarning cheklanganligi.
2. Bozor, uning tarkibi, amal kilish mexanizmi.
3. Bozor iqtisodiyotining sub ektlari. Jamiyatdagi iqtisodiy muammolar va ularni xal etishda mikroiqtisodiyot fanining roli.

2-BOB. Iqtisodiy bazis tushunchalari.

1. Iqtisodiy ehtiyoj tushunchasi.
2. Iqtisodiy ne'matlar va ularning xususiyatlari.
3. Iqtisodiy resurslar va ularning turlari.

3-BOB. Talab va taklif tahlili asoslari.

1. Talab tushunchasi va talab chizig'i.
2. Taklif va taklif miqdori.
3. Bir omilli va ko'p omilli talab, taklif funksiyalari.
4. Talab va taklifga ta'sir etuvchi omillar tahlili.

4-BOB. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar.

1. Muvozanatlik tushunchasi va bozor muvozanati.
2. Muvozanat narx va muvozanat mahsulot miqdori.
3. Bozor muvozanatining o'zgarishi va unga ta'sir etuvchi omillar.

5-BOB. Talab va taklif elastikligi.

1. Elastiklik tushunchasi va koeffitsienti.
2. Talabni narxga ko'ra elastikligi.
3. Talab elastikligiga ta'sir etuvchi omillar.

6-BOB. Iste'molchi tanlovi nazariyasi.

1. Iste'mol nazariyasida ne'mat tushunchasi.
2. Iste'molchi tanloviga ta'sir etuvchi omillar.
3. Naflilik tushunchasi, befarqlik egri chizig'i.
4. Byudjet chegarasi.

7-BOB. Daromad samarasi va almashtirish samarasi.

1. «Daromad-iste'mol» chizig'i.
2. «Narx-iste'mol» chizig'i va normal Gifen tovarlar uchun talab chizig'i.
3. Normal tovarlar uchun daromad samarasi va almashtirish samarasi.

8-BOB. Bozor va tavakkalchilik.

1. Noaniqlik va tavakkalchilik.
2. Tavakkalchilik va uning vujudga kelish sabablari.
3. Tavakkalchilikni pasaytirish yo‘llari.

9-BOB. Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari.
1. Firma tushunchasi.
2. Tadbirkorlikning asosiy shakllari.
3. O‘zbekiston Respublikasida «Mulk tug‘risida» giqonunga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar.

10-BOB. Ishlab chiqarish nazariyasi.
1. Ishlab chiqarish jarayoni.
2. Ishlab chiqarish omillari va ularning turlari.
3. Ishlab chiqarish funksiyalari tushunchasi.

11-BOB. Ishlab chiqarish xarajatlari.
1. Ishlab chiqarish omillari va ularga bo‘lgan talab.
2. Xarajatlar tushunchasi.
3. Ichki va tashqi xarajatlar.
4. Ishlab chiqarish xarajatlari chiziqlari.

12-BOB. Raqobatlashgan bozorda,qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi.
1. Raqobatlashgan bozor va uning shartlari.
3. Firmaning yalpi, o‘rtacha, chekli daromadlari.
3. Korxona foydasi.

13-BOB. Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati va tarmoqning taklifi.
1. Uzoq muddatli xarajatlar.
2. Uzoq muddatli xarajatlarning turlari.
3. Tarmoqning muvozanat nuqtasi.

14-BOB. Raqobat va yakkaxokimlik.
1. Raqobat tushunchasi.
2. Raqobatlashmagan bozor turlari.
3. Monopolistik talab va taklif.

15-BOB. Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari.
1. Narx tushunchasi, tamoyillari va funksiyalari.
2. Bozor sharoitida amalqiluvchi narx turlari.
3. Monopol narx belgilashdagiqoidalar.
4. Monopol hokimiyat va famiyat farovonligi.

16-BOB. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish.
1. Narx tushunchasi, tamoyillari va funksiyalari.
2. Bozor sharoitida amalqiluvchi narx turlari.
3. Monopol narx belgilashdagiqoidalar.
4. Monopol hokimiyat va famiyat farovonligi.

17-BOB. Kapitalqo‘yilmalar va kapital bozori.
1. Asosiy va aylanma mablag‘lar.
2. Investitsiyalar va investitsiyalash.
3. Asosiy fondlarni joriy xarajatlarini va istiqboldagi daromadini baholash.

18-BOB. Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solinishi.
1. Bozor va davlatning iqtisodiyotni tartibga solish mexanizmlari.
2. Davlat mulki va tadbirkorlik.
3. Iqtisodiyotni dasturlash va rejalashtirish faoliyatlari.

MAKROIQTISODIYOT

1-BOB. Makroiqtisodiyot faniga kirish
1. “Makroiqtisodiyot” fanining shakllanishi tarixi, predmeti va ob’ekti.

2. “Makroiqtisodiyot” fanining tadqiqot usullari.
3. “Resurslar- tovarlar va xizmatlar” hamda “daromadlar –xarajatlar”ning doiraviy oqimi modeli.

2-BOB. Asosiy makroiqtisodiy ko’rsatkichlar va ularni hisoblash
1. Milliy iqtisodiyotni tahlil qilishda qo’llaniladigan asosiy ko’rsatkichlar.
2. Yalpi ichki mahsulot tushunchasi va uni hisoblashning asosiy shartlari.
3. YAIM ni ishlab chiqarish uslubida aniqlash.

3-BOB. Bozor iqtisodiyotining davriy rivojlanishi. Ishsizlik.
1. Iqtisodiy davrlar va iqtisodiy tebranishlarning sabablari.
2. Ishsizlik tushunchasi va ishsizlik darajasining o’lchanishi.
3. Ishsizlikning iqtisodiy oqibatlari.A. Ouken qonuni.

4-BOB. Inflyasiya va aksilinflyasiya siyosati
1. Inflyasiyaning mohiyati va hisoblanish usullari.
2. Inflyasiyaning turlari. Talab va taklif inflyasiyasi.
3. Inflyasiya va ishsizlik o’rtasidagi bog’liklik. Fillips egri chizig’i.

5-BOB. YAlpi talab-yalpi taklif modeli
1. YAlpi talab-yalpi taklif modeliga umumiy tavsif. YAlpii talab tushunchasi va grafigi.
2. YAlpi talabning baho va bahodan boshqa omillari.
3. YAlpi taklif grafigi va omillari.
4. AD-AS modelida makroiqtisodiy muvozanat. Makroiqtisodiy muvozanat buzilishining jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi yuzaga kelishiga ta’siri.

6-BOB. Iste’mol, jamg’arish va investisiya funksiyalari
1. Iste’mol va jamg’arish, ularning grafiklari va funksiyalari.
2. Iste’mol va jamg’arishga o’rtacha hamda chegaralangan moyillik.
3. Investisiyalarning mohiyati, grafigi va funksiyasi.

7-BOB. Keynsning tovarlar va xizmatlar bozoridagi makroiqtisodiy muvozanat modeli
1. Keynsning makroiqtisodiy muvozanat nazariyasi asoslari.
2. Haqiqiy va rejalashtirilgan xarajatlar.
3. «Keyns xochi». Ishlab chiqarish hajmining muvozanat darajasiga erishish mexanizmi.

8-BOB. Pulga talab funksiyasi
1. Pul tushunchasi va uning funksiyalari. Pul agregatlari.
2. Pulga talabning klassik nazariyasi.
3. Pulga talabning keynscha nazariyasi.

9-BOB. Pul taklifi. Pul bozorida muvozanat
1. Pul taklifi. Bank multiplikatori.
2. Pul taklifining kengaytirilgan modeli. Pul multiplikatori.
3. Pul bozorida muvozanat.

10- BOB. Davlat byudjeti. Soliqlar.
1. Davlat byudjetining mohiyati va funksiyalari.
2. Davlat byudjeti xarajatlari.
3. Soliqlarning turlari va funksiyalari.

11- BOB. Byudjet- soliq siyosati
1. Byudjet –soliq siyosatining mohiyati va usullari.
2. Davlat xarajatlari, soliq va balanslashgan byudjet multiplikatorlari.
3. Diskret va nodiskret fiskal siyosat. Byudjet taqchilligi va ortiqchaligi.

12-BOB. Bank tizimi. Pul-kredit siyosati
1. Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi vazifalari.
2. Pul-kredit siyosatining maqsadlari, vositalari va ko’rinishlari. Depozitlarni majburiy zahiralash normasi.
3. Ochiq bozordagi operasiyalar va hisob stavkasi.

13-BOB. IS-LM modeli
1. IS - LM modelining mohiyati va AD-AS modeli bilan bog’liqligi.
2. Modelning asosiy tenglamalari

3. IS - egri chizig'i va uning tenglamasi
4. LM - egri chizig'i va uning tenglamasi

14-BOB. Iqtisodiy o'sishning umumiy tavsifi va neokeynscha modellari
1. Iqtisodiy o'sish tushunchasi va o'lchanishi.
2. Iqtisodiy o'sishning omillari va tiplari.
3. Iqtisodiy o'sishning keynscha modellarining umumiy tavsifi. E.Domar modeli.

15-BOB. Iqtisodiy o'sishning neoklassik modellari
1. R.Solouning neoklassik modeli asoslari.
2. R.Solou modelida kapitalning chiqib ketishi aholi soni o'sishing barqaror muvozanat va iqtisodiy o'sishga ta'siri.
3. Texnologik taraqqiyotning iqtisodiy o'sishga ta'siri.. Felpsning «oltin qoidasi».

16- BOB. Xalqaro savdo nazariyasi
1. Xalqaro savdoning zaruriyati va uning asosiy ko'rinishlari
2. A.Smitning mutlaq va D. Rikardoning nisbiy ustunlik nazariyasi
3. Xeksher – Olinning neoklassik konsepsiyasi. Leontev taajjubi

17-BOB. Tashqi savdo siyosati
1. Tashqi savdo siyosatining mohiyati va vositalari.
2. Importga ta'riflar. Importga tariflar kiritilishining iqtisodiy oqibatlari.
3. Ishlab chiqaruvchilarga subsidiyalari va importni kvotalar orqali tartibga solish.

18-BOB. To'lov balansi

1. To'lov balansi tushunchasi va uning tuzilishi.
2. Joriy operasiyalar hisobi balansi.
3. Kapital harakati hisobi balansi.

19-BOB. Valyuta kursi
1. Valyuta va jahon valyuta tizimi tushunchasi.
2. Valyuta bozorini davlat tomonidan tartibga solish usullari.
3. Valyuta kursi va uni belgilovchi omillar.

20-BOB. Ochiq iqtisodiyotda makroiqtisodiy siyosat
1. Ochiq iqtisodiyot tushunchasi va uning ko'rinishlari.
2. Mandell Flemingning ochiq iqtisodiyot modeli.
3. Qayd etilgan valyuta kursi sharoitida pul-kredit va fiskal siyosat.

Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. Jo'rayev T. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - T.: «Fan va texnologiya» nashr 2018. - 512 bet.

2. O'lmasov A., Vahobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - T.: «Iqtisod - moliya» 2018. - 480 bet.

3. Jo'rayev T. Iqtisodiyot nazariyasi. O'quv qo`llanma. - T.: «Fan va texnologiya» nashr 2017. - 638 bet.

4.. Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - T.: Iqtisod - moliya - 728 bet.

5.В. Ф.Максимова [и др.] Экономическая теория: учебник для бакалавров /; под общей редакцией В. Ф. Максимовой. - Москва: Издательство Юрайт 2019. - 580 с.

6. Днепров М. Ю. Экономическая теория: учебник для вузов / М. Ю. Днепров О. В. Михайлюк` В. А. Николаев. - Москва: Издательство Юрайт 2019. - 216 с.

7. Г. Е. Алпатов [и др.]. Экономическая теория: учебник и практикум для бакалавриата и специалитета / Под редакцией Г. Е. Алпатова. - Москва: Издательство Юрайт 2018. - 299 с.

8. Mc Connell Brue. Economics. 21th edition. Mcgraw-hill/Irwin USA 2017. 450 p.

9. Gregory Mankiw. Principles of Economics Boston MA USA: Cengage Learning 2018. - 360 p.

10. Economics (Irwin Economics). Campbell R. McConnell, Stanley L. Brae, Sean M. Flynn. —21th edition. 2018.

11. Хажиев Б Д., Мамбетжанов К.К.. Экономическая теория. Учебник Т.: «IQTISODIYOT», 2019. - 552. стр

12. Xodiyev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi Darslik. - T.: Barkamol fayz-media, 2017. - 783 bet.

13. N.M. Maxmudov, A.B. Shakarov, X.A. Ulashev, J.A.Shakarov "Makroiqtisodiyot" Darslik Toshkent-2023 yil

14. M.T.Asqarova, G.E.Zaxidov, L.F.Amirov, J.J.Jamolov "Makroiqtisodiyot" Darslik Toshkent-2021 yil

15. G.A.Abdumalikov "Mikroiqtisodiyot va makroiqtisodiyot" o'quv qo'llanma Toshkent-2022 yil

16. Xamidov O.X., Shaykan A.V., Mamanazarov A.B. Микроэкономика: теория и практика. Учебник. -Т.: Малик принт. 2021.

17. Mustafaqulov Sh.I. Eshov M.P. Mikro-makroiktisodiyot fanidan masalalar yechish bo'yicha. uslubiy-qo'llanma -T.: Namangan nashriyoti. 2018.

18. Salimov B.T., Yusupov M.S., Salimov B.B. "Mikroiqtisodiyot": Darslik.. - T.: «IQTISODIYOT», 2019. -270 b.

19. Salimov B.T., Yusupov M.S., Ishnazarov A.I. Mikroiqtisodiyot-2. O'quv qo'llanma. – T.: Iqtisodiyot, 2019.